

Dabas pieminekļa aizsargājamā dendroloģiskā stādījuma „Kokneses parks” dabas aizsardzības plāns

Aizkraukles rajona Kokneses pagasts

**Plāns izstrādāts laika posmam
no 2006. līdz 2018.gadam**

Pasūtītājs: Valsts akciju sabiedrība „Latvijas valsts
meži” Vidusdaugavas mežsaimniecība

Izpildītājs: SIA „Grupa 93”

Grupa 93

**Projekta
vadītāja:** Līga Ozoliņa

Koknese, 2006.gads

Dabas aizsardzības plāna izstrādē iesaistītie eksperti/speciālisti

Vārds, uzvārds	Specialitāte
Sandra Ikauniece	Dabiskie mežu biotopi, retie augi un biotopi
Uldis Ļoļāns	Ornitoloģija
Rīta Beikmane	Kultūras pieminekļi
Krišjānis Sietiņš	Kartes
Līga Ozoliņa	Dabas parka apsaimniekošana, teritorijas plānojums, plāna redaktore

Plāna izstrādes uzraudzības grupa

Vārds, uzvārds	Iestāde, kuru pārstāv	Amats
Sindra Elksne	Dabas aizsardzības pārvalde, Sugu un biotopu daļa	Vadītājas vietniece
Jānis Bergmanis	Valsts vides dienesta Madonas reģionālā vides pārvalde	Vecākais inspektors
Lauris Stepe	Valsts meža dienesta Kokneses mežniecība	Mežziņa vietnieks
Guna Baltiņa	Valsts akciju sabiedrības „Latvijas valsts meži” Vidusdaugavas mežsaimniecība	Vides speciāliste
Jāzeps Baltmanis	Kokneses pagasta padome	Izpilddirektors
Tamāra Baltmane	Kokneses pagasta padome	Darbiniece
Daina Liepiņa	Kokneses tūrisma centrs	Vadītāja
Elvīra Mantrova	Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija	Aizkraukles rajona valsts inspektore

Saturs

IEVADS	6
1. KOPSAVILKUMS	7
2. TERITORIJAS APRAKSTS	9
2.1 VISPĀRĒJA INFORMĀCIJA PAR KOKNESES PARKU	9
2.1.1. <i>Atrašanās vieta, ģeogrāfiskās koordinātas, platība</i>	9
1.1.1. <i>Zemes lietošanas veidu raksturojums un zemes īpašumu formas</i>	10
2.1.3. <i>Aizsardzības un apsaimniekošanas īsa vēsture</i>	12
2.1.4. <i>Pārvaldes infrastruktūra</i>	13
2.2. NORMATĪVIE AKTI, KAS TIEŠI ATTIECAS UZ DABAS PIEMINEKĻA TERITORIJU	13
2.2.1. <i>Latvijas normatīvie akti</i>	13
2.2.2. <i>Starptautiskie un ES tiesiskie akti</i>	16
2.3. TERITORIJAS FIZISKI ĢEOGRĀFISKAIS RAKSTUROJUMS	17
2.3.1. <i>Klimats</i>	17
2.3.2. <i>Ģeoloģija un ģeomorfoloģija</i>	17
2.3.3. <i>Hidroloģija, erozijas procesi</i>	17
2.3.4. <i>Augsne</i>	19
2.4. TERITORIJAS KULTŪRVĒSTURISKAIS RAKSTUROJUMS	19
2.5. SOCIĀLI EKONOMISKAIS RAKSTUROJUMS	23
2.5.1. <i>Kokneses pagasts</i>	23
2.5.2. <i>Iedzīvotāji. Antropogēnā slodze uz aizsargājamo teritoriju</i>	24
2.5.3. <i>Kokneses pagasta teritorijas plānojums</i>	24
2.5.4. <i>Kokneses parka labiekārtojuma infrastruktūra</i>	26
2.6. TERITORIJAS BIOĢOĢISKAIS RAKSTUROJUMS	29
2.6.1. <i>Flora</i>	29
2.6.2. <i>Fauna</i>	31
2.6.3. <i>Meža biotopi</i>	32
3. TERITORIJAS NOVĒRTĒJUMS	34
3.1. DABAS PIEMINEKLIS KĀ VIENOTA DABAS AIZSARDZĪBAS VĒRTĪBA UN TO IETEKMĒJOŠIE FAKTORI	34
3.2. BIOTOPĪ, TO SOCIĀLEKONOMISKĀ VĒRTĪBA UN IETEKMĒJOŠIE FAKTORI	35
3.3. KOKNESES PARKA VĒRTĪBU APKOPOJUMS UN PRETNOSTATĪJUMS	36
3.3.1. <i>Dabiskie meža biotopi</i>	36
3.3.2. <i>Sugas</i>	36
3.3.3. <i>Kultūras piemineklis</i>	36
<i>S</i>	37
<i>ecinājumi</i>	37
4. KOKNESES PARKA APSAIMNIEKOŠANAS ILGTERMIŅA UN ĪSTERMIŅA MĒRĶI	38
5. KOKNESES PARKA APSAIMNIEKOŠANAS PASĀKUMI	40
6. PRIEKŠLIKUMI GROZĪJUMIEM PAŠVALDĪBAS TERITORIJAS PLĀNOJUMĀ	59
7. PRIEKŠLIKUMI MONITORINGAM	59
PIELIKUMI	60
1. PIELIKUMS. KOKNESES PARKA SHĒMA UN ROBEŽU APRAKSTS	60
2. PIELIKUMS. DABAS PIEMINEKĻA AIZSARGĀJAMĀ DENDROĢOĢISKĀ STĀDĪJUMA “KOKNESES PARKS” ROBEŽPUNKTU KOORDINĀTAS	61
ROBEŽPUNKTU IZVIETOJUMS ATTĒLOTS KARTĒ „DABAS VĒRTĪBU KARTE”.	61
3. PIELIKUMS. VALSTS AIZSARDZĪBĀ ESOŠA KULTŪRAS PIEMINEKĻA „KOKNESES PILSDRUPAS” TERITORIJAS UZTURĒŠANAS NOTEIKUMI UN TERITORIJAS AIZSARDZĪBAS ZONA	62
4. PIELIKUMS. APSAIMNIEKOŠANAS PASĀKUMI. TAKAS	63
5. PIELIKUMS. INFORMATĪVĀS SANĀKSMES PROTOKOLS	64
6. PIELIKUMS. “KOKNESES PILSDRUPAS KOKNESES VIDUSLAIKU PILS UN SENPILSĒTA” AIZSARDZĪBAS ZONAS ROBEŽAS APRAKSTS	68
7. PIELIKUMS. KARTOGRĀFISKAIS MATERIĀLS PAR DABAS PIEMINEKLI „KOKNESES PARKS”	69
8. PIELIKUMS. DABAS PIEMINEKĻA „KOKNESES PARKS” INDIVIDUĀLO AIZSARDZĪBAS UN IZMANTOŠANAS NOTEIKUMU PROJEKTS	70

9. PIELIKUMS. UZRAUDZĪBAS GRUPAS SANĀKSMES PROTOKOLS. PLĀNA NODOŠANA SABIEDRISKAJAI APSPRIEŠANAI.....	77
10. PIELIKUMS. METODES UN PROCEDŪRA	81
11. PIELIKUMS. PĀRSKATS PAR DABAS PIEMINEKĻA „KOKNESES PARKS” DABAS AIZSARDZĪBAS PLĀNA SABIEDRISKO APSPRIEŠANU	82
12. PIELIKUMS. KOKNESES PAGASTA PADOMES ATZINUMS.....	89
13. PIELIKUMS. UZRAUDZĪBAS GRUPAS SANĀKSMES PROTOKOLS. PLĀNA APSTIPRINĀŠANA	90

Plānā lietotie saīsinājumi

VAS „LVM”, Vidusdaugavas MS vai „LVM”	Valsts akciju sabiedrība „Latvijas valsts meži”, Vidusdaugavas mežsaimniecība
Kokneses PP	Kokneses pagasta padome
Madonas RVP	Madonas reģionālā vides pārvalde
VKPAI	Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija
VMD	Valsts meža dienests
ĪADT	Īpaši aizsargājama dabas teritorija
DMB	Dabiskais meža biotops
PDMB	Potenciālais dabiskais meža biotops
ĪA	Īpaši aizsargājams (attiecīgā locījumā, piem., īpaši aizsargājamā suga))
Natura 2000 teritorija	Eiropas Savienības īpaši aizsargājamā dabas teritorija NATURA 2000

DABAS AIZSARDZĪBAS PLĀNĀ LIETOTO JĒDZIENU SKAIDROJUMS

Antropogēnā slodze - vielas, objekti un procesi, kas rada slodzes uz dabas komponentiem vai teritorijām un ir saistīti ar cilvēka saimniecisko un cita veida darbību.

Bioloģiskā daudzveidība – dažādu dzīvības formu daudzveidība. Ietver ekosistēmu, sugu un ģenētisko daudzveidību.

Biotops - kādas biocenozes aizņemtais Zemes virsas (sauszemes vai ūdens) nogabals ar samērā vienveidīgiem vides apstākļiem (reljefu, augsni, klimatu).

Boreāls- tāds, kas attiecas uz ziemeļu puslodes mērenā klimata joslu.

Dabas piemineklis – atsevišķi, savrupi dabas veidojumi: aizsargājamie koki, dendroloģiskie stādījumi, alejas, ģeoloģiskie un ģeomorfoloģiskie dabas pieminekļi un citi dabas retumi, kam ir zinātniska, kultūrvēsturiska, estētiska vai ekoloģiska vērtība.

Dabiskais meža biotops - biotops, kurā ir atrodamas speciālās biotopu sugas, kas izzūd koksnes ražas iegūšanai apsaimniekojamos mežos. Indikatorsugas un struktūras elementi biotopā liecina par speciālo biotopu sugu klātbūtni, un tas ir pamats, lai mežaudzi novērtētu kā mežaudžu atslēgas biotopu jeb dabisko meža biotopu.

Potenciālais dabiskais meža biotops ir meža biotops, kurš, apsaimniekots bioloģiskās daudzveidības saglabāšanai priežu, egļu audzēs 20 gadu, ozolu, ošu, liepu, gobu un vīksnu audzēs 30 gadu, apšu, bērzu un melnalkšņu audzēs 10 gadu laikā varētu kļūt par DMB.

Ekosistēma - funkcionāla sistēma, kurā ietilpst noteiktā teritorijā sastopamās organismu populācijas (biocenoze) un nedzīvā to eksistences vide (ekotops) un kurā notiek vielas, enerģijas un informācijas apmaiņa.

Fauna - vēsturiski izveidojies dzīvnieku sugu komplekss kādā noteiktā teritorijā;

Flora - vēsturiski izveidojies augu sugu kopums kādā noteiktā teritorijā.

Īpaši aizsargājamas dabas teritorijas – teritorijas, kas izveidotas, lai aizsargātu un saglabātu dabas vērtības – sugas, to dzīvesvietas, kā arī savdabīgas un skaistas ainavas, izcilus kokus, akmeņus, avotus un tml. Šīs teritorijas atrodas īpašā valsts aizsardzībā, to konkrētās platības un robežas nosaka ar likumu vai Ministru kabineta noteikumiem. Likums nosaka, ka tās ir ģeogrāfiski noteikta platības, kuras atrodas īpašā valsts aizsardzībā saskaņā ar kompetentu valsts varas un pārvaldes institūciju lēmumu un tiek izveidotas, aizsargātas un apsaimniekotas nolūkā:

- 1) aizsargāt un saglabāt dabas daudzveidību;
- 2) nodrošināt zinātniskos pētījumus un vides pārraudzību;
- 3) saglabāt sabiedrības atpūtai, izglītošanai un audzināšanai nozīmīgas teritorijas.

Īpaši aizsargājamās sugas – sugas, kas ir Latvijā apdraudētas, izzūdošas, retas vai sastopamas savdabīgās vietās. Ir arī ierobežoti izmantojamās aizsargājamās sugas.

Monitorings - sistemātisku vides stāvokļa novērojumu veikšana dažādās dabas vidēs, lai konstatētu un novērtētu pārmaiņas, ko izraisa dabas procesi vai antropogēnā ietekme, efektīvi plānotu un kontrolētu vides aizsardzības pasākumus.

Ornitofauna - putnu fauna.

Ruderālās sugas – spontāni veidojies augu sabiedrību kopums teritorijā, kurā cilvēka darbības dēļ pilnīgi vai daļēji iznīcināta iepriekšējā augu sega; viens no sinantropās veģetācijas veidiem.

Sinantropa suga- neraksturīga, sveša augu suga, kura ieviesusies saimniekošanas un vides rādītāju pārmaiņu dēļ.

Invazīvā suga – suga, kas nav raksturīga biotopam, kurā tās ieviesušās un agresīvi izspiež biotopam raksturīgās sugas.

Veģetācija - vēsturiski izveidojies kāda reģiona augu kopu (fitocenožu) kopums.

Ievads

Dabas aizsardzības plāna izstrādes pasūtītājs ir VAS „Latvijas valsts meži” Vidusdaugavas mežsaimniecība. Plāna izstrādātājs ir „Grupa 93” SIA.

Plāns izstrādāts 2005-2006.gados. Plāna izstrādes ietvaros veikti apsekojumi aizsargājamo augu, ornitofaunas un biotopu apzināšanai, apkopoti līdzšinējie pētījumi par teritoriju, novērtēta sociāli ekonomisko faktoru ietekme, tā kā dabas piemineklis un tam blakus esošās Kokneses pilsdrupas ir tūristu iecienīts objekts un parks gandrīz iedzīvotāju atpūtai (Kokneses ciemā dzīvo nepilni 3 tūkstoši iedzīvotāju).

Dabas aizsardzības plāna izstrādes mērķis ir apzināt dabas pieminekļa teritorijā sastopamās aizsargājamās dabas vērtības, ietekmējošos apstākļus, kas apdraud šo vērtību saglabāšanu, noteikt teritorijas aizsardzības mērķus un nepieciešamos apsaimniekošanas pasākumus.

Metodes

Galvenās dabas aizsardzības plāna izstrādē pielietotās metodes ir lauka pētījumi, iepriekšējo pētījumu apkopošana un analīze, darbs ar kartēm, konsultēšanās ar speciālistiem un ekspertiem. Dabas aizsardzības plāna izstrādes metodes un procedūra dota [10.pielikumā](#).

Sabiedrības iesaiste

Uzsākot plāna izstrādi, 2006. gada 19.janvārī Vidusdaugavas mežsaimniecības telpās notika pirmā informatīvā sanāksme (protokols – [5.pielikumā](#)). Sanāksmē piedalījās valsts institūciju, pašvaldības pārstāvji, blakus esošo zemes īpašumu īpašnieki un interesenti. Pirmajā informatīvajā sanāksmē izveidota plāna izstrādes uzraudzības grupa (skat. 2.lpp.). 2006.gada 19.septembra Uzraudzības grupas sanāksmē dalībnieki vienojās par plāna nodošanu sabiedriskajai apspriešanai (protokols – [9.pielikumā](#)). Sabiedriskā apspriešana tika izsludināta laikrakstos „Latvijas Vēstnesis” (Nr.162 no 11.10.2006) un Aizkraukles rajona laikrakstā „Staburags”. No 2006.gada 11.-26.oktobrim plāna materiāli bija pieejami Kokneses pagasta padomes 1.stāva zālē. Sabiedriskās apspriešanas sanāksme organizēta 2006.gada 26.oktobrī; 11.pielikumā pieejams sanāksmes protokols. Sanāksmes laikā saņemtie priekšlikumi lielākoties atspoguļoja jau plāna projektā iekļautos labiekārtošanas pasākumus. Neviens priekšlikums nebija vērst uz aizsargājamo sugu un biotopa aizsardzību. Ziņojums par sabiedriskās apspriešanas priekšlikumu iekļaušanu plāna projektā pievienots [11.pielikumā](#).

Plāna darbības laiks

Dabas aizsardzības plāns izstrādāts līdz 2018.gadam, ņemot vērā tā saistību ar Kokneses ciemu un 2006.gadā apstiprināto Kokneses pagasta teritorijas plānojumu.

Īpaši apstākļi

Dabas aizsardzības plāns izstrādāts dabas piemineklim, kas izveidots ar mērķi aizsargāt dendroloģiskos stādījumus. Izstrādājot dabas aizsardzības plānu, atbilstoši likumam „Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām” un Ministru kabineta 2006.gada 28.marta noteikumiem Nr. 234 „Noteikumi par īpaši aizsargājamās dabas teritorijas dabas aizsardzības plāna izstrādes saturu un kārtību”, dabas pieminekļa teritorijā apzinātas aizsargājamās dabas vērtības un izvirzīti mērķi to aizsardzībai. Līdz ar to plānā izvirzītie mērķi var būt pretrunā ar dabas pieminekļa izveidošanas mērķiem (pīlādžlapu sorbārijas izņemšanas pasākums).

1. Kopsavilkums

Dabas piemineklis „Kokneses parks” atrodas Aizkraukles rajona Koknesē, pie Pērses ietekas Daugavā (Pļaviņu HES ūdenskrātuvē). Dabas pieminekļa teritorija ir 15,7 ha. Lielāko daļu teritorijas aizņem mežs. Dabas piemineklis atrodas valsts akciju sabiedrības „Latvijas valsts meži” Vidusdaugavas mežsaimniecības un Kokneses pagasta padomes īpašumā.

1.attēls. Kokneses parka novietojums Latvijā

Dabas piemineklis dibināts 2001.gadā ar mērķi saglabāt dendroloģiskos stādījumus.

Kokneses parks nav Natura 2000.

Parkā aug 29 vietējās un 36 introducētās koku un krūmu sugas, t.sk. balzama lapegle, Eiropas lapegle, rietumu dzīvības koks, aizsargājamie augi – platlapju bezgale, ārstniecības cietsēkle, krustlapu draudzene, naudiņu saulrozīte. Vairums sastopamo koku Kokneses parkā ir vecāki par 130 gadiem. Nogāze gar Pērses upes krastu atbilst dabisko meža biotopu kvalitātes kritērijiem, un ir dzīvotne vairākām retām ķerpu sugām.

Vairākās vietās konstatēta daudzgadīgā mēnesene (*Lunaria rediviva*). Auga ekoloģija saistīta ar tikai lielo upju ielejām un platlapju mežiem, sastopama Daugavas ielejā, arī Ogres upes ielejā veido vitālas audzes.

No aizsargājamajiem putniem parkā varētu ligzdot 5 pāri vidējo dzeņu, 1 pāris pelēko dzilnu, 1 pāris baltmugurdzeņu un 1 pāris lielo gauru.

Biotopā „Jaukti platlapju meži” vērojama būtiska cilvēku darbības ietekme.

Dabas pieminekļa teritorijai raksturīga augsta antropogēnā slodze. Gadā to vidēji apmeklē 25 tūkstoši tūristi. Galvenais apskates objekts – Kokneses pilsdrupas. Parku kā pastāvīgu atpūtas vietu brīvā dabā ikdienā izmanto Kokneses ciema iedzīvotāji un blakus esošās vidusskolas skolēni. Parkā atrodas estrāde, kuras pasākumus apmeklē vidēji 2 tūkstoši iedzīvotāji. Apmeklētāji un parka meža kopšanas pasākumi ir galvenie aizsargājamo sugu un biotopu apdraudošie faktori.

Dabas pieminekļa teritorijā ir valsts aizsardzībā esošs kultūras piemineklis - valsts nozīmes arheoloģijas piemineklis „Kokneses viduslaiku pils un senpilsēta”. Valsts nozīmes arhitektūras piemineklis „Kokneses pilsdrupas atrodas ārpus dabas pieminekļa, bet ir cieši saistīts, jo caur parku uz pilsdrupām dodas galvenā apmeklētāju plūsma. Plānā uzskaitīti arī citi kultūrvēsturiski nozīmīgi objekti, kuriem plānā galvenokārt paredzēti labiekārtošanas pasākumi.

ĪADT „Kokneses parks:” vērtības saistītas ar augstām ainaviskām kvalitātēm. Šeit raksturīgie skati no Pērses krasta pār ūdens virsmu uz Kokneses pilsdrupām ir gan Kokneses, gan Latvijas atpazīstamības zīme.

Dabas pieminekļa „Kokneses parks” ilgtermiņa mērķis ir „nodrošināt aizsargājamo dabas vērtību un kultūrvēsturisko vērtību saglabāšanu, vienlaicīgi realizējot Kokneses ciema sabiedrisko apstādījumu, atpūtas un tūrisma funkcijas dabas pieminekļa „Kokneses parks” teritorijā.”

Tā sasniegšanai izvirzīti 5 mērķi, kas realizējami veicot apsaimniekošanas pasākumu kompleksu, kas ietver administratīvos, dabas un kultūras vērtību saglabāšanas, sabiedrības informēšanas un teritorijas labiekārtošanas, kā arī monitoringa pasākumus. Pie mērķiem izvirzīti arī upju krastu erozijas procesa mazināšana, lai uzsvērtu šī aspekta būtisko nozīmi plāna ieviešanas laikā, vienlaikus saprotot, ka nepastāv viennozīmīgi risinājumi.

Dabas aizsardzības plāns paredz pieminekļa teritorijas sadalīšanu divās funkcionālās zonās – dabas parka zonā, kas aptver parka daļu gar Pērses krastu, kurā saglabāta un arī turpmāk ir labākas izredzes saglabāt aizsargājamās dabas vērtības (šeit atrodas nogāžu un gravu mežu biotops) un neitrālajā zonā, kur galvenokārt tiek organizēta lielākā cilvēku kustība un aktivitātes.

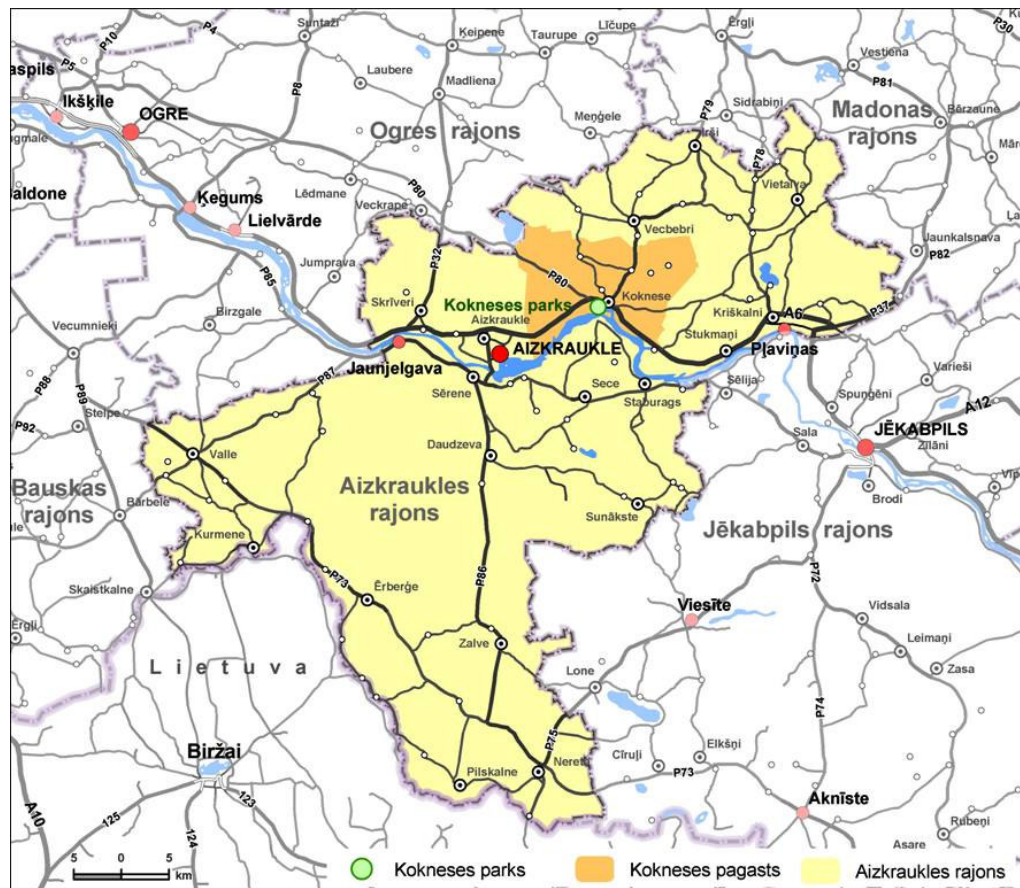
2. Teritorijas apraksts

2.1 Vispārēja informācija par Kokneses parku

2.1.1. Atrašanās vieta, ģeogrāfiskās koordinātas, platība

Aizsargājamā dendroloģiskā stādījuma „Kokneses parks” platība ir 15,7 ha, tas atrodas Aizkraukles rajona Kokneses pagasta Kokneses ciemā, vietā, kur satek Pērses upe un Daugava (Pļaviņu HES ūdenskrātuve) (*skat 1. un 2.attēlu*).

2.attēls. Kokneses parka novietojums Aizkraukles rajonā

Ģeogrāfiskās koordinātas ir:

X 587139

Y 278424

Dabas pieminekļa robežas skatāmas [1.pielikumā](#), robežu punktu koordinātas – [2.pielikumā](#).

1.1.1. Zemes lietošanas veidu raksturojums un zemes īpašumu formas

Dabas piemineklis atrodas valsts un pašvaldību īpašumā.

Kokneses pagasta padomei pieder zemes vienība 7,4 ha platībā ar kadastra Nr. 326001130493. No tās 5,18 ha ir dabas pieminekļa teritorijā.¹

VAS „Latvijas valsts meži” Vidusdaugavas mežsaimniecībai pieder zemes vienība 10,5 ha platībā, kadastra Nr. 326001130490. Šeit ir 273. meža iecirkņa teritorija

Kokneses pilsdrupas, kas atrodas ārpus dabas pieminekļa teritorijas, bet ir tieši saistītas ar dabas pieminekļa izmantošanu, ir pašvaldības īpašums, kadastra Nr. 326001130507 (platība 1,3 ha).

Dabas pieminekļa teritorijā lielākoties ir meža zemes. 1,38 ha aizņem lauksaimniecības zemes (zeme pie estrādes), 0,04 ha – zeme zem ceļiem un infrastruktūras objektiem (Parka ielas turpinājuma ceļš ar stāvlaukumu pie koka statujas), 0,01 ha – sabiedriskā apbūve (estrāde).

¹ Saskaņā ar Valsts zemes dienesta Vidusdaugavas reģionālās nodaļas datiem uz 01.01.2006

3.attēls. Zemes īpašumu struktūra

Dabas pieminekļa aizsargājamā dendroloģiskā stādījuma "Kokneses parks" dabas aizsardzības plāns

ZEMES ĪPAŠUMU STRUKTŪRA

Kopējā dabas pieminekļa platība ir 15,68 ha.

VAS „Latvijas valsts meži” Vidusdaugavas MS zemes vienības daļā atrodas Kokneses pagasta pašvaldībai piederošas būves un ēkas – estrāde, kas tiek izmantotas pašvaldības kultūras pasākumiem. Ir ierosināta teritoriju „apmaiņa”, lai estrāde un tai pieguļošās teritorijas nonāktu pašvaldības īpašumā.

2.1.3. Aizsardzības un apsaimniekošanas īsa vēsture

Dabas piemineklis ir Latvijas īpaši aizsargājamā dabas teritorija, kas noteikta saskaņā ar likumu „Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām” un Ministru kabineta 20.03.2001 noteikumiem Nr. 313 „Par aizsargājamiem dendroloģiskajiem stādījumiem”. Dabas parkā

Dabas pieminekļa teritorijā atrodas valsts aizsardzībā esošs kultūras piemineklis – valsts nozīmes arheoloģijas piemineklis „Kokneses viduslaiku pils un senpilsēta” (*valsts aizsardzības Nr.118*), kā arī valsts aizsardzībā esošs kultūras piemineklis – valsts nozīmes arhitektūras piemineklis „Kokneses pilsdrupas” (*valsts aizsardzības Nr.6160*).

Saskaņā ar Aizsargjoslu likumu, abiem kultūras pieminekļiem līdz individuālās aizsardzības zonas apstiprināšanai² ir spēkā 500 metru aizsargjosla. Individuālās aizsardzības zonu izstrādāja un apstiprināja Kokneses pagasta teritorijas plānojuma grozījumu ietvaros. Visa dabas pieminekļa teritorija atrodas pieminekļu teritorijā.

VAS „Latvijas valsts meži” un Kokneses pagasta padome savu iespēju robežās veic parka teritorijas apsaimniekošanu. Kopīgi tiek nodrošināta Tūrisma informācijas centra darbība (pašvaldības finansē savu iestādi, Latvijas valsts meži atvēlē telpas). TIC piedāvā informāciju par parku, kultūras pieminekļiem, organizē pieminekļa apmeklēšanu. Kokneses pagastam ir izstrādāta tūrisma attīstības stratēģija 2000-2005 gadam. Jāizstrādā jauna.

Katru gadu parkā vērojama arvien intensīvāka koku bojā iešana, kalšana (plāna izstrādē tiek pievērsta uzmanība ieteicamām koku sugām, kas ir izturīgas pret ūdens līmeņa svārstībām). Kokneses pašvaldība līdz šim veikusi nopietnu darbu, kopjot parku, kā arī pēc iespējas „atdodot” kokus atpakaļ parkam citā veidolā – kā dekoratīvus elementus, solus un tml. Ņemot vērā, ka stiprs vējš un pat vētras Latvijā pēdējos gados ir aizvien biežāka parādība, parkā aktuāla ir vēja norauto zaru vākšana un apmeklētāju drošība. Tūrisma centrā tiek algots sētnieks, kas rūpējas par zaru vākšanu, par atkritumu savākšanu un parka teritorijas kopšanu, ne tikai pašvaldības zemes gabalā, bet dara to arī „LVM” teritorijas daļā. Nokritušo zaru lielāko daļu savāc iedzīvotāji. Pēc 2005. gada janvāra vētras ap 100 skolēnu piedalījās parka attīrīšanā no zariem.

Kokneses pagasta padome ir veikusi daudz nozīmīgu ieguldījumu teritorijas labiekārtošanā. Piemēram, pašvaldība ir finansējusi Kokneses pilsdrupu pamatu nostiprināšanu, strūklakas „Fauna galva” uzstādīšanu un dīķu apkārtnes iekārtošanu, uzstādot solus un atkritumu urnas.

² Ministru kabineta 2003.gada 15.jūlija noteikumi 392 „Kultūras pieminekļu aizsargjoslas (aizsardzības zonas) noteikšanas metodika”

2.1.4. Pārvaldes infrastruktūra

Dabas piemineklim nav atsevišķas administrācijas. Par dabas pieminekļa „Kokneses parks” apsaimniekošanu atbildīga ir Kokneses pagasta padome. Apsaimniekošanas uzraudzību veic Madonas reģionālā vides pārvalde.

Valsts meža dienesta Kokneses mežniecība parka teritorijā ir atbildīga par meža apsaimniekošanas uzraudzību.

Par kultūras pieminekļu aizsardzību atbildīgā institūcija ir Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija.

2.2. Normatīvie akti, kas tieši attiecas uz dabas pieminekļa teritoriju

Aizsargājamais dendroloģiskais stādījums „Kokneses parks”, saskaņā ar likumu „Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām”, ir Latvijas īpaši aizsargājamais dabas piemineklis - viena no Latvijas īpaši aizsargājamo dabas teritoriju kategorijām. Kokneses parkā ir saistoši Latvijas Republikas normatīvie akti, kas regulē aizsargājamo dabas teritoriju aizsardzību un izmantošanu, kā arī normatīvie akti, kas regulē teritorijā veicamās saimnieciskās darbības un biotopu izmantošanu.

Konkrētas aizsardzības prasības izvirza arī likumi un noteikumi, kas attiecas uz valsts aizsardzībā esošajiem kultūras pieminekļiem.

2.2.1. Latvijas normatīvie akti

Dabas aizsardzība

Likums „Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām” definē aizsargājamo teritoriju kategorijas un nosaka nepieciešamību tām izstrādāt dabas aizsardzības plānus, individuālos aizsardzības un izmantošanas noteikumus.

Ministru kabineta 2001.gada 20.marta noteikumi Nr. 313. „Noteikumi par aizsargājamiem dendroloģiskajiem stādījumiem” nosaka dabas pieminekļa teritorijas robežas ([1.pielikums](#)).

Ministru kabineta 2003.gada 22.jūlija noteikumi Nr. 415. „Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi” ir spēkā, kamēr nav apstiprināti individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi. Noteikumi nosaka atļautās un aizliegtās darbības dabas pieminekļa teritorijā.

Likums „Par vides aizsardzību” nosaka resursu ilgtspējīgu izmantošanu, valsts pārvaldes institūciju un pašvaldību institūciju kompetenci vides aizsardzībā un dabas resursu izmantošanā, iedzīvotāju tiesības uz kvalitatīvu dzīves vidi, iedzīvotāju pienākumus vides aizsardzībā un dabas resursu izmantošanā. Likums nosaka sabiedrības tiesības saņemt informāciju par vidi un piedalīties ar vides aizsardzību saistītu lēmumu pieņemšanā.

Sugu un biotopu aizsardzība

Sugu un biotopu aizsardzības likums regulē sugu un biotopu aizsardzību, apsaimniekošanu un uzraudzību, veicina populāciju un biotopu saglabāšanu, kā arī regulē īpaši aizsargājamo sugu un biotopu noteikšanas kārtību. Likums nosaka valsts pārvaldes un institūciju kompetenci un zemes īpašnieku un pastāvīgo lietotāju pienākumus un tiesības sugu un biotopu aizsardzībā, kā arī nepieciešamību veikt sugu un biotopu monitoringu.

Ministru kabineta 2000.gada 14.novembra noteikumi Nr.396 „Noteikumi par īpaši aizsargājamo sugu un ierobežoti izmantojamo īpaši aizsargājamo sugu sarakstu” nosaka sugu sarakstu, kurā iekļautas apdraudētas, izzūdošas vai retas sugas, vai arī sugas, kuras apdzīvo specifiskus biotopus.

Ministru kabineta 2000.gada 5.decembra noteikumi Nr.421 „Noteikumi par īpaši aizsargājamo biotopu veidu sarakstu” nosaka biotopu sarakstu, kurā iekļauti apdraudēti vai reti biotopi.

Ministru kabineta 2001.gada 30.janvāra noteikumi Nr.45 „Mikroliegumu izveidošanas, aizsardzības un apsaimniekošanas noteikumi” definē mikroliegumu izveidošanas un apsaimniekošanas kārtību un to aizsardzības nosacījumus. Dabas pieminekļa teritorijā nav noteikti mikroliegumi, tomēr 5,8 ha platībā 3 nogabalos konstatēti dabiskie meža biotopi – platlapju meža biotopi (1.,2. un 7.nog.).

Ministru kabineta 2001.gada 13.marta noteikumi Nr.117 „Noteikumi par zaudējumu atlīdzību par īpaši aizsargājamo sugu indivīdu un biotopu iznīcināšanu vai bojāšanu” nosaka zaudējumu atlīdzināšanas kārtību, atlīdzības lielumu un sugu sarakstu, par kuru iznīcināšanu jāatlīdzina zaudējumi.

Mežs

Meža likuma mērķis ir regulēt visu Latvijas mežu ilgtspējīgu apsaimniekošanu, visiem meža īpašniekiem vai tiesiskajiem valdītājiem garantējot vienādas tiesības, īpašumtiesību neaizskaramību un saimnieciskās darbības patstāvību un nosakot vienādus pienākumus.

Ministru kabineta 2001.gada 8.maija noteikumi Nr.189 „Dabas aizsardzības noteikumi meža apsaimniekošanā” nosaka vispārējās dabas aizsardzības prasības meža apsaimniekošanā.

Ministru kabineta 2002.gada 9.aprīļa noteikumi Nr.152. „Noteikumi par koku ciršanu meža zemēs” nosaka galvenās cirtes un kopšanas cirtes kritērijus, kārtību mežaudzes atzīšanai par neproduktīvu, slimību inficēto vai kaitēkļu invadēto koku ciršanas kārtību, cirsmu izveidošanas kārtību, koku ciršanas kārtību ārkārtas situācijās.

Kultūras pieminekļi

Likums „Par kultūras pieminekļu aizsardzību”.

Ministru kabineta 2003.gada 26.augusta noteikumi Nr.474 „Noteikumi par kultūras pieminekļu uzskaiti, aizsardzību, izmantošanu, restaurāciju, valsts pirmpirkuma tiesībām un vidi degradējoša objekta statusa piešķiršanu”. Pamatojoties uz šiem noteikumiem, Kokneses

pilsdrupām (valsts aizsardzības Nr. 6160), izstrādāti individuālie uzturēšanas režīma noteikumi.

Ministru kabineta 2003.gada 26.augusta noteikumi Nr. 473 „Kārtība, kādā kultūras pieminekļi iekļaujami aizsargājamo kultūras pieminekļu sarakstā un izslēdzami no valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu saraksta”.

Ministru kabineta 1998. gada 29. oktobra rīkojums par Valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu sarakstu.

Aizsargjoslu likums nosaka aizsargjoslu ap valsts aizsardzībā esošajiem kultūras pieminekļiem lauku teritorijās 500 metru rādiusā un saimnieciskās darbības aprobežojumus tās teritorijā. Koknese, saskaņā ar apdzīvoto vietu klasifikāciju, ir lielciems; šeit būtu nosakāma 500 metru aizsargjosla. Saskaņā ar Ministru kabineta 2003.gada 15.jūlija noteikumiem Nr. 392 „Kultūras pieminekļu aizsargjoslas (aizsardzības zonas) noteikšanas metodika” izstrādāta individuālā aizsardzības zona, kas ietver visu dabas pieminekļa teritoriju.

Kultūras pieminekļi apsaimniekojami arī saskaņā ar nacionālās programmas „Kultūra 2000” apakšprogrammu „Kultūras mantojums”.

Teritoriju plānojumi, nekustamais īpašums

Likums „Par pašvaldībām” 15.panta 1.daļas 13.punkts, kas noteic pašvaldības autonomo funkciju saskaņā ar attiecīgās pašvaldības teritorija plānojumu noteikt zemes izmantošanas un apbūves kārtību.

Saskaņā ar Latvijas Republikas Satversmes 105. pantu, ikvienam ir tiesības uz īpašumu, bet īpašumu nedrīkst izmantot pretēji sabiedrības interesēm. Sabiedrības un katra indivīda intereses vides (tajā skaitā dabas) aizsardzības jomā savukārt nosaka Satversmes 115. pants, saskaņā ar kuru, valsts aizsargā ikviena tiesības dzīvot labvēlīgā vidē, sniedzot ziņas par vides stāvokli un rūpējoties par tās saglabāšanu un uzlabošanu.

Teritorijas attīstības plānošanas likums un Ministru kabineta 2004.gada 19.oktobra noteikumi Nr. 883 „Vietējās pašvaldības teritorijas plānošanas noteikumi” nosaka teritorijas plānojuma saturu un izstrādes procedūru, tai skaitā to, ka plānojumā grafiski jāattēlo īpaši aizsargājamo dabas teritorijas un apbūves noteikumos jāņem vērā prasības to izmantošanai un apbūvei. Kokneses pagastam ir izstrādāts teritorijas plānojums; 2006.gada 28.jūnijā apstiprināti teritorijas plānojuma grozījumi.

Ūdeņi

Dabas pieminekļis robežojas ar Pērses un Daugavas upēm. Saimnieciskās darbības, saistītas ar minēto upju ūdeņu izmantošanu, nosaka sekojoši normatīvie akti:

Daugava, saskaņā ar Civillikuma 1. pielikumu, ir publiskie ūdeņi, līdz ar to zvejas tiesības pieder katram piekrastes īpašniekam gar viņa robežu tajā ūdens daļā, kas ir tuvāk viņa nekā cita zemei (*1110. pants*). Publiskās upēs katram brīvi atļauta ūdens ikdienišķa lietošana, ciktāl ar to nekaitē sabiedrībai un neaizskar zemes īpašnieka tiesības (*1116. pants*).

Ministru kabineta 2002.gada 12.marta noteikumos Nr.118 „Noteikumi par virszemes un pazemes ūdeņu kvalitāti” Daugava un Pērse (no Ūsiņiem līdz grīvai) ir noteikta par karpveidīgo zivju resursu prioritārajiem ūdeņiem.

Zvejniecības likums. Likuma 9. pants paredz, ka gar publiskajiem ūdeņiem – Daugavai - tauvas josla ir 10 metri, Pērsei, kā privātiem ūdeņiem – 4 metri, un nosaka darbības tauvas joslā.

Aizsargjoslu likums. Šī likuma 7.pants nosaka, ka ārpus ciema – Pērsei 300 metru aizsargjosla, Daugavai – 500 metri, bet apdzīvotās vietās - 10 metri. Dabas piemineklis atrodas Kokneses ciemā, līdz ar to abām upēm ir 10 metru aizsargjosla.

2.2.2. Starptautiskie un ES tiesiskie akti

Uz dabas pieminekļa „Kokneses parks” teritoriju attiecas vairākas starptautiskās un Eiropas Savienības normas, piemēram, Konvencija par bioloģisko daudzveidību, Bernes Konvencija par Eiropas dzīvās dabas un dabisko dzīvotņu saglabāšanu un direktīva „Par sugu un biotopu aizsardzību”.

Konvencijas

Konvencija par bioloģisko daudzveidību Latvijā pieņemta un 1995.gada 8.septembrī apstiprināta ar likumu „Par 1992. gada 5. jūnija Riodežaneiro Konvenciju par bioloģisko daudzveidību”. Šīs konvencijas uzdevumi ir bioloģiskās daudzveidības saglabāšana un dzīvās dabas ilgtspējīga izmantošana.

Orhūsas konvencija Latvijā pieņemta un 2002.gada 18.aprīlī apstiprināta ar likumu „Par 1998. gada 25. jūnija Orhūsas konvenciju par pieeju informācijai, sabiedrības dalību lēmumu pieņemšanā un iespēju griezties tiesu iestādēs saistībā ar vides jautājumiem”. Konvencija nosaka sabiedrības un valsts pārvaldes iestāžu attiecības saistībā ar vides jautājumiem, sevišķi pieeju informācijai, sabiedrības dalību lēmumu pieņemšanā un iespēju griezties tiesu iestādēs.

Bernes konvencija Latvijā pieņemta un 1996.gada 17.decembrī apstiprināta ar likumu „Par 1979. gada Bernes Konvenciju par Eiropas dzīvās dabas un dabisko dzīvotņu saglabāšanu”. Konvencijas mērķi ir aizsargāt savvaļas floru un faunu un to dabiskās dzīvotnes, īpaši tās sugas un dzīvotnes, kuru aizsardzībai nepieciešama vairāku valstu sadarbība, un veicināt šādu sadarbību. Īpašs uzsvars likts uz apdraudētajām un izzūdošajām sugām, tai skaitā apdraudētajām un izzūdošajām migrējošajām sugām.

Bonnas konvencija Latvijā pieņemta un 1999.gada 11.martā apstiprināta ar likumu „Par 1979. gada Bonnas Konvenciju par migrējošo savvaļas dzīvnieku sugu aizsardzību”. Puses atzīst migrējošo sugu saglabāšanas nozīmīgumu un šim mērķim lietojamo pasākumu saskaņošanu starp areāla valstīm, un, kur tas iespējams un ir mērķtiecīgi, sevišķu uzmanību veltot tām migrējošām sugām, kuru aizsardzības statuss ir nelabvēlīgs, kā arī veicot pasākumus, kas nepieciešami šādu sugu vai to dzīves vides saglabāšanai.

ES direktīvas

Eiropas Savienības direktīva „Par savvaļas putnu aizsardzību” (79/409/EEC). Direktīvas mērķis ir veicināt putnu sugu populāciju saglabāšanos un atjaunošanos dalībvalstīs.

2.3. Teritorijas fiziski ģeogrāfiskais raksturojums

2.3.1. Klimats

Klimats mēreni vēss, ļoti mitrs. Nokrišņu daudzums līdz pat 800 mm gadā. Gada vidējā gaisa temperatūra ir 5,6 – 5,8 °C, janvārī ir 6,0 – 6,5 °C, jūlijā ir 17 °C. Bezsala periods 130-136 dienas. Pēdējās pavasara salnas ir maija vidū, pirmās rudens salnas – oktobra sākumā. Pastāvīga sniega sega sāk izveidoties decembra 2.dekādē, tās biezums sasniedz vidēji 25 cm.

2.3.2. Ģeoloģija un ģeomorfoloģija

Kokneses teritorija iekļaujas Baltijas sineklīzes robežās, kas ir Austrumeiropas platformas sastāvdaļa. Vertikālajā griezumā te iezīmējas 3 kompleksi – kristāliskais pamatklintājs, pirmskvartāra nogulumu sega un kvartāra perioda veidojumi. (LVĢMA, 2005)

Zemkvartāra nogulumu segu veido ķīmiskās izgulsnēšanās un klastiskie ieži. Salaspils svītas nogulumu biezums (pelēki, zaļganpelēki māli, dolomītmāli, dolomītmerģeļi, dolomīti, ģipši) Kokneses pagastā mainās no 10-30 m. Ap Koknesi Salaspils svītas iezī iegul tieši zem kvartāra sistēmas veidojumiem. Koknesē virs Salaspils svītas iegul Daugavas svītas nogulumu – dolomītmerģeļi, dolomīti, māli ar kopējo biezumu ne vairāk kā 20 m. Pagasta austrumos un šaurā joslā uz R no Kokneses tie iegul tieši zem kvartāra nogulumiem.

Kokneses parks atrodas unikālā dabas apvidū – Daugavas senlejā. Daugavas senleja ietver tikai Daugavas ieleju. Senlejas platums Kokneses pagasta teritorijā nepārsniedz 0,5 km. Daugavas ielejas apakšējā daļa pašlaik appludināta, un tā sastāv no vairākām erozijas terasēm. Kvartāra nogulumu biezums ir ne vairāk kā 2 m. Kokneses parka teritorija pieder atsevišķam glaciomorfoģenētiskajam kompleksam – Lejasdaugavas senlejai. Tas izdalīts, ņemot vērā zemkvartāra iežu virsmas, kvartāra nogulumu uzbūves un šo nogulumu veidotā reljefa raksturu, kā arī pašreizējo ģeoloģisko procesu uzbūves un to veidotā reljefa raksturu. Augstuma atzīmes gar Daugavu – 70 - 80 m virs jūras līmeņa.

2.3.3. Hidroloģija, erozijas procesi

Dabas pieminekļa „Kokneses parks” teritorija vistiešāk saistīta ar hidroloģisko režīmu Daugavā un tās labā krasta pietekā Pērsē. Teritorija ietilpst Baltijas jūras Daugavas sateces lielbaseinā (kods 41).

Dabas pieminekļa „Kokneses parks” īpatnība ir nestabils hidroloģiskais režīms, izteiktas gruntsūdens līmeņa maiņas. To iemesls ir ūdenslīmeņa svārstības Pļaviņu HES ūdenskrātuvē. Minētie apstākļi iespējams ir par iemeslu parka teritorijā augošo koku pastiprinātai kalšanai (pastāv pētījumi arī par slimību ietekmi uz koku kalšanu).

Daugavas krastā un Pērses krastā pie ietekas Daugavā konstatēta izteikta krasta erozija, kuru izraisa Pļaviņu ūdenskrātuves ūdenslīmeņa regulēšana HES vajadzībām. Pļaviņu HES pēc uzstādītās jaudas šodien ir lielākā hidroelektrostacija Baltijā.

Pļaviņu HES ūdenskrātuve tika izveidota 1965.gadā, kad darbu uzsāka Pļaviņu hidroelektrostacija.³ Jaunizveidotās ūdenskrātuves krasta zonā notiek erozijas process, kura intensitāte ir atkarīga no piekrastes ģeoloģisko grunšu sastāva, valdošo vēju un ar to izsaukto ūdenskrātuvē veidojošos viļņošanās ietekmi pret krastmalu.

Pļaviņu HES ūdenskrātuve ir pirmā ūdenskrātuve Daugavas HES kaskādē, tādēļ tai jāuzņem neietekmējama ledus, vižņu un ūdens pieplūde rudens, ziemas sākuma periodos. Palu paaugstinātā ūdens pieplūde ūdenskrātuvē ar ledus – vižņu masu un to veidojošajiem sastrēgumiem, Daugavas upē pirms ūdenskrātuves, vai pašā ūdenskrātuves sākuma posmos, kad ūdenslīmenis paaugstinās, appludinot lielas sauszemes platības, izskalojot ceļus, upes stāvkrastus, lauksaimniecībā izmantojamās zemes un izraisot citus postījumus, nodara lielus materiālos zaudējumus tautsaimniecībai un apkārtējai videi.

Šīs problēmas risināšanā ir iesaistījušies daudzi zinātnieki, praktiķi un politiskie darbinieki, ar dažkārt pretrunīgiem viedokļiem, kuri, izturot laika pārbaudi, pamatoti tiks realizēti. Valsts SIA «Vides projekti», ar Daugavas HES ūdenskrātuvju krastu erozijas problēmu apzināšanu, izpēti, novēršanas programmas izstrādē un nostiprināšanas darbu vadīšanu, nodarbojas kopš 1998. gada.

Pļaviņu HES ūdenskrātuves erozijas procesam pakļautie, visjutīgākie krasta posmi Kokneses pagastā:

- Kokneses parka A daļa;
- Kokneses pilsdrupu teritorija (*nostiprināts*);
- Pērses upes ietece ūdenskrātuvē;

Pļaviņu HES ūdenskrātuvei ir noteikts:

- normālais ūdenslīmenis (NŪL) pie 72.00 Abs. atz.;
- forsētais ūdenslīmenis (FŪL) pie 73.30 Abs. atz.

Ūdenskrātuves krastu erozijas procesu ierobežošanai būtu jāizdala:

pasākumu kopums pie NŪL 72.00 amplitūdām;

pasākumi palu sastrēgumu izraisīto pārplūšanas novēršanai.

Līdzšinējie ūdenskrātuvju nostiprināšanas konstrukcijas tiek veidotas vadoties no NŪL 72.00 atzīmes ūdenskrātuvē.

Visu virszemes ūdeņu piesārņojuma stāvoklis Kokneses pagastā vērtējams kā vāji piesārņots, izņemot Daugavu, kuras ūdeņi ir vidēji piesārņoti.⁴

Parka teritorijai blakus atrodas mākslīgās ūdenskrātuves – trīs dīķi iepretī skolai, kas rakti 1590.gadā, iekārtojot Kokneses muižu. Ūdens kvalitātes analīzes šeit nav veiktas. Dīķos ietek virszemes grāvji, caurteka ierakta zem Parka ielas, kas D dīķi savieno ar grāvi skolas pusē. Vizuāli novērtējot, dīķi aizaug, novērojama ūdens ziedēšana. Dabas parka robeža ir pa dienvidu dīķa dienvidu robežu.

Valsts meteoroloģisko un hidroloģisko novērojumu staciju vai posteņu dabas pieminekļa teritorijā nav.

³ Guntars Jansons, SIA „Vides projekti”

⁴ LVGMA datu bāze

2.3.4. Augsne

Kokneses pagastā izplatītas velēnu podzolaugšnes un pseidoglejotās augšnes, ar velēngleja un purva kūdraugsnēm vai kūdrainām podzolētām glejaugsnēm reljefa pazeminājumos.

2.4. Teritorijas kultūrvēsturiskais raksturojums

Dabas pieminekļa „Kokneses parks” teritorija ir unikāla ar to, ka šeit atrodas divi valsts aizsardzībā esoši kultūras pieminekļi:

Valsts aizsardzības nr.	Pieminekļu vērtības grupa	Pieminekļu veids	Nosaukums	Atrašanās vieta	Datejums
118	Valsts nozīmes	Arheoloģija	Kokneses viduslaiku pils un senpilsēta	Kokneses parkā	
6160	Valsts nozīmes	Arhitektūra	Kokneses pilsdrupas	Kokneses parkā	1209. gads

Pirmo reizi Kokneses vārds pieminēts Indriķa hronikā 1205. gadā, aprakstot Vescekes (Vetseke, Vjačko (? – 1224.) – Kokneses valdnieks⁵) ierašanos pie bīskapa Alberta.

Valsts nozīmes arhitektūras piemineklis „Kokneses pilsdrupas” (valsts aizsardzības Nr. 6160)

Kokneses mūra pils celta uz senākā latgaļu pilskalna⁶. 1209.gadā bīskaps Alberts lika uzsākt ordeņa mūra pils būvniecību Koknesē. Pils celta uz dabiska, ap 30m augsta ķīļveida kalna, kas radies pie Pērses ietekas Daugavā. Pils mūra pamati atrodas uz dolomīta klints pamatiem.⁷ Koknese bijusi Rīgas bīskapa, arhibīskapa un viņa vasaļu pils. Jau 13.gs. pils priekšā sāka veidoties Kokneses pilsapmetne. 1277.gadā Rīgas arhibīskaps Johans I no Lūnes tai piešķīra pilsētas privilēģijas.

15.gs. beigās – 16.gs. sākumā Kokneses pils apbūve sastāvēja no trim daļām. Kalna rietumu galā atradās pils, kas aizņēma 0,2 ha. No tās uz austrumiem pletās 0,4 ha liela priekšpils. Tām priekšā pussalas austrumu galā bija izvietota 3,6 ha lielā pilsēta, kam visapkārt bijuši mūri. Priekšpilī bija izvietoti kalpotāju dzīvokļi, smēde, klētis, staļļi. Kokneses pils savā 500 gadu ilgajā pastāvēšanas laikā vairākkārt pārbūvēta, atjaunota, papildināta ar jaunbūvēm.⁸ Pirmais Kokneses pils būvperiods ildzis līdz aptuveni 1397.gadam, kad pils nonāca Rīgas arhibīskapa īpašumā. 1330.gadā Koknese uz laiku kļuva par Rīgas arhibīskapa rezidenci. Otrais būvperiods ilga līdz 1566.gadam, tā laikā sākotnējam pils trapecveida apjomam tika uzbūvētas piebūves un divi apaļi torņi uz Daugavas pusi. Ap iekšējo pagalmu 3 divstāvu korpusi ar 5 torņiem (2 R torņi vēlāka piebūve). Ārsienu biezums – 4m, iekšsienu - 2,5m. Pils rietumu sienas fasādes izbūvētas līdzīgi agrās romānikas divtorņu katedrālēm. 1629.gadā izbūvēti vaļņi ar 2 bastioniem.⁹

Koknese bijusi arī Hanzas savienības locekle. Sabrūkot Livonijas valstij, Kokneses pils un pilsēta nonāca Polijas pakļautībā. Laikā no 1566 - 1701.gadam Kokneses pils bija spēcīgs

⁵ www.historia.lv

⁶ Caune A.,Ose I. Latvijas 12.gadsimta beigu – 17.gadsimta vācu piļu leksikons, R. 2004, 251.lpp

⁷ Caune A.,Ose I. Latvijas 12.gadsimta beigu – 17.gadsimta vācu piļu leksikons, R. 2004, 251. lpp

⁸ Caune A.,Ose I. Latvijas 12.gadsimta beigu – 17.gadsimta vācu piļu leksikons, R. 2004, 251. lpp

⁹ Latvijas Valsts Centrālā Vēstures muzeja materiāli par Kokneses pili Piem. Nod. Nr.1529/1 (Koknese/Altene)

cietoksnis un administratīvais centrs. 1577.gadā pili un pilsētu ieņēma Ivana IV karaspēks. 17.gs. sākumā Koknesi vairākkārt iekaroja gan poļi, gan zviedri. 1621.gadā pili ieņēma Gustava II Ādolda karaspēks un 1636.gadā zviedri Koknesi izsludināja par apriņķa pilsētu. Zviedri Koknesē valdīja līdz 1656.gadam, kad viņus padzina krievu cara Alekseja Mihailoviča karapulki. Te tika ierīkotas Krievijas eksportpreču centrālās noliktavas. Ziemeļu kara laikā Koknesi ieņēma poļu - sakšu karaspēks. 1701.gadā Ziemeļu kara laikā pils tika nopostīta un to neatjaunoja.¹⁰

“Kokneses viduslaiku pils un senpilsēta” (valsts aizsardzības numurs 118)

Kokneses pilskalns atrodas uz šaura zemes raga starp Daugavu un Pērses ieteku, jau no dabas labi aizsargātā vietā 45 m virs Daugavas ūdens līmeņa. Arheoloģiskie izrakumi (1961. – 1966., A.Stubavs; 1991 - 1992, M.Ruša) apliecināja rakstīto avotu ziņas par pirmsvācu pilskalnu Koknesē. Pilī līdz 5 m biežā kultūrslānī konstatēja 14 apbūves kārtas, no kurām 7 apakšējās attiecās uz priekšvācu laiku. Nocietināta apmetne Koknesē pastāvēja jau kopš I g.t.p.m.ē. beigām. To aizsargāja stabu siena. Vēlākajos laikos tika izveidots valnis ar koka aizsargkonstrukcijām virs tā. Visintensīvāk pilskalnu apdzīvoja 9./10. – 13.gs. sākumā, kad viss plakums bija blīvi apbūvēts. Ap 1000.gadu izveidota nocietināta priekšpils. Pilī atklāta kāda 12.gs. vidū vai otrajā pusē būvēta mūra celtne un pie tās atrasts zvana fragments, kas varētu liecināt par šo celtni kā baznīcu. Atrastās senlietas liecina par intensīviem sakariem, jo Koknese bija atkarīga no Polockas.¹¹

Senais pilskalns plakums bijis 60 x 30m liels un veidots trīsstūra veidā. Plakums paceļas 40 m augstāk par Daugavu. Austrumos starp Daugavas un Pērses stāvām kraujām pārrakts 20 – 30 m plats un 6m dziļš grāvis. Pa vidu grāvim uzbērtā izejas vieta. Tālāk aiz grāvja atrodas plašā, 85 m garā un 35 m platā skanste.¹²

Atsevišķās vietās – pie pašreizējā Ragāļu kroga un Bilstiņu mežā pie Mētru mājām ir saglabājušās viduslaiku pils nocietinājumu sistēmas jeb tā saucamo Zviedru skanstu fragmenti – zemes virsmas reljefa mākslīgi veidojumi, kas sastāvējuši no grāvju un vaļņu sistēmas.

Kokneses muiža

Netālu no viduslaiku mūra pils pilsdrupām 18. gs. sāka veidoties jauns muižas centrs. Par muižas īpašnieku 1780.gadā kļuva Otto fon Lēvenšterns, kura dzimtas rokās tā palika līdz agrārreformai 1920.gadā. 1894.gadā uzbūvēta jaunā Kokneses muižas kungu māja neorenesanses stilā (arhitekts K. Neiburgers). Ēka bijusi asimetriska, novietota perpendikulāri Pērsei, divstāvu, ar mansarda izbūvi

un diviem torņiem abos ēkas galos, no kuriem augstākais atradies Daugavas pusē. Kokneses muižai 19.gs. jau bija ievērojama saimniecība. 1905. gadā tiek nopostīta un 1915.gadā karadarbībā tika daļēji sagrauta, vēlāk tiek nojaukta. Kompleksā bija klēts ar arkādi un pārvaldnieka māja, kurā no 1885.- 1887.gadam dzīvoja R.Blaumanis.¹³ 1.Pasaules kara

¹⁰ Tupat, 252. – 253.lpp

¹¹ Urtāns J.Kokneses pilskalns//Daugavas pilskalns, R. 1993.

¹² Latvijas Valsts Centrālā Vēstures muzeja materiāli par Kokneses pili Piem. Nod. Nr.1529/1 (Koknese/Altene)

¹³ Zilgalvis J. Kokneses pilsdrupas. Kokneses muižas apbūve// Kultūras mantojums Aizkraukles novadā, 2001, 92. - 95. lpp.

laikā Kokneses pilsdrupas atradās pirmajās frontes līnijās, taču biezie pils mūri artilērijas apšaudēs daudz necieta.

Pašlaik Kokneses muižas drupas ir aizaugušas. Tām garām ved parka galvenā taka. Informācija par Kokneses muižu pieejama Tūrisma informācijas centrā, drupu atrašanās atzīmēta uz informācijas stenda pie ieejas.

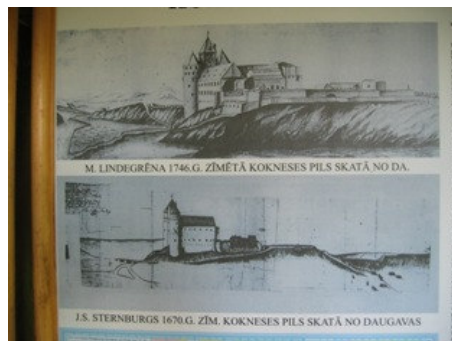

Kokneses pilsdrupu izpēte un pašreizējā izmantošana

Jau 19. gs. beigās - 20. gs. sākumā Kokneses pilsdrupas kļuva par vienu no populārākajiem tūrisma objektiem Latvijā.

Sākot celt Pļaviņu HES, no 1961. - 1966.gadam Kokneses pilsdrupās notika plaši arheoloģiskie izrakumi A.Stubava vadībā.

1961. – 1966.gadu arheoloģisko pētījumu galvenais uzdevums bija noskaidrot centrālā nocietinājuma – Kokneses pilskalna sākotnējo apdzīvotību un tā aizsardzības sistēmas attīstību (attēlā pie Kokneses pilsdrupām izvietotie stenda materiāli). Austrumos pils ārējam grāvim atrodas 130x50m plaša priekšpils un aiz tās vēl senpilsētas vieta, kura aizņem vairāk hektāru lielu zemes platību. Izrakumos Kokneses priekšpilī, senpilsētā un aizsarggrāvī izpētītas 62 celtņu paliekas un četri aizsargmūri, iegūtas 11 400 senlietas un monētas, desmitiem tūkstošu trauku un dzīvnieku kauli, savākti koka celtņu paraugi. Priekšpils celtnes un aizsargbūves 11 reizes gājušas bojā un atkal atjaunotas citā plānojumā, kā to ik reizi prasīja dzīve un laikmeta militārā tehnika. Seši augšējie slāņi pieder Kokneses mūra pils periodam (1209.-1701.), bet pieci apakšējie slāņi Kokneses nocietinātās apmetnes un koka pils laikmetam. Bagātāks un vispusīgāks izrakumu materiāls iegūts 7.slānī (12.gs. beigās un 13.gs. sākums) Vjačko valdīšanas laikā, kas raksturo saimniecisko uzplaukumu, tirdznieciskos sakarus un pils iedzīvotāju augsto dzīves līmeni. Izņemot ievestos priekšmetus, lielākajai daļai Kokneses 11. – 12.gs. senlietu ir raksturīgas latgaļu un sēļu darināto priekšmetu formas. Kopīgais kultūras slāņa biežums priekšpilī sasniedz 3,8 līdz 6,5m.

Biezā kultūras slāņa un vienmērīgā mitruma dēļ apakšējās kārtās ļoti labi saglabājušās koka ēku paliekas un citas konstrukcijas, kā arī dažādi koka darba rīki, sadzīves priekšmeti, ādas izstrādājumi un pat audumi.¹⁵

¹⁵ Latvijas valsts centrālā vēstures muzeja materiāli par Kokneses pili Piem. Nod. Nr.1529/1 (Koknese/Altene)

No pils līdz mūsdienām virs zemes divu stāvu augstumā saglabājušās tās ārējās sienas gar Daugavu un Pērsi, kā arī daļa pagalma sienu. Pārējās pils telpas klāj būvgruži un kultūrslānis, kas vietām sasniedz pat 7 m biezumu. Pils mūros ir saglabājušās un izrakumos atrastas daudzas kaltas akmens būvdetaļas.¹⁶

Pēc HES ūdenskrātuves uzpludināšanas 1965.gadā ūdenslīmenis pacēlās līdz pils pamatiem un sāka tos izskalot. 1991. – 2000.gadā pilsdrupu mūru virskārtas atrakšanu veicis M.Rukša, arhitektūras fiksāciju un konservācijas projektu izstrādājis I.Stukmanis. Notikusi Kokneses pilsdrupu zemūdens daļas izpēte zemūdens arheologa Voldemāra Raina vadībā. 1990.gadu beigās notika pils pamatu stiprināšana, ap pili zem ūdens izveidojot dzelzsbetona aizsargjoslu.¹⁷ Vienlaicīgi notika pils virsējo mūra daļu atrakšana un konservēšana. Šobrīd attīrīta daļa pagalmā esošo zviedru laikā būvētā bruģa, turpinās mūru konservācija.

Kopā ar VAS „Latvenergo” veikts projekts par pilsdrupu apgaismošanu.

Pašlaik pilsdrupu teritorija ir atvērta tikai apmeklētājiem darba laikā. Ieeja ir ar biļetēm. Par kultūras pieminekļu aizsardzību skat. arī 2.5.2.nodaļā.

Kultūrvēsturiski nozīmīgi objekti

Bez valsts aizsardzībā esošajiem kultūras pieminekļiem Kokneses parkā ir vairākas vietas ar kultūrvēsturisku nozīmi.

• Koka skulptūra

Kokneses parkā atrodas augstākā koka skulptūra Latvijā. Tās autors ir tēlnieks Ģirts Burvis. Skulptūra uzstādīta 2002. gadā par godu Kokneses 725. gadu jubilejai. Kokneses pagasta padome un VAS „Latvenergo”, realizējot kopēju projektu, ierīkojuši apgaismojumu līdz statujai. Pašvaldība iekārtojusi solus un atkritumu urnas.

• Brāļu kapi

Kapos veikti apbedījumi 2.pasaules kara laikā. Pašlaik piemiņas ansamblis ar plāksnēm, pieminekli un stādījumiem nekopts.

• Jāņu kapu ieejas vārti

No 18.gs. saglabājušies Jāņu kapu vārti, kas ir mūra fragments, kas iežogojā pils teritoriju. Vēlāk tālāk aiznesti kapu krusti, kas pašlaik atrodas tuvāk pie Pērses pie takas uz pilsdrupām.

• Skulptūra Fauna galva

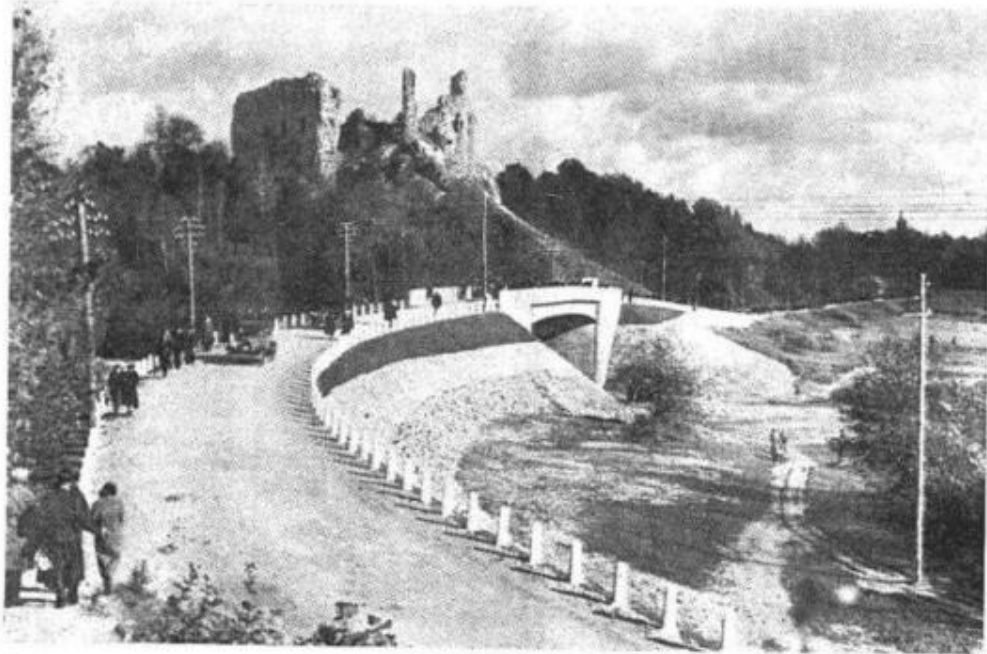
Skulptūra vēsturiski atradās Pērses upes krastā. 2006.gadā Kokneses pagasta padome, sakārtojot parka ieeju, atjaunoja to strūklakā „Fauna galva” (tēlnieks Voldemārs Jēkabsons), novietota plāksnīte un labiekārtota apkārtnē ap dīķiem – bruģēts laukums pie skulptūras, gar dīķiem, izvietoti četri soli ar atzveltnēm un atkritumu urnas. Šī Kokneses parka daļa atrodas ārpus dabas pieminekļa teritorijas.

• Skulptūra Pērses ūdenskrituma piemiņai

¹⁶Caune A.,Ose I. Latvijas 12.gadsimta beigu – 17.gadsimta vācu piļu leksikons, R. 2004, 257. lpp.

¹⁷Caune A.,Ose I. Latvijas 12.gadsimta beigu – 17.gadsimta vācu piļu leksikons, R. 2004, 253.lpp.

Skulptūra novietota Pērses krastā, kas dabas pieminekļa teritorijā atrodas dabas takas galā. Tā atgādina par laiku pirms Pļaviņu HES izbūves un Daugavas ielejas applūdināšanas.

Kokneses pilsdrupas un Pērses tilts.

R. Rubēnu uzņ.

2.5. Sociāli ekonomiskais raksturojums

2.5.1. Kokneses pagasts

Dabas piemineklis „Kokneses parks” cieši saistīts ar Kokneses ciemu. Kokneses lielciems ir ne tikai Kokneses pagasta administratīvais centrs, bet arī ļoti spēcīgs vietējā līmeņa centrs. Ciemā dzīvo 2906 iedzīvotāji. Ciemā ir plaša sociālā infrastruktūra - bērnudārzs, pamatskola, vidusskola, ambulance, aptieka, kultūras nams, bibliotēka, pasts, veikali, degvielas uzpildes stacijas, ražošanas uzņēmumi. Kokneses ciemu šķērso valsts galvenais autoceļš A6 Rīga - Daugavpils un 1.šķiras valsts autoceļš ceļš Koknese - Ērgļi P79. Apbūvē dominē kompakti mazstāvu vienģimeņu savrupmāju apbūves kvartāli, vairāki daudzdzīvokļu daudzstāvu apbūves kvartāli, atsevišķas 20. gs sākumā gados celtu viensētas tipa apbūves un ražošanas objekti.

Kokneses parks Kokneses ciemam kalpo kā kultūras, atpūtas objekts un ciema zaļā zona. Kokneses parka teritorijā atrodas vairāki nozīmīgi objekti - estrāde, VAS „Latvijas valsts meži” Vidusdaugavas mežsaimniecības ēka, tūrisma informācijas centrs. Parka teritorijai blakus atrodas I.Gaiša Kokneses vidusskola. Kokneses pilsdrupas ir iecienīts tūrisma apskates objekts.

2.5.2. Iedzīvotāji. Antropogēnā slodze uz aizsargājamo teritoriju

Dabas pieminekļa teritorijā neatrodas dzīvojamās mājas. Viengimeņu un divgimeņu mājas Daugavas, Rožu ielās piekļaujas parka teritorijai. Iedzīvotāji cauri parkam dodas uz darbu, uz centru.

Lielāko un pastāvīgāko apmeklētāju daļu veido Kokneses iedzīvotāji, kas parku izmanto kā Kokneses zaļo zonu – pastaigām, atpūtai. Starpbrīžus un brīvo laiku parkā pavada skolēni no I.Gaiša vidusskolas. Vidēji divi lieli pasākumi mēnesī notiek Kokneses pilsdrupās vasarās, vidējais apmeklētāju skaits pasākumā – 2000.

Saskaņā ar Kokneses pagasta tūrisma informācijas datiem (pamatojoties uz pārdoto biļešu skaita pie ieejas pilsdrupās), 2005.gada vasaras sezonā apmeklētāju - tūristu skaits bija 25 tūkstoši. 2006.gadā no aprīļa līdz 22.augustam – 11 tūkstoši. Prognozējamais maksimālais apmeklētāju skaits pie esošā kultūras pasākumu un tūrisma piedāvājuma parkā varētu sasniegt – 32 tūkstoši gadā.

Tomēr pastāv vairāki faktori, uz kuriem balstoties, var prognozēt parka apmeklētāju skaita palielināšanos turpmākajos gados. Apmeklētāju skaita pieaugumu var prognozēt saistībā ar plūsmas palielināšanos uz un cauri Kokneses pilsētai, kuru savukārt sekmēs:

1. valsts galvenā autoceļa A6 posma *Tīnuži – Koknese un Koknese –Pļaviņas* ar pievedceļu uz Koknesi izbūve;
2. daudzveidīgs sabiedriskais transports (autobuss, dzelzceļa pasažieru pārvadājumi maršrutā Rīga – Daugavpils, cauri Koknesei, pietura Alotene un Koknese. Pašlaik katru dienu 9 reisi pa dzelzceļu un 15 reisu autobusu satiksme);
3. plānotā teritorijas izmantošana, saskaņā ar Kokneses pagasta plānoto (atļauto) teritorijas izmantošanu, paredzēta kā labiekārtotu apstādījumu teritorija ar tai pieguļošo darījumu objektu teritorijām. Attīstot sabiedrisko funkciju parkā (estrāde, ieceres izvietot pašvaldības administrāciju), apmeklētāju skaits pieaugs.

Nākotnē iespējamās antropogēnās slodzes kontekstā jārēķinās arī ar galvaspilsētas Rīgas tuvumu. Analizējot dažādu rādītāju kopumu, ir noteikta Rīgas aglomerācijas robeža. Rīgas aglomerācijai kopumā raksturīga starveida forma ar pagarinājumiem gar galvenajām transporta maģistrālēm, jo īpaši gar Rīgas jūras līča piekrasti un Daugavas labo krastu. Kopš 1995.gada Rīgas aglomerācijas teritorija ir pieaugusi par 974,6 km² (14,0%) un 16 419 iedzīvotājiem (1,5%). Visbūtiskākais Rīgas aglomerācijas teritorijas paplašinājums ir noticis Jelgavas rajona virzienā, nedaudz Jēkabpils virzienā un Bauskas virzienā. Šobrīd Rīgas aglomerācija aizņem 6984 km² un tajā dzīvo gandrīz 1,15 miljoni iedzīvotāju.¹⁸ Rīgas aglomerācijas ārējās zonas atzarā, kas stiepjas dienvidaustrumu virzienā no galvaspilsētas, ietilpst arī Kokneses pagasts.

2.5.3. Kokneses pagasta teritorijas plānojums

2006.gadā apstiprināti Kokneses pagasta teritorijas plānojuma grozījumi, izstrādātājs SIA „Baltkonsults”. Teritorijas plānojuma plānotajā (atļautajā) izmantošanā Kokneses parkam, ievēroti probežojumi un noteikta dabas pieminekļa teritorijai atbilstoša izmantošana.

¹⁸ Rīgas pilsētas teritorijas plānojums 2006-2018. Paskaidrojuma raksts, Rīga, 2005

4.attēls. Kokneses parka teritorijas esošā izmantošana¹⁹

Apzīmējumi

- 06 - Mst Mazstāvu dzīvojamās apbūves zona
- 07 Daudzstāvu dzīvojamās apbūves zona
- 08 Darījumu apbūves zona
- 09 Sabiedriskās apbūves zona
- 10 Ražošanas un noliktavu apbūves zona
- 11 Transportbūvju teritorija
- 12 Inženiertehniskās infrastruktūras apbūves teritorijas
- Ūdens baseinu teritorija
- 01 Lauksaimniecībā izmantojamā teritorija
- Dabas pamatnes teritorijas
- Ueklema robeža
- Augsnes erozijas riska teritorija

5.attēls. Kokneses parka plānotā(atļautā) izmantošana

Apzīmējumi

- 06 - Mst Mazstāvu dzīvojamās apbūves zona
- 07 Daudzstāvu dzīvojamās apbūves zona
- 08 Darījumu apbūves zona
- 09 Sabiedriskās apbūves zona
- 10 Ražošanas un noliktavu apbūves zona
- 11 Transportbūvju teritorija
- 12 Inženiertehniskās infrastruktūras apbūves teritorijas
- Ūdens baseinu teritorija
- 01 Lauksaimniecībā izmantojamā teritorija
- Dabas pamatnes teritorijas
- 06 - Mst Plānotā mazstāvu apbūves teritorija
- 08 - Ds Plānotā darījumu apbūves teritorija
- Ueklema robeža
- Augsnes erozijas riska teritorija
- Ielu sarkanās līnijas
- Zāļi zonas
- Lielu pieturē
- Aizsargjosla gar ūdenstecēm un ūdenstilpēm
- Aizsargjosla ap kapsētām
- Aizsargjosla gar dzelzceļiem
- Aizsargjosla gar elektrolīnijām
- Aizsargjosla ap atpūšanas iekārtām
- Aizsargjosla ap kultūras pieminekļiem

Atbilstoši teritorijas plānotās (atļautās) izmantošanas zonējumam, redzams, ka Kokneses parka ziemeļaustrumu daļā plānotas plašas apbūves teritorijas. Uz tām attiecas arī aizsargjoslas ap kultūras pieminekļiem (*Aizsargjoslu likums*). Kokneses parkā saglabāta dabas pamatnes teritorija, paredzēta estrādes turpmākā attīstība (inženiertehniskās infrastruktūras apbūves teritorijas ietvaros), sabiedriskās apbūves zona Kokneses vidusskolas, VAS „Latvijas valsts meži” un TIC vajadzībām. Atsevišķām nelielām teritorijām pare-

¹⁹ SIA Baltkonsults, Kokneses pagasta padome. Kokneses pagasta teritorijas plānojuma grozījumi.

dzētais izmantošanas veids – lauksaimniecība. Nosacījumi, kas jāievēro saistībā ar katru no iepriekš minētajām zonām, tiek uzskaitīti Kokneses pagasta teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos.

Kokneses pagastā *dabas pamatnes teritorijas* ir teritorijas, kuras veido dabas pieminekļi, zaļie stādījumi, ūdensbaseinu aizsargjoslu daļas, un kur apbūve nav galvenais zemes izmantošanas veids, bet izmantošana ir saistīta ar dabas resursu izmantošanu, rekreāciju un vides aizsardzību.

Otrs nozīmīgs teritorijas izmantošanas veids – *kultūras pieminekļu teritorijas*. Kokneses pilsdrupām ir izstrādāts individuālās kultūras pieminekļa aizsardzības zonas projekts. Zonas apraksts dots 10. pielikumā.

2.5.4. Kokneses parka labiekārtojuma infrastruktūra

Dabas pieminekļa „Kokneses parks” teritorija tiek aktīvi izmantota. Tā ir iecienīta gan kā tūrisma objekts, gan kā ērti pieejama atpūtas vieta. Pašreizējā izmantošana, saskaņā ar Valsts zemes dienesta bilanci, - lielākoties meža zemes. Dabas pieminekļa iekšējais funkcionālais zonējums nav noteikts.

Ielas, takas un stāvlaukumi

Apmeklētāju plūsma līdz dabas pieminekļa teritorijai pienāk pa Parka un R.Blaumaņa ielām. Parka iela un tās turpinājums, kas noslēdzas ar stāvvietu, ir ar asfalta segumu. Šeit brauc ar automašīnām. Līdz ar to saistīta problēma nereti ir ātra un neapdomīga braukšana .

Otrs stāvlaukums atrodas pie estrādes, un tas pamatā tiek izmantots, kad estrādē notiek pasākumi. Pārējā parka teritorijā uz galvenajiem apskates objektiem (Kokneses pilsdrupām un estrādi) ved gājēju takas.

Parka teritorijā ir blīvs taku tīkls, pārsvarā bez seguma, izņemot takai uz estrādi ieklāts dolomīta akmeņu segums. Taku platums un ieseguma kvalitāte principā atbilst parka apmeklētāju daudzumam. Dažviet nepieciešami uzlabojumi (skat. 2.2. apsaimniekošanas pasākumu).

Pārējās takas parka teritorijā ir iestaigātas un ved cauri parkam (no mājām uz Kokneses centru), uz visiem galvenajiem objektiem, gar upju krastiem. Tās veidojušās laika gaitā un dabiski iekļaujas teritorijā.

Uz dabas takas atjaunots koka tiltiņš, kas šķērso gravu Pērses upes krastā, kas veidojusies virszemes ūdeņu noteces rezultātā.

Soli

Visā parka teritorijā izvietoti soli. Dažādaizoli dizains noteikts vēsturiski. Daļa solu veidojušies, „atdodot” parkam kritušos kokus. Attēlā redzami soli veidoti vienotā ansablī ar centrālo koka skulptūru. Pie skulptūras „Fauna galva” uzstādītie soli ar atzveltnēm ir daudz vieglākas konstrukcijas, tai pat laikā ērti un vizuāli pievilcīgi.

Degradējoši ir savu laiku nokalpojušie soli, kas uzstādīti padomju laikā un no kuriem palikuši pāri tikai betona balsti, kas būtu jādemontē un jāaizvāc (pārsvārā atrodas uz dabas takas gar Pērsi).

Ugunsroku vietas

Pie estrādes pļavā iekārtotas četras ugunsroku vietas. Tas tiek izmantotas pasākumu laikā. Soli ir masīvi, kas nosaka to, ka ugunsroku vietas ir salīdzinoši „statisks”, tomēr nepieciešams ugunsroku vietas aplikt ar akmeņiem, lai uzlabotu ugunsdrošību.

Jaunu ugunsroku vietu iekārtošana nebūtu pieļaujama, ņemot vērā lielo apmeklētāju skaitu pasākumos. Pļavā uzstādīta arī kārts, kurā dedzina Jāņu uguni.

Tualetes

Pašlaik parka teritorijā ir tikai sausās tualetes pie estrādes (ļoti nepievilcīgas, grūti apsaimniekojamas, nolietotas). Uz pasākumiem tiek atvestas arī pārvietojamās tualetes. Neviena no risinājumiem nav apmierinošs. Pārvietojamās tualetes nav pieņemamas dēļ to neestētiskā izskata.

Tualešu nepieciešamību nosaka sanitāri higiēniskās prasības un Latvijas būvnormatīvs LBN 208-00 „Publiskas ēkas un būves”, kura 106.punkts nosaka, ka „brīvdabas estrādēs un citās brīvdabas izklaides būvēs attālums no tālākās skatītāju vietas līdz tualetēm nedrīkst pārsniegt 150 metrus”.²⁰ Atbilstoši šī būvnormatīva 2.pielikumam, uz katriem 1000 apmeklētājiem, nepieciešamas 23 klozetpodi.

Pašlaik tuvākās tualetes atrodas skolas sporta hallē, bet tās nebūs publiski pieejamas. Tualešu trūkums ir nozīmīga problēma gan pasākumu, gan ikdienas tūrisma apmeklētāju apkalpošanā, īpaši tūristu, kas atbrauc ar autobusiem, apkalpošanā. Apmeklētājiem nākas traucēt apkārtnē esošos publiskos objektus (veikalus, kafejnīcas).

Skat. apsaimniekošanas [pasākumu 2.5.](#)

Apgaismojums

Sadarbībā ar VAS „Latvenergo” 2001.gadā realizēts apgaismes projekts par Parka ielas (līdz koka skulptūrai), pilsdrupu un estrādes apgaismošanu.

Informācijas stendi

Stends pie ieejas parkā no Parka ielas informē par galvenajiem apskates objektiem parkā.

Pie pilsdrupām izvietoti stendi, kas informē par pilsdrupu vēsturi un arheoloģiskajiem pētījumiem.

Estrāde

Kokneses pagasta pašvaldības infrastruktūras objekts, atrodas uz „Latvijas valsts meži” zemes. Rīt īpašumtiesību sakārtošana, līdz ar to kavējas estrādes īpašumtiesību sakārtošana.

²⁰ Ministru kabineta 2000.gada 28.novembra noteikumi Nr. 411 „Noteikumi par Latvijas būvnormatīvu LBN 208-00 "Publiskas ēkas un būves"

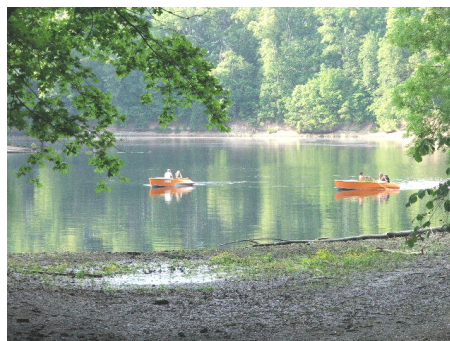
Citi objekti

Augstākā **koka skulptūra** Latvijā (tās autors ir tēlnieks Ģ.Burvis) uzstādīta 2002. gadā, par godu Kokneses 725.gadu jubilejai. Skulptūra ir viens no centrālajiem āra dizaina elementiem, ienākot parkā, dēļ tās augstuma un ekspozīcijas.

Laivu noma

Pavasara un vasaras sezonā pie pilsdrupām darbojas laivu noma. Iespējams iznomāt braucieniem pa Daugavu un Pērsi trīs airu laivas, kā arī plostu. Laivu nomas punkts estētiski neiekļaujas pilsdrupu ansamblī.

Atkritumu savākšanas sistēma, atkritumu urnas

Pašvaldības tūrisma informācijas centrā tiek algots sētnieks, kas rūpējas par atkritumu savākšanu, parka teritorijas kopšanu gan pašvaldības, gan VAS „Latvijas valsts meži” īpašumā. Pēc 2005.gada janvāra vētras ap 100 skolēni piedalījās parka attīrīšanā no zariem. Sētniekam jāiznes atkritumi no parka teritorijas.

Dēļ ūdens svārstībām Pērsē, krastos ieskalojas un sakrājas daudz atkritumu.

Jaunas atkritumu urnas uzstādītas uz galvenās parka ieejas (Parka ielas), iekārtojot strūklaku „Fauna galva” un tās apkārtni. Atkritumu urnas nepieciešamas visā teritorijā apskates objektu tuvumā pie galvenajām takām, dabas takas. Atkritumu urnu izvietošana saasina atkritumu savākšanas problēmu, atkritumu transportēšanu līdz tvertnēm.

2.6. Teritorijas bioloģiskais raksturojums

2.6.1. Flora

Kokneses pagasta teritorija atrodas Viduslatvijas ģeobotāniskajā rajona vidusdaļā. Daugavas senlejas posmā daudz unikālu augu sugu gājušas bojā pēc Pļaviņu HES ūdenskrātuves uzpludināšanas.

1991.gadā M.Bice, A.Bērziņš, V.Vimba veica dendroloģiski izpēti. Tika konstatētas kokaugu sugas ir 27 (Retākās - *Pyrus pyraeaster*, *Crataegus alemanniensis* var. *orientobaltica*, *Crataegus x gracilis*, *Euonymus verrucosus*) un 16 svešzemju sugas (introducenti):

Larix decidua

Picea pungens
Thuja occidentalis
T.o. 'Columna'
Acer pseudoplatanus
Aesculus hippocastanum
Cotoneaster lucidus
Crataegus alemanniensis
Hippophae rhamnoides
Lonicera tatarica
Populus x canescens
Salix fragilis
Sambucus racemosa
Sorbaria sorbifolia
Spiraea media
Syringa vulgaris

Pašlaik parkā aug 29 vietējās un 36 introducētās koku un krūmu sugas, t.sk. balzama lapegle, Eiropas lapegle, rietumu dzīvības koks, aizsargājamie augi – platlapju bezgale, ārstniecības cietsēkle, krustlapu draudzene, naudiņu saulrozīte. Vairums sastopamo koku Kokneses parkā ir vecāki par 130 gadiem. Pēdējo gadu laikā novērota koku strauja nokalšana, kas tiek izskaidrots ar gruntsūdeņu biežajām svārstībām.

Bioloģiski veco koku miza ir ļoti piemērota retu ķērpju sugu eksistēšanai (dziļas rievās, piemērots mizas ķīmiskais sastāvs, daudzās vietās optimāls apgaismojums un mitrums). Tajā pašā laikā jāatzīmē, ka apmeklētāju intensīvāk apmeklētajās teritorijās gar takām vērojama veco koku stumbru pārklāšanās ar apdzīvotām vietām tipiskiem ķērpjiem. Iespējams, ka to rosinājušas antropogēnas ietekmes radītās izmaiņas gaisa mitrumā un apgaismojumā (pastiprināti izcirsta paauga un pamežs, koki atsegti saulei un vējam).

Vairākās vietās konstatēta daudzgadīgā mēnesene (*Lunaria rediviva*). Auga ekoloģija saistīta ar tikai lielo upju ielejām un platlapju mežiem, sastopama Daugavas ielejā, arī Ogres upes ielejā veido vitālas audzes. Tiek audzēta arī dārzos kā dekoratīvs augs.

Tā kā daļa nogabalu parkā atbilst dabisko meža biotopu kvalitātes kritērijiem, 1.tabulā ir atzīmētas dabas pieminekļa teritorijā konstatētās DMB indikatorsugas. Šo sugu eksistence atkarīga no bioloģiski vecu platlapju koku un nemainīgu mikroklimatisko apstākļu turpmākās saglabāšanās parkā.

1.tabula. Dabisko meža biotopu indikatorsugas

Nr.	Grupa	Latviskais nosaukums	Latīniskais nosaukums
1.	Ķērpji	Pumpurainā akrokordija	<i>Acrocordia gemmata</i>
2.	Ķērpji	Iesarkanā bacīdija	<i>Bacidia rubella</i>
3.	Sūnas	Sašaurinātā kažocene	<i>Anomodon attenuatus</i>
4.	Sūnas	Pinuma kažocene	<i>Anomodon viticulous</i>
5.	Sūnas	Tievā gludlape	<i>Homalia trichomanoides</i>
6.	Sūnas	Īssetas nekera	<i>Neckera pennata</i>

2.tabulā atzīmētas dabas pieminekļa teritorijā konstatētās īpaši aizsargājamās sugas

2.tabula. Īpaši aizsargājamās augu, sūnu, ķērpju un sēņu sugas

Nr.	Grupa	Latviskais nosaukums	Latīniskais nosaukums	ĪA suga*	ML suga**
1.	Ķērpji	Brūngalvainā henotēka	<i>Chaenotheca phaeocephala</i>	X	
2.	Ķērpji	Vīnkkrāsasa artonija	<i>Arthonia vinosa</i>	X	
3.	Ķērpji	Sīkpunktainā artonija	<i>Arthonia bysacea</i>	X	X
4.	Ķērpji	Kastaņbrūnā artonija	<i>Arthonia spadicea</i>	X	
5.	Augi	Daudzgadīgā mēnesene	<i>Lunaria rediviva</i>	X	X
6.	Bezmugurkaulnieki	Pelēkais vārpstīngliemezis	<i>Bulgarica cana</i>	X	

*ĪA suga – īpaši aizsargājama suga, iekļauta MK noteikumu Nr.396/2000 „Noteikumi par īpaši aizsargājamo un ierobežoti izmantojamo īpaši aizsargājamo sugu sarakstu” pielikumos

**ML suga – īpaši aizsargājamā suga, kuras aizsardzībai MK 30.01.2001 noteikumos Nr.45 „Mikroliedzumu izveidošanas, aizsardzības un apsaimniekošanas noteikumi» paredzēta iespēja veidot mikroliedzumu.

2.6.2. Fauna

Aizsargājamajā dendroloģiskajā stādījumā „Kokneses parks” vairākos novērojumos konstatētas sekojošas īpaši aizsargājamās putnu sugas²¹:

Gaida Grandāna novērojumi (15.04.2003):

- Vidējais dzenis (*Dendrocopus medius*) 3 tēviņi,
- Pelēkā dzilna (*Picus canus*) 1 tēviņš.

Valda Cīruļa novērojumi:

- Baltmugurdzenis (*Dendrocopus leucotos*) –30.03.2001 novērots pāris, koordinātas x-586.500, y-6278.500, turpat pāris novērots arī 01.06.2001 un 08.06.2001.
- Lielā gaura (*Mergus merganser*) – 05.06.2001 un 08.06.2001 novērots pāris, koordinātas x-587.000, y-6278.350, apmēram tajā pašā vietā 11.06.2001 un 16.06.2001 novērots tēviņš.
- Zivju dzenītis (*Alcedo atthis*) – 07.06.2001 Pērses upes krastā novērots pāris ar uztraukuma pazīmēm. Kraujas augšā zem liepas saknēm atrastas 3 alas, koordinātas x-586.450, y-6278.550. Alas apsekotas arī 11.06.2001, 16.06.2001 un 28.06.2001. Zem vienas alas konstatēti izkārnījumi, kas liecina, ka tā ir apdzīvota.
- Vidējais dzenis (*Dendrocopus medius*) – 07.06.2001 oša dobumā atrasta ligzda, novērots tēviņš, kas baro mazuļus, koordinātas x-587.200, y-6278.250

Ulda Loļāna novērojumi:

Lai noskaidrotu īpaši aizsargājamo putnu sugu skaitu un izplatību Kokneses parkā, tas 2006. gadā apsekots 2 reizes. Apsekojuma mērķis bija reto dzeņu sugu konstatēšana. 22. martā parkā veikta neliela, apmēram 20 minūtes gara, ekskursija bez dzeņu balsu atskaņošanas. Dzirdēts 1 bungojošs baltmugurdzenis un 1 pelēkā dzilna, kā arī dzirdēts un novērots 1 vidējo dzeņu pāris.

²¹ atbilstoši Ministru kabineta 2000.gada 14.novembra noteikumiem Nr. 396 "Noteikumi par īpaši aizsargājamo sugu un ierobežoti izmantojamo īpaši aizsargājamo sugu sarakstu"

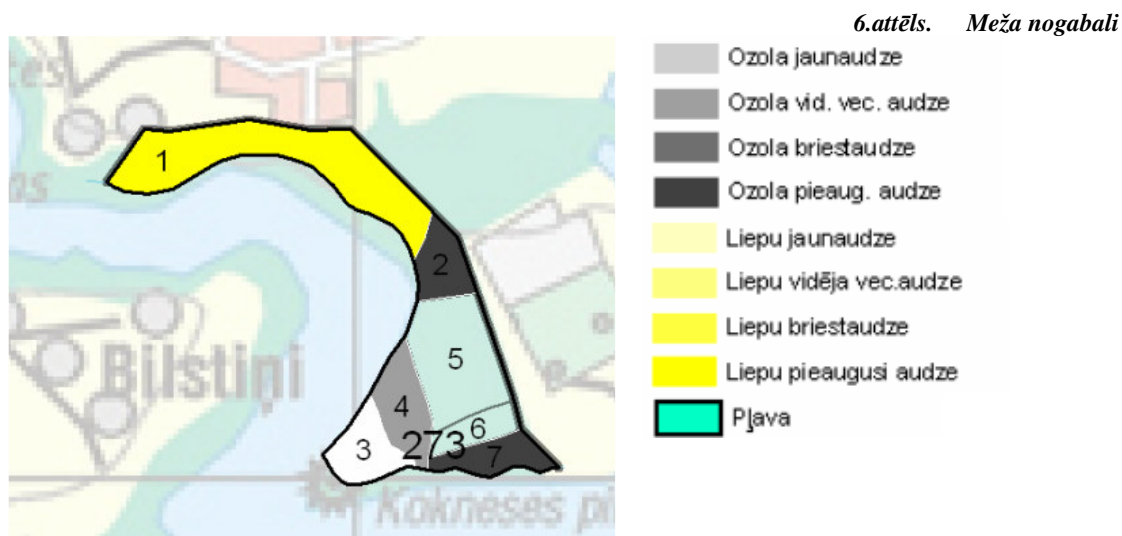
6.aprīlī parks apsekots 1,5 stundas ilgā ekspedīcijā, pielietota provocēšana ar dzeņu balsu ierakstiem. Ar ierakstu palīdzību izprovocēti 5 vidējo dzeņu pāri. Tas ir ļoti liels skaits salīdzinoši tik nelielai teritorijai. Vīrs aizsalušās Pērses upes novērots ilgstoši riņķojošs lielo gauru pāris. Iespējams, tie ir vietējie putni, kas atgriezušies savās ligzdošanas vietās.

Pēc līdzšinējo apsekojumu rezultātā iegūtajiem datiem, no aizsargājamajiem putniem parkā varētu ligzdot 5 pāri vidējo dzeņu, 1 pāris baltmugurdzeņu, 1 pāris pelēko dzilnu un 1 pāris lielo gauru.

Vienā vietā apsekojuma laikā tika konstatēts aizsargājams vārpstiņgliemezis. Apsekošanas laiks bija ļoti nelabvēlīgs vārpstiņgliemežu konstatēšanai – ilgstošs sausums. Teritorija (vecie koki ar epifītisko sūnu klājumu) ir ļoti piemērota vārpstiņgliemežiem. Apmeklējot parku piemērotos klimatiskajos apstākļos (pēc ilgstoša lietus, mitrā laikā), noteikti varētu konstatēt vēl citas sugas.

2.6.3. Meža biotopi

Dabas pieminekļa teritorijā ietilpst 8,1 ha meža zemes (273.kvartāls). Meža valsts reģistrā šajā teritorijā atzīmēti 4 meža nogabali un lauces (skat. 2.attēlu). 82% teritorijā sastopamo koku ir vecāki par 130 gadiem.

Dabas pieminekļa teritorijā konstatēts viens **Eiropas Savienības prioritārās nozīmes aizsargājamais meža biotops**:

3.tabula. ES prioritārās nozīmes aizsargājamais biotops

Kods	Nosaukums	%
9180*	Nogāžu un gravu meži	Nedaudz, gar Pērsi

4.tabula. Latvijas biotopi

Nr. MK noteikumos ²²	Nosaukums
1.16.	Nogāžu un gravu meži
1.13.	Jaukti platlapju meži (intensīva cilvēku darbības ietekme)

²² Ministru kabineta 2000.gada 5.decembra noteikumi Nr.421 "Noteikumi par īpaši aizsargājamo biotopu veidu sarakstu"

Zināmā mērā daļa teritorijas (valsts mežu 1.nog. un tālāk) atbilst īpaši aizsargājamam biotopam „1.13.jaukti platlapju meži”. Bet tam trūkst biotopa kvalitātei nepieciešamās struktūras un neskartības.

Vērojama intensīva cilvēku darbība, izcērtot paaugu un pamežu, līdz ar to būtiski tiek ietekmēta arī zemsedze. Atsevišķās vietās zemsedzi klāj blīva mazu kļaviņu audze, izspiežot pavasara aspektam raksturīgās gāršas zemsedzes sugas. Līdz ar to arī biotopam „F.1.8.3. Jauktu koku gārša” raksturīga būtiska antropogēna ietekme.

Arī biotopā „F.1.7.1. Ozolu gārša” vērojama būtiska antropogēna ietekme, mežaudzes veidojusies mākslīgās atjaunošanas ceļā. Antropogēnās ietekmes rezultātā būtiski mainījusies zemsedze – maz biotopam raksturīgo sugu, zemsedze vietām ļoti skraja.

3.2.3. Dabiskie un potenciālie dabiskie meža biotopi

Dabiskais meža biotops ir biotops, kurā ir atrodamas speciālās biotopu sugas, kas izzūd koksnes ražas iegūšanai apsaimniekojamos mežos. Indikatorsugas un struktūras elementi biotopā liecina par speciālo biotopu sugu klātbūtni, un tas ir pamats, lai mežaudzi novērtētu kā mežaudžu atslēgas biotopu jeb dabisko meža biotopu (DMB).

Potenciālais dabiskais meža biotops (PDMB) ir meža biotops, kurš, apsaimniekots bioloģiskās daudzveidības saglabāšanai.

Meža nogabalos 2002.gadā veikta dabisko meža biotopu inventarizācija, izmantojot noteikto metodiku [Ek T., Suško U.@ Auziņš R. 2002.: Mežaudžu atslēgas biotopu inventarizācija. Metodika. Valsts meža dienests, Rīga, Latvija.] un LR Zemkopības ministrijas Instrukciju Nr.7 no 09.11.2001. „Meža biotopu, kuriem izveidojami mikroliegumi, noteikšanas metodika”, kas izdota saskaņā ar MK noteikumu Nr.45/30.01.2001. „Mikroliegumu izveidošanas, aizsardzības un apsaimniekošanas noteikumi” 6.punktu. Instrukcijā minētie biotopi pilnībā atbilst Metodikā aprakstītajiem mežaudžu atslēgas biotopiem jeb dabiskajiem meža biotopiem.

Kokneses parka teritorijā 3 nogabalos konstatēti dabiskie meža biotopi – platlapju meža biotopi 5,8 ha platībā (1.,2. un 7.nog.). Platlapju meža biotops parasti ir dabiski izveidojusies mežaudze, kur vismaz 50% krājas veido platlapji. Minētajos nogabalos audzes veido gobas, ozoli, liepas un oši. Šie dabiskie meža biotopi ir neaizstājami daudzu speciālo biotopu sugu (īpaši ķērpju) pastāvēšanai, kuru eksistence ir atkarīga no pieaugušu paltlapju koku biežās, barības vielām bagātās mizas. Būtiski struktūras elementi ir bioloģiski veci koki, sausokņi un stubeņi, kas ļoti nozīmīgi dažādām putnu sugām, t.sk. arī retākām dobumperētāju sugām. Raksturīga iezīme ir bagātīgā epifītisko sūnu sega uz veco platlapju stubriem.

5.tabula. *Dabas pieminekļa „Kokneses parks” teritorijā konstatētie dabiskie (potenciālie dabiskie) meža biotopi*

Nr.p.k.	Kvartāls	Nogabals	Platība, ha	PDMB vai DMB	Nosaukums
1.	273.	1.	4,0	DMB	Platlapju meža biotops

Nr.p.k.	Kvartāls	Nogabals	Platība, ha	PDMB vai DMB	Nosaukums
2.	273.	2.	0,9	DMB	Platlapju meža biotops
3.	273.	7.	0,9	DMB	Platlapju meža biotops

3. Teritorijas novērtējums

3.1. Dabas piemineklis kā vienota dabas aizsardzības vērtība un to ietekmējošie faktori

Dabas piemineklis ir Kokneses ciema daļa, kurā koncentrētas nozīmīgas dabas un kultūrvēsturiskās vērtības. Vienlaikus Kokneses parks ir ciema sabiedriskā telpa, kas kalpo par atpūtas un izklaides vietu gan vietējiem iedzīvotājiem, gan Kokneses viesiem.

Dabas pieminekļa vērtību kompleksu veido:

- dendroloģiskie stādījumi;
- kultūrvēsturiskie objekti;
- dabas vērtības – aizsargājamo putnu sugu putnu dzīves vieta un meža biotopi;
- teritorijas kā rekreācijas objekta ērta pieejamība;
- teritorijas novietojums ainaviski pievilcīgā vietā – pie Pērses ietekas Daugavā.

Parka teritorija ir nesaraujami saistīta ar apkārtējām teritorijām un tajā notiekošajām saimnieciskajām un sabiedriskajām aktivitātēm. Mežu dabiskajos biotopos nav nepieciešams veikt pasākumus biotopu kvalitātes uzlabošanai. Dabisko mežu biotopam ir tiesisks pamats veidot mikroliegumu, tomēr jāņem vērā, ka tā režīma nodrošināšana, ņemot vērā lielo apmeklētāju plūsmu, būs apgrūtināta vai pat neiespējama.

Ietekmējošo faktoru analīze

Teritorijas platība

Teritorija ir samērā neliela, lai tajā varētu nodrošināt dabas procesu netraucētas izpausmes. Taču meža biotopu un aizsargājamo putnu klātbūtne parkā liecina, ka pat šāda neliela aizsargājamā teritorija nodrošina labvēlīgus dzīves apstākļus vairākiem zemākajiem augiem, kā arī reto putnu sugām. Plānojot parka turpmāko apsaimniekošanu, būtu jānodrošina dobumperētājiem putniem piemēroti dzīves vides apstākļi – iespēju robežās jā saglabā vecie, ligzdošanai piemērotie koki.

Zemes lietojuma veidu struktūra

Teritorija pēc zemes lietošanas veidiem ir stipri sadrumstalota. Piemēram, mežs (ar biotopiem) un apbūves (sabiedriskās) teritorijas pēc būtības ir konfliktējoši zemes lietojuma veidi, kuru mijiedarbībā tiek apdraudētas dabas vērtības parka teritorijā. Tomēr jāreķinās ar parka funkcionālo nozīmi, proti – kā nozīmīgu tūrisma un atpūtas objektu Kokneses ciemata infrastruktūrā. Kokneses pagasta teritorijas plānojumā parks iezīmēta kā sabiedriskā teritorija.

Tiesiskā aizsardzība

Dabas pieminekļa tiesiskā aizsardzība ir vērtējama pozitīvi, jo tā sekmē teritorijas izpēti, aizsardzību, plānošanu un izmantošanu.

Hidroloģiskie apstākļi

Novērojumi liecina, ka pēdējo gadu laikā pastiprinās koku kalšana. Kā viens no būtiskākajiem iemesliem tiem minēts mainīgais gruntsūdens līmenis, ko ietekmē svārstības Pļaviņu HES ūdenskrātuvē. Rēķinoties ar to, ka šis faktors pastāvēs arī turpmāk, nepieciešams apsvērt iespējas atjaunot parku ar kokaugu sugām, kas ir noturīgas pret gruntsūdens līmeņa svārstībām.

Teritorijas apmeklētība

Teritorijas lielā apmeklētība arī ir konfliktējošs faktors dabas vērtību, arī kultūrvēsturisko vērtību saglabāšanai un aizsardzībai dabas pieminekļa teritorijā. Tomēr pastāv iespēja meklēt kompromisu starp parku kā sabiedrisku objektu un iespējām aizsargāt dabas (arī kultūrvēsturiskās) vērtības tajā. To lielā mērā var nodrošināt ar parka labiekārtošanas pasākumiem – gājēju kustības plūsmas novirzīšanu vēlamos virzienos, objektu norobežošanu, kā arī informatīvo zīmju, stendu un norāžu uzstādīšanu. Parkā veicami pasākumi, lai līdz minimumam samazinātu iespēju pārvietoties parka teritorijā ar automašīnām. Pārdomāti jāizvēlas vieta, kur iekārtot sabiedriskās tualetes, jo pašreiz esošās ir ļoti nepievilcīgas.

3.2. Biotopi, to sociālekonomiskā vērtība un ietekmējošie faktori

6.tabula. Meža biotopu raksturojums

Kods	Nosaukums	Raksturojums	Izplatība
F.1.7.1.	Ozolu gārša	Koku stāvā dominē parastais ozols, zemsedzē izteikts pavasara aspekts – zilā vizbulīte, blīvgumu cīrulītis, podargras gārša. Sūnu stāvs rets.	Neliela teritorija, (10%) Vidēja vecuma audze, mākslīgi veidota (?)
F.1.8.3.	Jauktu koku gārša	Koku stāvā platlapji (ozoli, gobas, oši). Zemsedzē izteikts pavasara aspekts, dominē ārstniecības lakacis, podargras gārša, Kasūbijas gundega, blīvais cīrulītis, zilā vizbulīte. Paaugā Eiropas sausserdis, kārpainais segliņš, zelta jāņoga.	Gandrīz visā parka teritorijā (90% no mežaudzēm)

Ņemot vērā teritorijas plānoto izmantošanu rekreācijas nolūkiem un jau pastāvošo lielo apmeklētāju plūsmu, mikroliegumu veidošana biotopu aizsardzībai nebūtu lietderīga.

Kā citi biotopi jāmin:

- pļava pie estrādes – atmatu pļava (E.2.2.); tās ir bieži sastopamas Latvijā, reti augi nav konstatēti.
- Pērses ielejā appludināšanas rezultātā degradēts „H.1.2. Dolomītiežu atsegums”. Saglabājusies šaura josla pie ūdens līmeņa.

3.3. Kokneses parka vērtību apkopojums un pretnostatījums

3.3.1. Dabiskie meža biotopi

7.tabula. Meža biotopu dabas aizsardzības vērtības

Biotops	Dabiskums	Retums		Jūtīgums	Tipiskums
		Latvijā	Eiropā		
Jauktu koku gārša	1/2	3	3	2	2
Ozolu gārša	1	3	2	1	1

Dabiskums, retums, jūtīgums un tipiskums novērtēts pēc 3 ballu skalas: 1-vājš; 2-vidējs; 3 – augsts.

Ozolu gāršu nevar uzskatīt par tipisku. Jauktu koku gārša dažos nogabalos ir vidēji tipiska (kur pēdējos gados nav notikusi paaugas un pameža ciršana), pārējā parka daļā vājš dabiskums un tipiskums.

8.tabula. Meža biotopu sociālekonomiskā vērtība

Biotops	Estētiskā	Ekonomiskā	Izglītības	Tūrisma	Zinātniskā
Jauktu koku gārša	3	3	3	3	3
Ozolu gārša	2	2	2	3	1

0 – nav vērtības; 1- maznozīmīga vērtība; 2- potenciāla vērtība; 3 – nozīmīga vērtība; 4 – izšķiroša/prioritāra vērtība.

Ozolu gārša šeit atstāj mākslīgi veidota, rada nedabiska biotopa iespaidu, tāpēc rādītāji ir salīdzinoši zemi. Dabiskām un vecākām ozolu gāršām ir daudz augstāka estētiskā, izglītības un zinātniskā vērtība.

Gruntsūdens līmeņa maiņas, kas veicina koku kalšanu.

Nokaltušie koki, kas atrodas virs un pie takām, jāizvērtē, vai nav klasificējami kā „bīstamie koki”.

3.3.2. Sugas

Ietekmējošie faktori

Apmeklētāji, pasākumi estrādē, putnu sugām traucējošais troksnis, sauso (putnu ligzdošanai piemēroto) koku izvākšana.

Izmīdīšana, izbraukāšana, postījumi (huligānisms).

3.3.3. Kultūras piemineklis

Ietekmējošie faktori

Arheoloģijas pieminekli apdraud izmīdīšana, izrakņāšana, piegružošana.

Pilsdrupas ir konservētas, tiek apsaimniekotas, krasta erozijas procesi tiek ierobežoti (krasti jau ir stiprināti).

Secinājumi

Pretnostatot bioloģiskās un sociālekonomiskās DP vērtības, kā arī ņemot vērā ietekmējošos faktorus, būtiskākais konflikts vērojams sekojošo aspektos:

- 1) dabas aizsardzība – teritorijas apmeklētība (apmeklētāju skaita pieaugums) un ar to saistītie traucējumi kokiem un putnu sugām;
- 2) dabas aizsardzība – sociālekonomiskās intereses (teritorijas labiekārtošana sabiedrisko pasākumu un tūrisma nodrošināšanai).

Galvenās Kokneses pagasta padomes intereses – labiekārtot parka teritoriju, takas, objektus, kurus apmeklē iedzīvotāji, uzstādīt tualetes. Pašvaldības interese ir veidot Kokneses parku par vietu, kuru apmeklē ne tikai vienu reizi vien, bet kur cilvēki atgriežas.

Kokneses parkam ir *daudzslāņaina* nozīme, un tas var nostādīt to interešu konfliktā:

- Starptautiska loma. Kokneses parkam ar pilsdrupām ir nozīmīga Kokneses pagasta attīstību veicinoša loma. Tas ir atpazīstamības simbols, vieta, kas prezentē ne tikai Koknesi un Aizkraukles apkārtni, bet arī Latviju. To apliecina Kokneses pagasta sadraudzības partneri.
- Loma Kokneses ciema funkcionālajā organizētībā. Parks veido ciema zaļo zonu, kas domāta atpūtai, pastaigām un apdzīvotās vietas mikroklimate uzlabošanai. Tas nodrošina skolas zaļo zonu.
- Kultūrvēsturiskā nozīme. Parks ar kultūras pieminekļiem veido unikālu dabas un kultūrvēsturisko vērtību kompleksu.
- Dabas aizsardzības nozīme. Parkā sastopamas vairākas aizsargājamās augu un putnu sugas, ES nozīmes prioritāras nozīmes dabiskais meža biotops.

4. Kokneses parka apsaimniekošanas ilgtermiņa un īstermiņa mērķi

Dabas pieminekļa „Kokneses parks” teritorijas ilgtermiņa mērķis ir noteikts:

Nodrošināt aizsargājamo dabas vērtību un kultūrvēsturisko vērtību saglabāšanu, vienlaicīgi realizējot Kokneses ciema sabiedrisko apstādījumu, atpūtas un tūrisma funkcijas dabas pieminekļa „Kokneses parks” teritorijā.

Īstermiņa mērķi ir:

1. Uzlabot dabas pieminekļa administrēšanas kapacitāti;
2. Organizēt apmeklētāju plūsmu, uzlabojot parka infrastruktūru;
3. Nodrošināt aizsargājamo sugu un biotopu saglabāšanu;
4. Nodrošināt kultūrvēsturisko vērtību aizsardzību;
5. Erozijas procesu novēršanas veicināšana.

Īstermiņa mērķa sasniegšanai, tiek paredzēti **apsaimniekošanas pasākumi**:

Īstermiņa mērķis:	Apsaimniekošanas pasākumi
1. Uzlabot dabas pieminekļa administrēšanas kapacitāti	1.1. Īpašumtiesību sakārtošana 1.2. Sadarbības padomes izveide (pagasta padome, VAS „Latvijas valsts meži” Vidusdaugavas MS) 1.3. Kokneses parka finansēšanas modeļa izveide
2. Organizēt apmeklētāju plūsmu, uzlabojot parka infrastruktūru.	2.1. Taku seguma optimizēšana. 2.2. Tualetes. 2.3. Apskates objektu un vietu labiekārtošana. 2.4. Informācijas plāksnes, norādes 2.5. Atkritumu savākšanas sistēma 2.6. Ugunsgrāvju vietas. 2.7. Solu un atkritumu urnu izvietošana. 2.8. Apgaismojums alejā (ar Latvenergo) no koka skulptūras līdz estrādei.
3. mērķis. Nodrošināt aizsargājamo sugu un biotopu saglabāšanu	3.1. Funkcionālā zonējuma izveide un individuālo aizsardzības un izmantošanas noteikumu apstiprināšana dabas piemineklim „Kokneses parks”. 3.2. Informācija par dabas procesiem mežā uz dabas takas gar Pērses upi. 3.3. Ierobežot mežsaimniecisko darbību. 273.kv. 1. un 2.nogabalos un 1.nogabala ziemeļos pieguļošajā Kokneses pagasta teritorijā. 3.4. Jebkādas mežsaimnieciskās darbības aizliegšana uz Pērses upes krasta nogāzes.

Īstermiņa mērķis:	Apsaimniekošanas pasākumi
	3.5. Dekoratīvais krūma - pīlādžlapu sorbārija izplatības ierobežošana.
4. mērķis. Nodrošināt kultūrvēsturisko vērtību aizsardzību	4.1. Projekta "Tūrisma infrastruktūras attīstība Daugavas ielejā posmā Aizkraukle- Koknese" realizācija. 4.2. Pilsdrupu izpētes un konservācijas darbi. 4.3. Pilsdrupu labiekārtošana. 4.4. Kultūrvēsturiski nozīmīgo objektu izpēte.
5.mērķis. Erozijas procesu novēršana	Daugavas un Pērses krastu erozijas procesu izpēte, projektēšana un nostiprināšanas darbu veikšana.

Veicot apsaimniekošanas pasākumus 2.mērķa „Organizēt apmeklētāju plūsmu, uzlabojot parka infrastruktūru” ietvaros, tiks ierobežots slodzes pieaugums uz dabas pieminekli, kā arī, atbilstoši nacionālās programmas Kultūra 2000 programmas mērķiem, tiks veicināta arī valsts aizsardzībā esošo kultūras pieminekļu aizsardzība, kā arī sekmēta kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšana un popularizēšana.

5. Kokneses parka apsaimniekošanas pasākumi

Šajā nodaļā ir uzskaitīti apsaimniekošanas pasākumi un katram pasākumam dots pamatojums. Nodaļas beigās dota apsaimniekošanas pasākumu tabula ar atbildīgajiem, ieviešanas laiku, iespējamiem finansējuma avotiem un aptuveniem līdzekļiem.

Lai nodrošinātu dabas parkam noteikto ilgtermiņa mērķa un īstermiņa mērķu sasniegšanu, nepieciešams veikt apsaimniekošanas pasākumu kompleksu, kas ietver administratīvos, biotopu aizsardzības, teritorijas labiekārtošanas, kā arī monitoringa un teritorijas turpmākās izpētes pasākumus.

Visi pasākumi atkarībā no to nozīmības mērķa sasniegšanā sadalīti prioritāros (I) un ieteicamos (II) pasākumos. Pasākumu realizācijas vietas, kur tas iespējams, atzīmētas kartē „Apsaimniekošanas pasākumi”.

Izmaksas sniegtas, ievērojot 2006.gada cenas. Turpmākajos gados plāna realizācijas gaitā, pieaugot inflācijai, pasākumu izmaksas ir jāpārreķina atbilstoši tai.

Pasākumi, kas attiecas uz neitrālās zonas labiekārtošanu kalpo kā vadlīnijas parka iekārtošanai. Nav pieļaujama plānoto labiekārtoto vietu paplašināšana tikai dabas parka zonā. Neitrālajā zonā pieļaujami arī citi, ne tikai plānā norādītie pasākumi, tostarp jaunu vides objektu uzstādīšana, solu un informācijas plākšņu uzstādīšana.

1. mērķis „Uzlabot dabas pieminekļa administrēšanas kapacitāti”

1.1. Īpašumtiesību sakārtošana

Sakārtotas īpašumtiesības uz zemi zem estrādes. Zemes apmaiņa starp Kokneses pagasta padomi un VAS „Latvijas valsts meži” Vidusdaugavas MS, lai pašvaldība varētu pilnvērtīgi apsaimniekot estrādi (veikt likumā noteiktās pašvaldības funkcijas).

Pēc zemes vienību robežu pārkārtošanas un nostiprināšanas zemesgrāmatā, zemes vienību robežu plāni jāpievieno dabas aizsardzības plānam un jāņem vērā pie citu pasākumu realizācijas, īpaši pie 1.2. un 1.3. pasākumiem.

1.2. Sadarbības līgums

Sadarbība dabas pieminekļa teritorijas apsaimniekošanā realizējama, iesaistoties abiem īpašniekiem. Sadarbības līgumu slēdz Kokneses pagasta padome, VAS „Latvijas valsts meži” Vidusdaugavas MS. Sadarbības līgumā vienojas par šādiem jautājumiem :

- apsaimniekošanas pienākumu sadalījums;
- apsaimniekojamās teritorijas;
- lēmumu pieņemšanas un informēšanas kārtība;
- dabas pieminekļa apsaimniekošanas pasākumu finansēšanas kārtība.

Apsaimniekojamās teritorijas var atšķirties no īpašumā esošajām teritorijām, ja sadarbības partneri vienojas, piemēram, pašvaldība nodrošina ikdienas uzkopšanu (sētnieku) visā parkā, LVM nodrošina dabas aizsardzības plāna atjaunošanu utt.

1.3. Kokneses parka finansēšanas modeļa izveide

Atsevišķa fonda izveides ideja dabas pieminekļa teritorijai konkurē ar vairākām citām pašvaldības uzmanības lokā esošajām prioritātēm un nav lietderīga. Atsevišķs fonds jau izveidots Krievkalnu salas memoriālam. Līdz ar to dabas pieminekļa teritorijas apsaimniekošanas finansēšanu ieteicams risināt sadarbības līguma ietvaros.

Sadarbības līgumā (skat. 1.2.pasākumu) Kokneses pagasta padome un VAS „Latvijas valsts meži” panāk vienošanos par dabas pieminekļa apsaimniekošanas finansēšanas principiem. Katram konkrētam gadam vienojas par veicamajiem darbiem un finansēšanas kārtību, ko var pievienot sadarbības līguma pielikumā. Projektu un atsevišķu apsaimniekošanas pasākumu ieviešanu var deleģēt biedrībai „Koknesei”, kas jau ir izveidota ar mērķi saglabāt Kokneses kultūrvēsturisko mantojumu.

Ja sadarbības partneri nākotnē vienojas par fonda izveidi, tā darbību balsta uz privātās – publiskās partnerības principiem, piesaistot arī privātpersonas un uzņēmējus (labiekārtošanas pasākumu ieviešanai, laivu punkta pārcelšana u.c.).

Apsaimniekošanas pasākumu ieviešanu var finansēt jebkura fiziska vai juridiska persona.

2.mērķis. Organizēt apmeklētāju plūsmu, uzlabojot parka infrastruktūru.

2.1. Taku seguma optimizēšana

Kustības organizācija parkā notiek, saskaņā ar [4.pielikumā](#) pievienoto shēmu.

2.1.1. Galvenās takas

Kustību paredzēts organizēt pa galvenajām takām, kas galvenokārt virza apmeklētājus uz Kokneses pilsdrupām. Galvenās takas piemērotas lielai apmeklētāju plūsmai, platas, ar izkoptām ceļmalām un cieto iesegumu. Pa tām var pārvietoties ar velosipēdiem, kas gan nav īpaši jāveicina (pieļaujama velo maršruta zīmju uzstādīšana, realizējot plašāka mēroga tūrisma projektu).

Ņemot vērā, ka parks pilda Kokneses ciema sabiedrisko apstādījumu funkciju, jāuzsver, ka tikai viens galvenās takas posms atbilst vides pieejamības prasībām. Posms no stāvvietas līdz pilsdrupām, pietiekami līdzens (horizontāls, laba seguma), lai būtu piemērots cilvēkiem ratiņkrēslos (Patlaban Latvijā ir tikai 1 taka Gaujas Nacionālajā parkā 1,5 km garumā, kas būtu piemērota cilvēkiem ar īpašām vajadzībām²³).

Taku seguma uzlabošanai ieteicams lietot rupjo skaloto granti, vietām atsijas, atkarībā no reljefa un lietus ūdeņu noteces rakstura.

2.1.2. Dabas taka

Otrs virziens – Pērses ūdenskrituma piemiņas akmens – dabas taka gar Pērses upes krastu, caur dabas parka zonu. Taka gar Pērsi ir nepilnus divus kilometrus gara. Takas galvenais

²³ Valsts SIA „Vides projekti”. Situācijas analīze par NATURA 2000 teritorijās nepieciešamo infrastruktūru nacionālai programmai „Infrastruktūras izveide NATURA 2000 teritorijās”

uzdevums – rādīt nogāžu un gravu mežu biotopu. Vienlaikus taka daudzveido parka piedāvājumu – blakus urbāni izkoptajai neitrālajai zonai parāda dabiska meža un upes vērtības, kā arī ainavas no Pērses upes uz pilsdrupām.

Uz takas plānoti divi jauni apskates objekti Katrīnas tējas namiņš un bruģēta noeja uz Pērsi. Apskates objekti plānoti vietās, kur paveras ainaviski vērtīgākie skati uz Pērses un Daugavas sateci un Kokneses pilsdrupām. Aiz piemiņas akmens un ārpus dabas pieminekļa taka turpinās caur privātiem īpašumiem un iekļaujas lielāka mēroga tūrisma maršrutā no tilta (Rīgas – Daugavpils šosejas) līdz Krievkalna salai, kur tiek veidots memoriāls „Dvēseļu dārzs” (jāvienojas ar privāto zemju īpašniekiem).

Dabas takas uzlabošana, iekļājot grants segumu, jāveic nelielos apjomos, nepaplašinot taku vairāk par 2 metriem. Dabas takas stiprināšanas uzdevums ir pasargāt koku sakņu sistēmu. Takā var tikt veidoti pakāpieni, pārejas (tiltiņi), nostiprināti pakāpieni, ieklāts grants segumu, lai nostiprinātu malas. Kā materiālus vēlams izmatot granti, koku, koka dēļus, īpaši vietās, kur atsedzas koku saknes.

2.1.3. Vietējās takas

Pārējās takas izmanto vietējie iedzīvotāji, lai nokļūtu mājās, uz centru. Tās var izmantot ilgākai pastaigai caur parku. Nav piemērotas, lai pārvietotos ar velosipēdu.

Plānā netiek uzrādīta taka gar Daugavas krastu, jo to ļoti skāruši erozijas procesi, un taka gar Pērses krastu starp ūdeni un dabas taku. Abas takas netiek slēgtas, tomēr to popularizēšana nebūtu vēlama, jo nav iespējams tajās nodrošināt drošību bez būtiskiem ieguldījumiem. Ja krasta nostiprināšanas projekta ietvaros tiek veikti nozīmīgi ieguldījumi, iespējams Daugavas krastmala atkal būs piemērota plašam apmeklētāju skaitam.

2.1.4. Galvenā taka - aleja

Takā caur aleju nepieciešams izņemt dolomīta akmeņu segumu (kartē attēlots kā taka ar bruģa segumu). Dolomīta segums ir nelīdzens, apgrūtina iešanu, tādēļ tiek iestaigātas takas tam paralēli. Segums sedz tikai atsevišķu posmu. Segums nav saskaņā ar pārējo taku iesegumiem.

2.1.5. Galvenā taka – bruģa ceļš

Takā ar vēsturisku nozīmi, bruģa ceļā no Kokneses muižas drupām līdz jaunajai piliij (būvēta 1869.g.), tagad VAS „Latvijas valsts meži” administrācijas ēkai un tūrisma informācijas centram bruģis jāizravē, vietām jāatjauno trūkstošie bruģa fragmenti; kopumā atstājot tā malas neregulāras. Informācija par šo ceļu iekļaujama informācijas stendā, kas novietojama pie muižas drupām.

Takā uz Jāņu kapu vārtiem redzams, ka arī šeit kādreiz bijis bruģa segums. Tā atjaunošana nav iekļauta plānā.

2.1.6. Taku kopšana

Galvenajām takām malas regulāri izplauj, no ietves noņem lapas un zarus. Dabas takām dabas parka zonā izkopj malas ne vairāk kā metra platumā no takas ass, neitrālajā zonā – bez ierobežojumiem.

Ap takām augošos bīstamos kokus neitrālajā zonā izņem, dabas parka zonā ieteicams saglabāt, izzāģējot un aizvācot tikai bīstamās daļas, vai bīstamās daļas nostiprinot, tādējādi saglabājot dabisko vidi.

2.1.7. Taku izmantošana slēpošanai

Ziemas sezonā, kad parks ir reti apmeklēts, to pamatā izmanto blakus esošās skolas skolēni sporta nodarbībām (slēpošanai), kā arī citi interesenti (orientieristi). Ietves ziemā tīra no sniega, slēpošanas trasi veido paralēli ietvei, lai novērstu, ka iebrauktās sliedes kājāmgājēji izbradā. Šāda izmantošana iespējama, ja takas malas vasarā ir izcirstas no krūmiem un pļautas.

Papildus ir atļauta slēpošanas maršruta ierīkošana mežā (skat. karti „Apsaimniekošanas pasākumi”). Norādītajā maršrutā pēc iespējas saglabā kokus, atļauta atsevišķu koku un krūmu izņemšana un trases nostiprināšana ar veidiem, kas paredzēti 2.1. pasākumā.

2.2. Tualetes

Divu jaunu sabiedrisko tuaļu būvniecība, kas apkalpo Kokneses parka apmeklētājus (gan ikdienā pastāvīgos Kokneses iedzīvotājus, gan tūristus, gan estrādes pasākumu apmeklētājus). Primāri izbūvējamas tualetes Parka ielas galā, laukumā, kur pašlaik novietots atkritumu konteiners (kādreiz - kiosks). Šeit iespējama pieslēgšanās pie centralizētā ūdensvada un kanalizācijas vada.

Nākotnē var izskatīt iespēju izbūvēt otras tualetes pie estrādes. Tās atrastos ārpus dabas pieminekļa teritorijas. Par to izbūvēšanu jāvienojas ar apkārtējo zemes īpašumu īpašniekiem.

Pēc jaunu tuaļu uzbūvēšanas esošās sausās tualetes likvidē.

2.3. Apskates objekti un vietas

Apskates objekti tiek sakārtoti, lai organizētu apmeklētāju plūsmu, kā arī lai nepieļautu degradētu un piegružotu vietu esamību parkā.

Jau pašlaik parkā ir šādi lielākas un mazākas nozīmes un atšķirīgi pēc labiekārtojuma apskates un apmeklējuma objekti:

- 1) Tūrisma informācijas centrs (VAS „Latvijas valsts meži” estētiski veidots pagalmis);
- 2) Koka skulptūra, tai pieguļošais laukums ar koka soliem;
- 3) Lielgabali;
- 4) Pērses ūdenskrituma piemiņas akmens;
- 5) Kokneses pilsdrupas;
- 6) Laivu nomas punkts;
- 7) Kokneses estrāde un tai pieguļošā brīvdabas pasākumu pļava ar ugunsgrūdu vietām un soliem;
- 8) Brāļu kapi;
- 9) Kokneses muižas drupas.

Ārpus dabas pieminekļa atrodas parka ieeja. Tomēr tai ir liela nozīme, jo šeit ir informācijas stends, apstāšanās laukums, 2006.gadā atjaunotā strūklaka „Fauna galva”, soliņi, urnas un bruģētais celiņš gar dīķiem un laukums pie strūklakas. Šie objekti rada kopējo parka noskaņu, tajā ieejot.

No jauna, balstoties uz vēsturiskām ziņām un, ja nepieciešams, papildus pētījumiem, var tikt veidoti šādi objekti

- **Jāņa vārtu drupas**

Veicot ekspertīzi, nosaka to konservēšanas nepieciešamību. Sākotnēji vārtus attīra no veģetācijas un uzstāda informācijas plāksni par vēsturisko vietu, dabas vērtībām, un norādes uz citiem objektiem parkā. Kapu krusti, kas pašlaik atrodas netālu no lielgabaliem, savā laikā pārvietoti. Vārtu drupām. Ir pierasts, ka krusti atrodas pārvietotajā vietā, tie netiek atgriezti to vēsturiskajā vietā.

- **Katrīnas tējas namiņš**

Koknesē vairākās vietās Koknesē Latvijas brīvvalsts laikā atradās tējas namiņi, tai skaitā parka teritorijā. Katrīnas tējas namiņš var būt arī kā stilizēta būve, kā ēkas fragments, būve, kuras izbūve maksimāli iekļaujas krasta reljefā. Līdz paša objekta izveidei, šeit izvieto informācijas plāksni ar vēsturiskām ziņām (par Jāņukalniņu), dabas takas informāciju. Šeit izvieto solu. Tam iepretī ar plāksnēm izklāj nelielu laukumu (aptuveni 2 x 3 metri), lai nostiprinātu taku uz nogāzes, un izbūvē nožogojumu (līdz 1 metram augstu, 1,5-2 metru platu un 0,3 metri biezu). Iepretī solam un nožogojumam izņem atsevišķus zarus, lai izkoptu skatu uz Kokneses drupām, kam kopā ar Pērses un Daugavas ūdeņiem ir īpaša ainaviska vērtība.

- **Kāpnes uz Pērses upi un dabas takas kopējais labiekārtojums**

Noejā uz upi vēl tagad saglabājušies bruģa pakāpieni. Divas trešdaļas no bruģa kāpnēm plānots atjaunot (ņemt vērā ūdens līmeņu atzīmes Pērses upē) un izbūvēt skatu platformu ar nožogojumu. Pie skatu laukuma novieto informācijas plāksni. Noņem atsevišķus zarus, lai atvērtu skatu uz Pērses un Daugavas sateci un pilsdrupām. Kāpņu augšgalā aiz takas novieto vienu solu. Izvērtējot, atzīts, ka šī vieta nav piemērota ūdens tūristu izkāpšanai, jo nav piemērotu apstākļu laivu novietošanai un izkāpšanai, arī atrodas attālu no pārējās infrastruktūras (tualetes, dzeramais ūdens).

Taka ved pāri nesen atjaunotam koka tiltam. Bez labiekārtotajiem objektiem, uz takas plānots izvietot vēl septiņus jaunus solus, aizvietojot vecos, no kuriem palikuši tikai betona konstrukcijas un izvietojot jaunus.

Ainavisko skatu atvēršana plānota trijās vietās – pie Katrīnas tējas namiņa, pie kāpnēm un pusceļā starp koka tiltu un ūdenskrituma piemiņas akmeni. Pēdējā skatu vieta izvēlēta, lai maksimāli mazāk būtu jāizņem traucējošie zari, tā atrodas reljefa augstā vietā un atklāj tālo skatu uz pilsdrupām no ūdens.

Netālu no Pērses ūdenskrituma piemiņas akmens atrodas neliels sēklis, ko vietējie iedzīvotāji nelielā skaitā izmanto kā peldēšanās vietu. Tā plānā netiek izcelta, tikai netālu pie takas novietojams sols, lai uzsvērtu ainavisku skatu. Labiekārtota pludmale iekārtota Pērses otrā krastā, iepretī pilsdrupām (privātīpašums).

Pie jau esošajiem objektiem nepieciešami uzlabojumi:

1. Dīķi un bruģa ceļš

Izveidojot strūklaku „Fauna galva”, sakārtota arī dīķu apkārtnē. Neizkopta palikusi dienvidu dīķa apkārtnē. D dīķa malu izplāuj līdz bruģa ceļam, izņem krūmus un nevērtīgus kokus. Šajā neitrālajā dabas pieminekļa zonā un publiskajā zonā var veidot labiekārtotu dārza ainavu. Līdz ar to pirmajā gadā izmaksas ir augstākas. Nepieciešams krastus atfūrīt no atkritumiem, izņemt krūmus, izplāut dīķa krastus un teritoriju līdz bruģa ceļam. Ja nepieciešams, var plānot dīķa gultnes tīrīšanu. Krastos var veidot apstādījumus. Nākamajos gados jārēķinās ar apstādījumu kopšanas, iezīmošanas un uzturēšanas izdevumiem. Ja apkārtnē netiek labiekārtota, dīķa krasti regulāri jāattīra no atkritumiem, jāizplāuj. Bruģa ceļa atjaunošanas izmaksas iekļautas pasākumā 2.1.3. Objekta kompleksā iekļaujamas informācijas plāksne par ceļu un dīķiem bruģa ceļa sākumā pie koka skulptūras.

2. Lielgabali.

Zem lielgabaliem un lielākā laukumā ap tiem izliek plāksnes. Lielgabalus var novietot uz neliela postamenta (ne augstāka par 0,3 m) un papildus nostiprināt. Plāksnes izliek lokā, ap kuru izvieto 3-4 solus un atkritumu urnas. Šī vieta (dēļ platības) var kalpot kā lielāka skaita apmeklētāju apstāšanās vieta. No šejienes var redzēt Kokneses pilsdrupas ainavu, parku. Pie objekta izvieto informācijas plāksni.

3. Pērses ūdenskrituma piemiņas akmens

Ap skulptūru lokveidā izvieto plāksnes un ap tām 3-4 solus ar atkritumu urnām. Šī vieta kalpo kā „galapunkts”, vai nomaļa apstāšanās vieta. Vērtību skulptūrai piedotu, ja tajā iemontētu šalčoša ūdenskrituma atskaņotāju (skulptūras pamatnē), ja šāda skaļruņa iebūvēšanu var tehniski atrisināt, vismaz uz bezsala periodu. Šeit izvieto arī informācijas plāksni ar vietas un dabas vērtību informāciju.

4. Kokneses estrāde un tai pieguļošā brīvdabas pasākumu pļava ar ugunsgrūdu vietām un soliem:

Estrādei kā objektam nepieciešama rekonstrukcija (skatuves dēļi, ģērbtuves utt.). Ugunsgrūdu vietu uzlabošanai skat. pasākumu 2.8., tualetes – pasākumu 2.2.

5. Brāļu kapi

Nepieciešams izravēt plāksnes no nezālēm, noņemt sūnu no kapakmeņiem un apmalēm, izņemt gar laukuma malām augošās tūjas, kas izgāzušās, noliekušās vai nokaltušās. Atstāj divas tūjas kapu kompleksa priekšā. Jāatjauno dzīvžogs un regulāri jākopj.

Citu, šeit nenosauktu, vides dizaina objektu izvietošana nav aizliegta. Brīvi plānot to atrašanos var neitrālajā zonā. Dabas parka zonā tos jāizvieto plānoto apskates objektu tuvumā vai taku malās.

2.4. Informatīvās vides uzlabošana

2.4.1. Informācijas plāksnes

Informācijas plāksnes izvieto ar sabiedrības informēšanas un izglītošanas mērķi, parādot augu un koku sugas (tās, kas nav aizsargājamās) un kultūrvēsturiskās vietas, objektus un notikumus. Pašlaik parkā ir divi informācijas stendi, kas informē par parku (pie abām

ieejām) un pilsdrupās (divi viens otru papildinoši stendi ar nojumi ar informāciju par Kokneses pilsdrupām).

Jauni stendi ar tik apjomīgu informāciju nav nepieciešami. Laika gaitā jāplāno informācijas atjaunošana (piem., jauno apskates objektu iekļaušana).

Informācijas plāksne ir mazāks objekts salīdzinājumā ar stendu. Plāksne var tikt uzstādīta uz atsevišķa statīva vai piestiprināta pie objekta. Plāksne var saturēt arī attēlus un informāciju par to, kā šī vieta izskatījās pirms vairākiem gadiem, par kuru notikumu plāksne stāsta. Kopā nepieciešamas piecas informācijas plāksnes:

1. pie Pērses ūdenskrituma piemiņas vietas;
2. pie Jāņu kapu vārtiem;
3. pie Katrīnas tējas namiņa (izvietojams arī pirms pašas būves);
4. pie Kokneses muižas drupām (šeit arī informācija par koka statuju un par bruģēto ceļu no muižas);
5. pie lielgabaliem.

Uz plāksnēm, kas atrodas uz dabas takas (pie Pērses ūdenskrituma piemiņas vietas, pie Jāņu kapu vārtiem un Katrīnas tējas namiņa) iekļauj informāciju par dabas vērtībām – meža biotopu, putniem – meža pūci, pelēko dzilnu, vidējo dzeni u.c., kuri var būt dzirdami šeit vai otrpus Pērses). Izvietojot informāciju, ņem vērā Sugu un biotopu likuma prasības, kas nosaka, ka informācija par aizsargājamām sugām nav izvietojama tieši pie aizsargājamā auga (tādējādi, to apdraudot). Informācijas saturu saskaņo ar reģionālo vides pārvaldi.

2.4.2. Brīdinājuma zīme

Dabas takas sākumā var novietot brīdinājuma zīmi „Uzmanīgi vējainā laikā!” kā kompensējošu pasākumu tam, ka krītošie koki pie dabas takas netiek savlaicīgi izvākti, bet atstājami dabiskā vidē, lai saglabātu nogāžu un gravu mežu biotopu.

2.4.3. Norādes

Norādes izvieta, lai informētu par apskates objektiem un virzieniem, un lai organizētu apmeklētāju plūsmu parka teritorijā. Norādes (virziena un objekta nosaukuma) zīmes izvieta uz kopēja statīva. Kopā uzstāda norādes uzstāda sešās vietās:

1. pie ieejas parkā blakus estrādei – norāde uz pilsdrupām;
2. pie galvenās takas un Brāļu kapu takas krustojuma – norādes uz muižas drupām un Pērses ūdenskrituma piemiņas vietu, uz estrādi;
3. pie lielgabaliem – norādes uz pilsdrupām, uz Pērses ūdenskritumu piemiņas vietu un Katrīnas tējas namiņu, uz muižas drupām (pilsdrupas jau ir redzamas);
4. uz galvenās takas un alejas krustojuma – norādes uz vārtu drupām Zviedru kapos, uz estrādi, uz pilsdrupām;
5. pie vārtu drupām Zviedru kapos - norādes uz muižas drupām, estrādi un pilsdrupām, uz Pērses ūdenskritumu piemiņas vietu;
6. pie bijušā kioska laukuma – norādes uz pilsdrupām, uz Tūrisma informācijas centru.

Robežzīmes

Vislabāk, ka parka teritoriju apmeklētājs var dabiski „sajust”, ieejot parkā. Bet mazāk apzinīgajiem apmeklētājiem domātas ceļa zīmes „Iebraukt aizliegts, izņemot ar atļaujām”, atļaujot piebraukšanu skolas, VAS „Latvijas valsts meži” un pašvaldības personālam, vai „Strupceļš pēc 100 metriem”, kas tiek novietotas pie estrādes un no Parka ielas iebraucot parka teritorijā.

Kaut dabas pieminekļa teritorija ir neliela, un par dabas parka teritoriju informē lielie informatīvie stendi pie galvenās ieejas un estrādes, likums „Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām” paredz lietot robežzīmes. Nepieciešams izvietot zīmes pie abām ieejām un uz takas pie Pērses ūdenskrituma piemiņas akmens. Zīme nepieciešama arī iepretī Avenņu un Rožu ielām.

Informācijas zīmes laivotājiem

Nav nepieciešama informācijas zīmju uzstādīšana, kas redzamas no ūdens, jo netiek veicināta laivotāju izkāpšana krastā tieši dabas pieminekļa teritorijā. Tomēr par šādu iespēju jādomā turpmāk, piemērojot tam vietas blakus esošajos zemes gabalos.

2.5. Atkritumu savākšana.

Atkritumu savākšanas sistēmas administrēšana pamatā tiek saglabāta kā līdz šim (skat. [2.5.4.nodaļu](#)), t.i. pašvaldības struktūrvienība Tūrisma informācijas centra štata darbinieka pienākumos ietilpst parka kopšana un atkritumu savākšana.

Jaunu atkritumu urnu uzstādīšana nepieciešama līdz ar jaunu solu (apstāšanās vietu) projektēšanu un jaunu objektu plānošanu (piem, tējas namiņš). Atbilstoši piedāvāto solu skaitam, kā arī kopējam objektu skaitam, plānots izvietot 35 urnas.

Ņemot vērā, ka parka teritorijā ir divi īpašnieki, atkritumu apsaimniekošanas finansēšanas modelis varētu tikt pārskatīts sadarbības līgumā. Uzstādot papildus urnas, nozīmīgi palielinās arī apsaimniekojamās teritorijas platība, atkritumu daudzums. Tādēļ nepieciešams darba inventārs transportēšanai līdz lielajiem atkritumu konteineriem, kas novietoti pie ieejām parkā.

2.6. Ugunsuru vietas

Ugunsuru vietas atrodas tikai pļavā pie estrādes. Pateicoties masīvajiem soliem, ugunsuru vietas ir „statiskas”, netiek paplašinātas. To skaits ir pietiekams. Haotiska ugunsuru dedzināšana nenotiek.

Jaunas ugunsuru vietas nav plānots ierīkot. Esošās ugunsuru vietas nepieciešams norobežot. Tam ieteicamais materiāls – laukakmeņi, ja tāds ir pieejams.

2.7. Soli

2.7.1. Jauni soli

Pašlaik parka teritorijā atrodas soli trijās vietās – pie koka skulptūras, pļavā pie estrādes un gar Pērses krastu posmā no lielgabaliem līdz pilsdrupām. Parka kompleksā iekļaujas soli pie strūklakas „Fauna galva” (ārpus dabas pieminekļa teritorijas).

Kopā ar plānotajiem jaunajiem soliem parkā būs 57 soli. Jauni soli plānoti, ņemot vērā, ka parka teritorija ir intensīvi apmeklēta, tiek izmantota brīvā laika pavadīšanai brīvā dabā un respektējot ainaviski nozīmīgākās skatu vietas un apskates objektus.

Jaunu solu uzstādīšana paredzēta šādos objektos:

Objekts	Apraksts	Solu skaits
Galvenā taka no Parka ielas līdz pilsdrupām	iepretī bruģa ceļam	1
	pa ceļam no koka statujas uz aleju	1
	pie krustojuma ar aleju	1
	pie lielgabaliem	3
	posmā no lielgabaliem līdz pilsdrupām (takas vidū soli var būt sēžami no abām pusēm ar atzveltni pa vidu	4
	laukumā pie ieejas pilsdrupās	3
Galvenā taka no pilsdrupām līdz estrādei	Pie galvenās takas	4
	Pie Daugavas	3
	Pie auto stāvlaukuma	2
Vietējā taka gar Brāļu kapiem	Pie Brāļu kapiem	1
Estrādei pieguļošā pļava	Uz pļavas	2 (papildus esošajiem)
Galvenā taka gar aleju	Aleja	3
Galvenā taka – bruģa ceļš	bruģētais ceļš no muižas drupām uz TIC	1
Dabas taka gar Pērses upi	Katrīnas tējas namiņš	1
Dabas taka gar Pērses upi	Bruģētā noeja uz Pērsi	1
Dabas taka gar Pērses upi	Piemiņas skulptūra Pērses ūdenskritumam	3
Dabas taka gar Pērses upi	Pārējā takā	7
Dabas taka no skulptūras Pērses ūdenskritumam līdz Jāņu kapu vārtiem	Jāņu kapu vārti	2
Vietējā taka	Bruģētais ceļš – Bruģa kāpnes uz Pērsi	2
Pavisam kopā		45

Parka teritorijā izvieto triju veidu (dizaina) solus. Jauna izskata solu izvietošana nav ieteicama. Dizainu nosaka esošie soli. Tie ir:

- smagnēji, masīvi, liela apjoma koka soli, kas veidoti no pāršķelta koka stumbra, bez atzveltnes. Tie veido saskaņotu ansambli ar koka statuju, bet nav piemēroti sēdēšanai pēc lietus (ilgi žūst, slideni). Dēļ masīvā rakstura tie nerada cilvēkam omulīgas proporcijas.
- pie strūklakas „Fauna galva” un dīķiem novietotie soli ir ērti un funkcionāli, vienlaikus – izsmalcināti. Tāds un līdzīgs stils var tikt ieturēts soliem, kas no jauna tiek izvietoti parka neitrālajā zonā, pie galvenajām takām un pie Pērses ūdenskrituma piemiņas skulptūras.
- Jaunie soli dabas takā un pie ūdens pēc apjoma jābūt mazākiem kā uz galvenajām takām, veidoti no koka, kas pārklāts ar metāla virsmu vai koku, kas krāsots neizteiksmīgā vai dabiskā krāsā; ar atzveltni.

Kopējā solu koncepcija (ideoloģija): soliem ir atbalsta funkcija, palīgfunkcija, tie drīzāk veido noskaņu, bet paši nav dizaina elements. Ja solu dizains būs tāds, kas solu izcels vidē kā objektu, šo akcentu būs nospiedoši daudz (57). Šo efektu mazina tas, ka soli lielākoties tiek izvietoti mazās ainavu telpās, starp kokiem.

2.7.2. Vecu solu novākšana

Vairākās vietās (pie brāļu kapiem, dabas takā un citviet) stāv vecu solu paliekas, kas nav atjaunojamas. Tās rada vizuālu negatīvi ietekmē parka tēlu Betona konstrukcijas un citas paliekas demontējamas un izvācamas no parka teritorijas.

2.8. Koku stādīšana neitrālajā zonā

Neitrālajā zonā atļauta Latvijai raksturīgo koku stādīšana, īpaši lapu koku stādīšana – ozoli, liepas.

3. Nodrošināt aizsargājamo sugu un biotopu aizsardzību

3.1. Funkcionālā zonējuma izveide un individuālo aizsardzības un izmantošanas noteikumu apstiprināšana dabas piemineklim „Kokneses parks”.

Ņemot vērā ievērojamo parka apmeklētību un lai aizsargātu aizsargājamās sugas un biotopus, kaut arī tā dabas pieminekļa teritorija ir neliela (15,7 ha), Kokneses parkā noteikts sadalījums zonās:

1. Dabas parka zona (4,6 ha).
2. Neitrālā zona (11,07 ha).

Dabas parka zona noteikta, lai aizsargātu ES aizsargājamo biotopu Nogāžu un gravu meži un Latvijas aizsargājamo biotopu „Jaukti platlapju meži”, kas ir nozīmīgi arī aizsargājamo sugu dzīves apstākļu saglabāšanai.

Neitrālajā zonā iekļauta Kokneses pagasta estrāde, tai pieguļošā pļava un parks, lai pašvaldība varētu realizēt savas funkcijas. Neitrālajā zonā atļauta brīva izmantošana, ievērojot vispārīgās prasības īpaši aizsargājamām dabas teritorijām.

Dalījums zonās vienlaikus nodrošinās aizsargājamo sugu un biotopu saglabāšanu un atpūtas un kultūras funkciju realizēšanu, kā arī parka piedāvājuma daudzveidību.

3.2. Informācija par dabas procesiem mežā uz dabas takas gar Pērses upi.

Pasākumi iekļauti 2.4.1 pasākumā.

Realizējot šos pasākumus, tiks veicināti putniem piemēroti dzīves apstākļi un aizsardzība un bioloģiski vērtīgo meža nogabalu – dabisko meža biotopu – attīstība un aizsardzība.

3.3. Mežsaimnieciskās darbības ierobežošana dabas parka zonā

Bioloģiskās daudzveidības saglabāšanas nolūkos dabas parka zonā (VAS „Latvijas valsts meži” 273.kv. 1. un 2.nogabalos, kā arī vēlams 1.nogabala ziemeļos pieguļošajā Kokneses pagasta teritorijā, kas ir ārpus DP teritorijas) ierobežo mežsaimniecisko darbību, lai nodrošinātu esošās struktūras saglabāšanos un veicinātu turpmāku audzes ekoloģiskās kvalitātes uzlabošanos.

Nogāzē aizliegta jebkāda veida koku ciršana, izņemot ainavu skatu veidošanai plānā noteiktajās vietās un saskaņojot ar Valsts mežu dienestu un Madonas reģionālo vides pārvaldi.

Visā dabas parka zonā jāsauglabā visi lapu koki, tajā skaitā nokaltušie un kalstošie, kuru caurmērs ir lielāks par 25 cm, izņemot bīstamos kokus, kas tieši apdraud apmeklētājus.

Aizliegts cirst pamežu, izņemot metru no takas ass, un izvākt kritušos kokus.

Netraucēti dabas apstākļi nodrošinās putnu – vidējā dzeņa, baltmugurdzeņa, pelēkās dzilnas, lielo gauru - dzīves apstākļu saglabāšanu. Īpaši apsaimniekošanas pasākumi dzeņu sugām un arī lielajām gaurām nav vajadzīgi. Dzeņu sugām ir nepieciešami lapu koki, vidējiem dzeņiem īpaši vēlami ir platlapji, bet baltmugurdzeņiem - atmirušas koksnes klātbūtne. Arī lielajām gaurām ir nepieciešami lielu dimensiju lapu koki, parasti tie ir platlapji, kur izveidojušies šai sugai piemērotu izmēru dobumi.

3.4. Pīlādžlapu sorbārija izplatības ierobežošana

Atsevišķās vietās aug dekoratīvais krūms - pīlādžlapu sorbārija (*Sorbaria ocuparia*). Šī suga ir ļoti agresīva un ekspansīva, var pārņemt visu krūmu stāvu, aug ātri, biezi, nomācot citus krūmus un iznīcinot zemsedzi. Nepieciešams nopietni sekot izplatībai un to ierobežot, regulāri izcērtot; nepieciešamības gadījumā lietojot ķimikālijas (arboricīdus).

4. mērķis. Nodrošināt kultūrvēsturisko vērtību aizsardzību

Valsts kultūras pieminekļu teritorijas apsaimniekošana notiek tikai saskaņā ar Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekciju.

4.1. Projekta "Tūrisma infrastruktūras attīstība Daugavas ielejā posmā Aizkraukle-Koknese" realizācija.

2005.gada 7.jūnijā Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrijā programmai „PHARE 2003 Ekonomiskās un sociālās kohēzijas pasākumi Latvijā "Investīcijas dabas, vēstures un kultūras mantojuma attīstībā"" Aizkraukles novada dome un Kokneses pagasta padome iesniedza projektu "Tūrisma infrastruktūras attīstība Daugavas ielejā posmā Aizkraukle- Koknese" (projekta tāme 185 tūkst. lati), kurā tai skaitā pamatoti kultūras pieminekļa Kokneses pilsdrupas konservācijas darbi (90 tūkst latu). Projektā vēl bija paredzēts izbūvēt peldošas piestātnes Koknesē un Aizkrauklē, Aizkraukles TIP būve UN Tūrisma IC materiāli tehniskās bāzes uzlabošana. Projektam netika piešķirts finansējums, bet ielānoto darbi savu aktualitāti saglabā.

4.2. Izpēte valsts kultūras piemineklim „Kokneses viduslaiku pils un senpilsēta”.

Bez labiekārtošanas darbu veikšanas, parkā plānots divās vietās veikt būvniecības darbus – Katrīnas tējas namiņš un Kokneses pašvaldības administratīvā ēkas komplekss. Pirms būvniecības nepieciešama arheoloģiskā izpēte (saskaņā ar nacionālo programmu Kultūra 2000-2010, apakšprogrammu „Kultūras mantojums”). Saskaņā ar VKPAI nosacījumiem, iespējams, ka izpēte nav nepieciešama Katrīnas tējas namiņa izbūvei, ja ēku paredz novietot gatavu.

Izpēti veic pirms Kokneses muižas drupu apbūves.

Līdz tam Kokneses muižas drupas sakopj, izcērtot tur izaugušos krūmus. Informācijas plāksnē pie bruģa ceļa sākuma iekļauj informāciju par Kokneses muižu.

4.3. Kokneses pilsdrupu apsaimniekošana

Teritorija atrodas ārpus dabas pieminekļa teritorijas, bet ir tiešā saistībā, jo uz pilsdrupām caur parku iet galvenā apmeklētāju plūsma.

Ēkas, kas izvietotas pie ieejas pilsdrupās, laika gaitā būtu jāaizvieto ar kvalitatīvākām vai jānovāc. Nepieciešams pārvietot laivas punktu vai atrisināt to arhitektoniski savietojamā ansablī ar pilsdrupām. Laukumā pie informācijas stendiem plānota divu solu novietošana (skat. plāna 2.8. nodaļu „Kopsavilkums par soliēm parkā”) un velostatīva novietošana.

Turpināmi pilsdrupu izpētes, konservācijas un labiekārtošanas darbi.

4.4. Kultūrvēsturisko vērtību izpēte un saglabāšana

Apskates objekti, kas plānoti 2.mērķa ietvaros, ietver virkni kultūrvēsturiski nozīmīgas vērtības, kā ūdenskrituma piemiņas skulptūra „Pērses meitene”, Kokneses muiža un citas. Pirms objektu atjaunošanas nepieciešama vēsturiskā materiāla vākšana.

5.mērķis. Erozijas procesu novēršana

5.1. Daugavas un Pērses krastu erozijas procesu izpēte, projektēšana un nostiprināšanas darbu veikšana.

Par Daugavas un Pērses krastu erozijas izpēti, projektēšanu un darbu veikšanas secību lemj Daugavas hidroelektrostaciju ūdenskrātuvju krastu nostiprināšanas un Rīgas HES ūdenskrātuves inženieraizsardzības būvju ekspluatācijas darbu koordinēšanas un līdzekļu izlietojuma noteikšanas komisija. Darbus organizē uzrauga un pieņem SIA "Vides projekti". Finansē AS „Latvenergo”.

1. mērķis „Uzlabot dabas pieminekļa administrēšanas kapacitāti”

Nr.	Pasākums	Prioritāte	Izpildes termiņš	Atbildīgais	Aptuvenās izmaksas (Ls) un finansu avots	Izpildes indikatori un ieteikumi monitoringa veikšanai
1.1.	Īpašumtiesību sakārtošana	I	Vienošanās par zemes gabalu robežām līdz 2006.gada beigām	NĪ īpašnieks, attiecīgi LVM, Kokneses PP	600 (Uzmērīšana; Zemes robežplāna sagatavošana; Reģistrēšana ZG)	Īpašumi nostiprināti ZG; Dabas aizsardzības plānam un sadarbības līgumam pielikumā pievienotas jauno zemes vienību robežas
1.2.	Sadarbības līgums	I	2007.gads	LVM, Kokneses PP	-	Starp LVM un Kokneses PP noslēgts sadarbības līgums
1.3.	Kokneses parka finansēšanas modeļa izveide	I	2007.gads. Sākot ar 2008.gadu – vienošanās ar līdzekļiem.	LVM, Kokneses PP	-	Starp LVM un Kokneses PP noslēgts sadarbības līgums

2.mērķis. Organizēt apmeklētāju plūsmu, uzlabojot parka infrastruktūru.

Nr.	Pasākums	Prioritāte	Izpildes termiņš	Atbildīgais	Aptuvenās izmaksas un finansu avots	Izpildes indikatori un ieteikumi monitoringa veikšanai
2.1.	Taku seguma optimizešana	II	Sākot ar 2007.gadu, regulāri	Zemes īpašnieks jeb saskaņā ar sadarbības līgumu		
2.1.1.	Taku seguma pastiprināšana ar granti	II	Regulāri	Zemes īpašnieks	Vidēji 500 gadā; NĪ īpašnieka budžets	Organizēta apmeklētāju plūsma, netiek iemītas jaunas takas un nomīdīta zemsedze
2.1.2.	Dolomīta seguma izņemšana alejā un ieklāšana ar grants segumu	II	2008.gads	Zemes īpašnieks	1000 NĪ īpašnieka budžets	Uzlabota pārvietošanās alejā, netiek iemītas jaunas trases paralēli takai
2.1.3.	Bruģa ceļa no Kokneses muižas drupām līdz LVM administrācijai atjaunošana (t.i. ravēšana, atsevišķu bruģa daļu atjaunošana)	II	2007.gads	Zemes īpašnieks	300 NĪ īpašnieka budžets, projektu līdzekļi (veidojot to kā	Izveidots jauns apskates objekts parkā; Papildināta vizuāla informācija par kultūrvēsturisku objektu.

Nr.	Pasākums	Prioritāte	Izpildes termiņš	Atbildīgais	Aptuvenās izmaksas un finansu avots	Izpildes indikatori un ieteikumi monitoringa veikšanai
					apskates objektu)	
2.1.4.	Taku seguma kopšana	Galvenajām takām – I Pārējām – II	Regulāri	Saskaņā ar līgumu starp NĪ īpašniekiem	100 gadā; NĪ īpašnieka budžets	Uz galvenajām takām nekrājas satrudējušas lapu, zari, sniegs, uzlabota pārvietošanās, organizēta apmeklētāju plūsma.
2.1.5.	Taku malu regulāra pļaušana, krūmu un pameža ciršana. Dabas takā kopj metra platumā no takas nosacītas ass.	Galvenajām takām – I Pārējām – II	Regulāri	Saskaņā ar līgumu starp NĪ īpašniekiem	300; NĪ īpašnieka budžets	Uzlabots parka vizuālais tēls; Ziemā iespējams iebraukt slēpošanas sliedes; Neizplatās pilādžu sorbārija.
2.1.6.	Bīstamo koku izņemšana neitrālajā zonā	I	Regulāri	Saskaņā ar līgumu starp NĪ īpašniekiem	600; NĪ īpašnieka budžets	Uzlabota apmeklētāju drošība
2.1.7.	Bīstamo koku daļu izņemšana un nostiprināšana dabas parka zonā.	II	Pēc nepieciešamība	Saskaņā ar līgumu starp NĪ īpašniekiem	600; NĪ īpašnieka budžets	Uzlabota apmeklētāju drošība
2.1.8.	Maršruta no Pērses tilta līdz Krievkalnu salai saskaņošana ar privātajiem zemju īpašniekiem	II	Atkarībā no Krievkalna salas memoriāla izveides un pašvaldības iecerēm	Kokneses PP	-	Kokneses parks papildina tūrisma piedāvājumu; Lielākam apmeklētāju skaitam ir iespēja iepazīties ar dabas pieminekļa vērtībām
2.1.9.	Takas pielāgošana slēpošanas vajadzībām	II	2007	Kokneses PP	200	Ierīkota distanču slēpošanai piemērota taka.
2.1.10.	Tiltiņu un pāreju ierīkošana uz esošajām takām	II	2007	Kokneses PP	600	Divu jaunu pāreju (tiltiņu) iekārtošana uz dabas takām.
2.2.	Tualešu būvniecība					
2.2.1.	Sabiedrisko tualetu būvniecība Parka ielas galā	I	2008.gads	Kokneses PP	4000	Uzlaboti sanitārie apstākļi, pakalpojumu līmenis parkā
2.2.2.	Tualetes apsaimniekošana, uzturēšana	I	Pastāvīgi	Kokneses PP	800; Pašvaldības budžets	Uzlaboti sanitārie apstākļi
2.2.3.	Sauso tualetu likvidēšana	I	2008.gads	Kokneses PP	1000	Likvidēta vidi degradējoša ēka
2.3.	Apskates objektu un vietu iekārtošana					
2.3.1.	Jāņu vārtu atjaunošana (mūra vārtu fragmenta atfīrīšana no veģetācijas, izpēte, mūra nostiprināšana)	II	2014.g.	Kokneses PP	1000 Pašvaldības budžets, projekts	Jauns apskates objekts parkā; Popularizētas kultūrvēsturiskās vērtības.
2.3.2.	Katrīnas tējas namiņa ēka (t.sk. skatu	II	2012	„LVM”;	4000	Jauns apskates objekts parkā;

Nr.	Pasākums	Prioritāte	Izpildes termiņš	Atbildīgais	Aptuvenās izmaksas un finansu avots	Izpildes indikatori un ieteikumi monitoringa veikšanai
	laukums, nožogojums)			Saskaņā ar līgumu starp NĪ īpašniekiem		Popularizētas kultūrvēsturiskās vērtības
2.3.3.	Bruģa noejas uz Pērses upi atjaunošana, skatu laukuma un nožogojuma ierīkošana.	II	2013	„LVM”; Saskaņā ar līgumu starp NĪ īpašniekiem	3500	Atšķirīga ainavas eksponēšanas vieta. Popularizētas kultūrvēsturiskās vērtības
2.3.4.	Dīķu krastu un apkārtnes kopšana (iespējams, labiekārtojuma projekts)	II	2010	Saskaņā ar līgumu starp NĪ īpašniekiem	800 pirmajā gadā, 200 ik gadu. Ja tiek tīrīta dīķa gultne, - papildus 1000. Ja tiek realizēts apstādījumu projekts, - papildus 2000.	Labiekārtota ieeja parkā
2.3.5.	Lielgabali (plāksnes, postaments)	I	2008	„LVM”; Saskaņā ar līgumu starp NĪ īpašniekiem	700	Atšķirīga ainavas eksponēšanas vieta; Apstāšanās vieta lielākam skaitam tūristu.
2.3.6.	Pērses ūdenskrituma piemiņas akmens	II	2009	„LVM”; Saskaņā ar līgumu starp NĪ īpašniekiem	1200	Atšķirīga ainavas eksponēšana; Apstāšanās vieta lielākam skaitam tūristu. Popularizētas kultūrvēsturiskās vērtības
2.3.7.	Estrādes rekonstrukcija	II	2010	Kokneses PP	4000	Uzlabota parka infrastruktūra
2.3.8.	Brāļu kapi (ravēšana, plākšņu tīrīšana, tūju izņemšana, dzīvžoga līdzināšana)	II	2007	Kokneses PP	500	Sakopts kultūrvēsturisks objekts
2.4.	Informatīvās vides uzlabošana					
2.4.1.	Informācijas plāksnes (5 gab.) informācijas vākšana, makets, statīvs vai plāksne, novietošana)	I	Kopā ar objekta atjaunošanu	„LVM”; Kokneses PP Saskaņā ar līgumu starp NĪ īpašniekiem	1000	Apmeklētājiem pieejama informācija par dabas vērtībām un apskates objektiem.
2.4.2.	Brīdinājuma zīme „Uzmanīgi vējainā laikā!”	II	2008	„LVM”; Kokneses PP Saskaņā ar līgumu starp NĪ īpašniekiem	30	Informācija par iespējamu zaru lūšanu dabas takā, kur pēc iespējas tiek saglabāti dabiski apstākļi.
2.4.3.	Norādes (6 gab.)	I	2007	Kokneses PP	200	Uzlabota un organizēta apmeklētāju plūsma
2.4.4.	Dabas pieminekļa robežas zīmes	I	2007	„LVM”; Kokneses PP	100	Uzstādītas pa vienai zīmei pie

Nr.	Pasākums	Prioritāte	Izpildes termiņš	Atbildīgais	Aptuvenās izmaksas un finansu avots	Izpildes indikatori un ieteikumi monitoringa veikšanai
						abām ieejām, pa vienai zīmei pie Rožu un Avenū ielām.
2.4.	Atkritumu savākšana no diviem konteineriem un urnām, kas izvietotas parkā.	I	Regulāri	Kokneses PP	400 gadā	Dabas pieminekļa teritorija netiek piegružota ar sadzīves atkritumiem
2.5.	Ugunsgrūdu vietu norobežošana	II	2008	Kokneses PP	300	Ugunsdrošība, pļavas biotopa saglabāšana.
2.6.	Solu uzstādīšana					
2.6.1.	Galvenā taka no Parka ielas līdz pilsdrupām (13 soli)	I	2007	„LVM”	1100	Uzstādīti 13 soli
2.6.2.	Galvenā taka no pilsdrupām līdz estrādei (9 soli)	I	2007	Kokneses PP	750	Uzstādīti 9 soli
2.6.3.	Vietējā taka gar Brāļu kapiem (1 sols pie Brāļu kapiem)	I	2007	Kokneses PP	90	Uzstādīts 1 sols
2.6.4.	Pļava pie estrāde	II	2010	Kokneses PP	150	Uzstādīti 2 soli
2.6.5.	Galvenā taka gar aleju (3 soli)	I	2010	Kokneses PP	250	Uzstādīti 3 soli
2.6.6.	Galvenā taka – bruģa ceļš	II	2010	Kokneses PP	80	Uzstādīts 1 sols
2.6.7.	Dabas taka pie Katrīnas tējas namiņa (1 sols)	II	2012	„LVM”	80	Uzstādīts 1 sols
2.6.8.	Dabas taka pie noejas uz Pērsi	II	2013	„LVM”	80	Uzstādīts 1 sols
2.6.9.	Dabas taka pie piemiņas skulptūras Pērses ūdenskritumam	I	2009	„LVM”	250	Uzstādīti 3 soli
2.6.10.	Dabas taka gar Pērsi (7 soli)	II	2010	„LVM”	600	Uzstādīti 7 soli
2.6.11.	Dabas taka no skulptūras Pērses ūdenskritumam līdz Jāņu kapu vārtiem (2 soli)	II	2014	„LVM”; Kokneses PP	160	Uzstādīti 2 soli
2.6.12.	Vietējā taka starp Kokneses muižas bruģa ceļu un noeju uz Pērsi (2 soli)	II	2014	„LVM”; Kokneses PP	160	Uzstādīti 2 soli
2.6.13.	Veco solu palieku aizvākšana	I	2007	„LVM”; Kokneses PP	600	Aizvāktas veco solu paliekas
2.7.	Koku stādīšana neitrālajā zonā	I	Sākot ar 2007.g.	„LVM”; Kokneses PP	200 gadā	Atjaunota parka struktūra.
2.8.	Parka izgaismošana diennaktis					

Nr.	Pasākums	Prioritāte	Izpildes termiņš	Atbildīgais	Aptuvenās izmaksas un finansu avots	Izpildes indikatori un ieteikumi monitoringa veikšanai
	tumšajās stundās					
2.8.1.	Apgaismojuma līnijas izbūve alejā (no koka skulptūras līdz estrādei)	I	2007	Kokneses PP sadarbībā ar AS „Latvenergo”	20 000	Izbūvēta elektrolīnija ar apgaismes stabiem no koka skulptūras līdz estrādei
2.8.2.	Apgaismojuma nodrošināšana diennakts tumšajās stundās	I	Pastāvīgi	Kokneses PP sadarbībā ar AS „Latvenergo”	3000 gadā	Apgaismoti gājēju celiņi diennakts tumšajā stundās

3.mērķis. Nodrošināt aizsargājamo sugu un biotopu aizsardzību

Nr.	Pasākums	Prioritāte	Izpildes termiņš	Atbildīgais	Aptuvenās izmaksas un finansu avots	Izpildes indikatori un ieteikumi monitoringa veikšanai
3.1.	Funkcionālais zonējums un individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi	I	2006	„LVM”	Paveikts dabas aizsardzības plāna ietvaros	Apstiprināti Ministru kabineta noteikumi „dabas pieminekļa „Kokneses parks” individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi”. Veicināti putniem piemēroti dzīves apstākļi un bioloģiski vērtīgo meža nogabalu – dabisko meža biotopu – attīstība un aizsardzība.
3.2.	Informācija par dabas procesiem mežā (uz dabas takas gar Pērses upi). Skat. 2.4.1.pasākumu.					
3.3.	Aizliegums veikt jebkādu mežsaimniecisko darbību nogāzē (biotopā „Nogāžu un gravu meži”), izņemot zaru izņemšanu ainavu skatu punktu ierīkošanai	I	Sākot ar individuālo noteikumu apstiprināšanu	„LVM”	-	Saglabāti aizsargājamo augu un putnu sugu dzīves apstākļi.
3.4.	Aizliegums cirst lapu kokus, kas caurmērā lielāki par 25 cm, visā dabas parka zonā, izņemot bīstamos	I	Sākot ar individuālo noteikumu apstiprināšanu	„LVM”	-	Saglabāti vidējā dzeņa, baltmugurdzeņa, pelēkās dzilnas, lielo gauru dzīves

Nr.	Pasākums	Prioritāte	Izpildes termiņš	Atbildīgais	Aptuvenās izmaksas un finansu avots	Izpildes indikatori un ieteikumi monitoringa veikšanai
	kokus, kas tieši apdraud apmeklētājus					apstākļi.
3.5.	Aizliegums cirst pamežu dabas parka zonā un izvākt kritušos kokus, izņemot uz metra platumā no dabas takas ass.	I	Sākot ar individuālo noteikumu apstiprināšanu	„LVM”	-	Saglabāti aizsargājamo augu un putnu sugu dzīves apstākļi.
3.6.	Pilādžlapu sorbārijas izņemšana visā dabas pieminekļa teritorijā	I	2007	„LVM”, Kokneses PP	50 gadā	Daudzveidības saglabāšana

4. mērķis. Nodrošināt kultūrvēsturisko vērtību aizsardzību

Nr.	Pasākums	Prioritāte	Izpildes termiņš	Atbildīgais	Aptuvenās izmaksas un finansu avots	Izpildes indikatori un ieteikumi monitoringa veikšanai
4.1.	Projekta „Tūrisma infrastruktūras attīstība Daugavas ielejā posmā Aizkraukle- Koknese”	II	Iesniegts 2007.gadā izsludinātajās programmās	Kokneses PP, VKPAI	90 000 (atrodas ārpus DP)	Veikti projektā paredzētie Kokneses pilsdrupu izpētes un konservācijas darbi
4.2.	Izpētes darbi pirms būvniecības arheoloģijas pieminekli „Kokneses viduslaiku pils un senpilsēta”	I	2009	Kokneses PP, VKPAI	2500	Sākotnēji kā apskates objekts, vēlāk -, atkarībā no pētījuma rezultātiem, būve (pašvaldības administrācijas komplekss) vai drupu saglabāšana.
4.3.	Krūmu izciršana Kokneses muižas drupās	I	2007	Kokneses PP	200	Apskates objekts
4.4.	Kokneses pilsdrupu priekšlaukuma labiekārtošana (laivu nomas punkts, būves bijušo tirdzniecībai, soli, velostatīvs)	II	2008	„LVM”; Saskaņā ar līgumu starp NĪ īpašniekiem. Nomnieks	1200 (nav iekļauta laivu nomas punkta pārvietošanas izmaksas atrodas ārpus DP)	Estētiski un funkcionāli sakārtota ieeja valsts kultūras pieminekli : Kokneses pilsdrupas”
4.5.	Kultūrvēsturisko vērtību izpēte un saglabāšana	I	Pastāvīgi	Kokneses PP	600 ik gadu	Pirms apskates objektu un labiekārtojuma projektu realizēšanas pieejami vēsturiskie materiāli par objektu.

5.mērķis. Erozijas procesu novēršana

Nr.	Pasākums	Prioritāte	Izpildes termiņš	Atbildīgais	Aptuvenās izmaksas un finansu avots	Izpildes indikatori un ieteikumi monitoringa veikšanai
5.1.	Daugavas un Pērses krastu erozijas procesu izpēte, projektēšana un nostiprināšanas darbu veikšana	I	Pastāvīgi	Daugavas hidroelektrostaciju ūdenskrātuvju krastu nostiprināšanas un Rīgas HES ūdenskrātuves inženieraizsardzības būvju ekspluatācijas darbu koordinēšanas un līdzekļu izlietojuma noteikšanas komisija	Saskaņā ar komisijas plānoto	Mazināta erozijas ietekme uz krastiem

Monitoringa programma

Nr.	Pasākums	Prioritāte	Izpildes termiņš	Atbildīgais	Aptuvenās izmaksas un finansu avots	Izpildes indikatori un ieteikumi monitoringa veikšanai
6.1.	Ornitofaunas monitorings	I	2007.g.; 2011.g.	VAS „LVM”	350	Konstatētas aizsargājamo putnu sugu izplatība dabas pieminekļa teritorijā un izmaiņas.
6.2.	Bezmugurkaulnieku faunas un augu sugu monitorings dabiskajā meža biotopā (nogāzē)	I	2007.g.; 2011.g.	VAS „LVM”	350	Konstatēts dabiskā meža biotopa stāvoklis
6.3.	Erozijas procesu monitorings	I	Pastāvīgi, saskaņā ar valsts programmu	SIA „Vides projekti”	Saskaņā ar valsts programmu	Izvērtēti erozijas procesi Daugavas (HES ūdenskrātuves) un Pērses upes krastos.

6. Priekšlikumi grozījumiem pašvaldības teritorijas plānojumā

Kokneses pagasta teritorijas plānojuma grozījumos Kokneses ciema kartē (M 1: 2000) grafiski jāattēlo dabas pieminekļa iekšējais zonējums. Zonu parādīšana teritorijas plānojumā nav tik būtiska, lai dēļ tām uzsāktu teritorijas plānojuma grozījumus, jo dabas pieminekļa robeža jau ir grafiski attēlota. Izmaiņas jāveic, ja grozījumi tiek izstrādāti vai uzsākot jaunu plānojumu.

Aizkraukles rajona teritorijas plānojumā, kas pašlaik tiek izstrādāts, grafiski jāatspoguļo dabas piemineklis un pamata informācija par to.

7. Priekšlikumi monitoringam

Divas reizes plāna ieviešanas laikā veic dabas pieminekļa monitoringu. Ieteicams 2011. un 2017.gados.

1) Ornitofaunas monitorings

Dabas pieminekļa teritorijā esošo putnu sugu uzskaitē, lai iegūtu informāciju, vai dabas aizsardzības režīms dabas parka zonā nodrošina putnu dzīves apstākļus.

2) Bezmugurkaulnieku faunas un augu sugu izpēte dabiskajā meža biotopā (nogāzē)

3) Eroziņas procesu monitorings.

Veic SIA "Vides projekti".

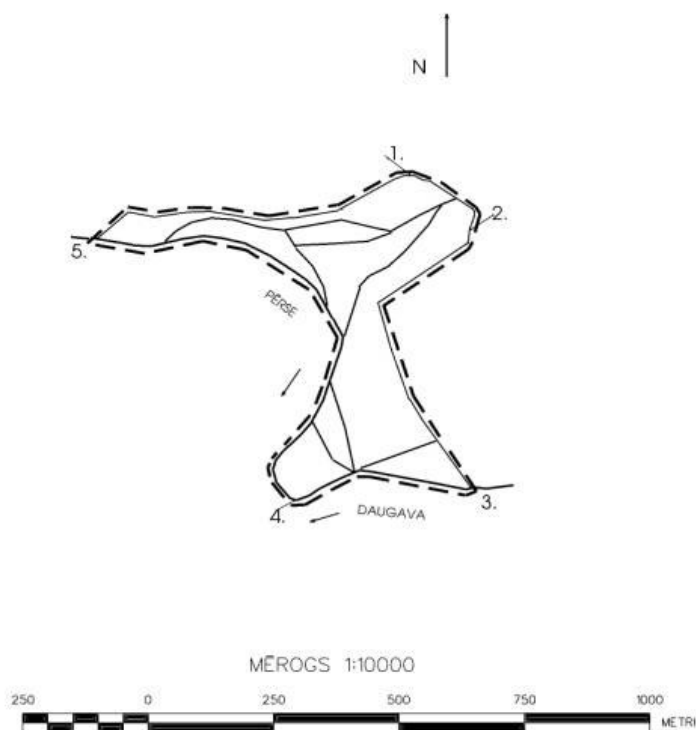
Pamatojoties uz monitoringa rezultātiem, lemj par dabas pieminekļa statusa saglabāšanu un aizsardzības režīma uzturēšanu pēc 2018.gada.

Pielikumi

1. pielikums. Kokneses parka shēma un robežu apraksts²⁵

Kokneses parka shēma

M 1:10000

Kokneses parka robežu apraksts

Nr. p.k.	Robežposmu numurs pēc plāna	Pa kādiem plāna situācijas elementiem robeža noteikta
Aizkraukles rajons. Kokneses pagasts Kokneses virsmežniecība. Kokneses pagasta pašvaldība		
1.	1–2	Gar Kokneses virsmežniecības dīķi līdz A.Priedīša saimniecības robežai
2.	2–3	Gar A.Priedīša saimniecības laukiem
3.	3–4	Pa Daugavas krastu
4.	4–5	Pa Pērses krastu

²⁵ Ministru kabineta 30.03.2001 noteikumu Nr. 131 "Noteikumi par aizsargājamiem dendroloģiskajiem stādījumiem" 1.pielikums

5.	5-1	Gar Kokneses pilsētas apbūvi
----	-----	------------------------------

2. pielikums. Dabas pieminekļa aizsargājamā dendroloģiskā stādījuma “Kokneses parks” robežpunktu koordinātas²⁶

Robežpunkts	X koordināta	Y koordināta
1	X=586611.67	Y=278479.03
2	X=586601.71	Y=278500.37
3	X=586656.17	Y=278562.67
4	X=586878.53	Y=278579.66
5	X=586923.13	Y=278565.32
6	X=586938.15	Y=278564.81
7	X=586981.91	Y=278556.03
8	X=587220.44	Y=278646.84
9	X=587293.90	Y=278589.69
10	X=587344.63	Y=278643.13
11	X=587355.35	Y=278637.18
12	X=587384.43	Y=278615.42
13	X=587450.94	Y=278528.06
14	X=587379.76	Y=278538.96
15	X=587158.00	Y=278379.15
16	X=587325.65	Y=278006.96
17	X=587101.37	Y=278023.86
18	X=587030.12	Y=278128.81

Robežpunktu izvietojums attēlots kartē „Dabas vērtību karte”.

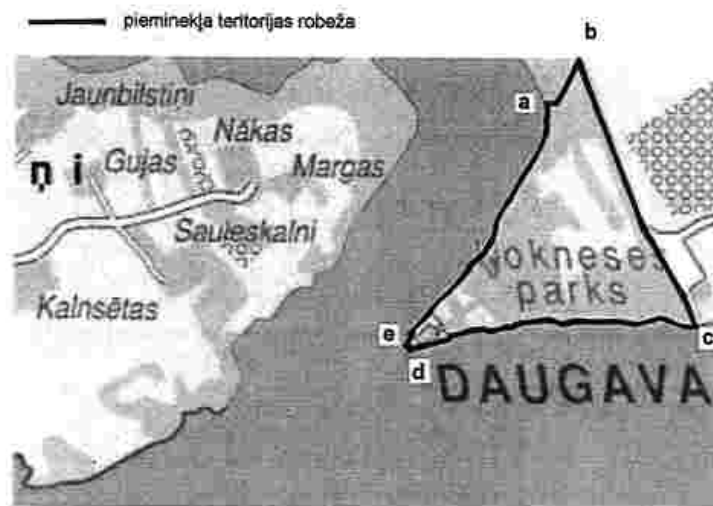
²⁶ Noteiktas dabas aizsardzības plāna izstrādes ietvaros, izmantojot topogrāfiskās kartes un VZD kadastra informāciju

3. pielikums. Valsts aizsardzībā esoša kultūras pieminekļa „Kokneses pilsdrupas” teritorijas uzturēšanas noteikumi un teritorijas aizsardzības zona

Apstiprināts
ar Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības
inspekcijas vadītāja
rīkojumu

Nr. 2005.gada

Valsts aizsargājamā kultūras pieminekļa
Kokneses pilsdrupas (aizs.Nr.6160) teritorija (10,7 ha)
Aizkraukles rajons, Kokneses pagasts, Kokneses parks

Mērogs: vienā centimetrā 130m

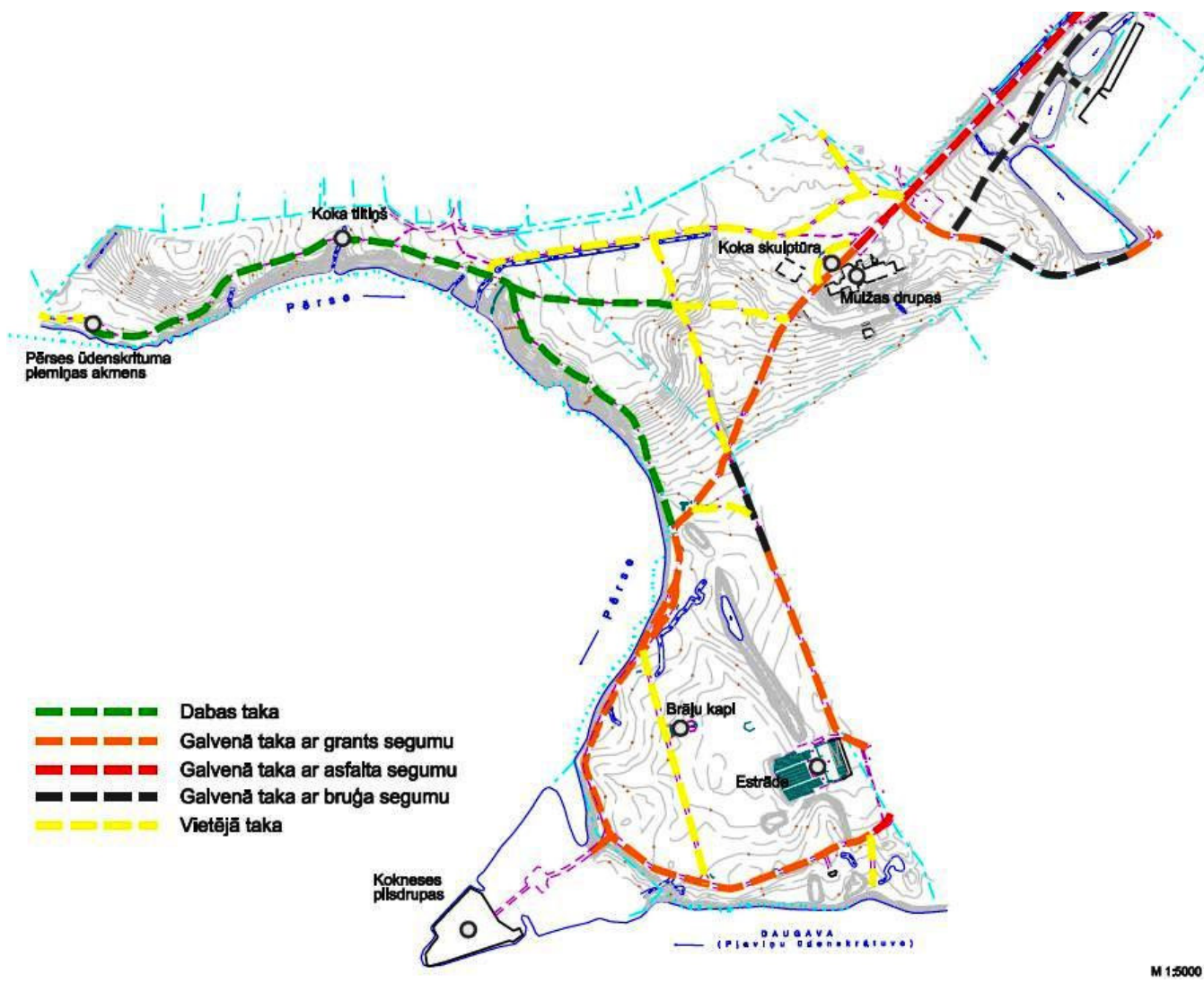
- a - b robeža vilkta pa Pērses upes kreisā krasta nogāzi pa taku Z - ZA virzienā līdz krustojumam ar Kokneses parka A robežas aleju - 100 m;
- b - c robeža vilkta pa Kokneses parka A robežas alejas ārējo līniju D-DA virzienā līdz Pļaviņu ūdenskrātuves labā krasta līnijai - 415 m;
- c - d robeža vilkta pa Pļaviņu ūdenskrātuves labā krasta līniju līdz Kokneses pilsdrupu nocietinājumu galējam D punktam - 430 m;
- d - e robeža vilkta no Kokneses pilsdrupu nocietinājuma galējā D punkta uz Z līdz nocietinājuma galējam R punktam - 40 m.;
- e - a robeža vilkta no Kokneses pilsdrupu nocietinājuma galējā R punkta pa Pērses upes kreisā krasta līniju līdz takai (lalvu piestātne) - 410 m.

Piezīme: attālumi metros uzrādīti ar pieļaujamo kļūdu +/- 10 m. Precizēšana dabā nav veikta.

Izstrādāja:

Arh. Vita Rinkeviča
Sert Nr. 10-0232

4. pielikums. Apsaimniekošanas pasākumi. Takas

5. pielikums. Informatīvās sanāksmes protokols

Dabas pieminekļa „Kokneses parks” dabas aizsardzības plāna izstrādes informatīvās sanāksmes

PROTOKOLS

2006. gada 19. janvārī plkst. 11.00

VAS „Latvijas valsts meži” Vidusdaugavas mežsaimniecības telpās Blaumaņa ielā 3, Koknese.

Vada: Jānis Folkmanis, Kokneses parks dabas aizsardzības plāna redaktors
Protokolē: Līga Ozoliņa, plāna izstrādes vadītāja, „Grupa 93” SIA
Piedalās: Sindra Elksne, Dabas aizsardzības pārvalde;
Tamāra Baltmane, Kokneses pagasta padome;
Daina Liepiņa, Kokneses tūrisma centra direktore;
Laura Kļučina, Aizkraukles rajona padomes Ekonomikas un attīstības nodaļas vadītāja;
Guntis Lībeks, Aizkraukles rajona padomes izpilddirektors;
Jāzeps Baltmanis, Kokneses pagasta padomes izpilddirektors;
Viesturs Cīrulis, Kokneses pagasta padomes priekšsēdētājs;
Lauris Stepe, Aizkraukles virsmežniecības, Kokneses mežniecība;
Maija Bice, Nacionālais botāniskais dārzs;
Andrejs Svilāns, Nacionālais botāniskais dārzs, Latvijas dendrologu biedrība;
Guna Baltiņa, VAS „LVM” Vidusdaugavas MS.

Sanāksmi atklāj 11.05

Ar tikšanās mērķiem un plāna izstrādē iesaistītajiem ekspertiem iepazīstina Līga Ozoliņa. Jānis Folkmanis iepazīstina ar līdz šim apkopoto informāciju par dabas pieminekli „Kokneses parks”, iepriekšējos pētījumos konstatētajām dabas vērtībām, sociāli ekonomisko faktoru ietekmi un plāna izstrādes metodiku.

Dabas pieminekļa „Kokneses parks” dabas aizsardzības plāna izstrādi finansē VAS „Latvijas valsts meži” Vidusdaugavas mežsaimniecība. Plānu izstrādā konsultāciju uzņēmums „Grupa 93” SIA. Saskaņā ar normatīviem aktiem, plāna izstrādi pārrauga Dabas aizsardzības pārvalde.

Saskaņā ar darba uzdevumu, plānu paredzēts izstrādāt laikam posmam 15 gadi. Būtu lietderīgi laiku savietot ar Kokneses pagasta teritorijas plānojuma ieviešanas laiku; plānojumam pašlaik tiek izstrādāti grozījumi, notiek pirmās redakcijas sabiedriskā apspriešana, plānojums tiek otrreiz sūtīts institūcijām saskaņošanai. Līdz ar to ilgtermiņa mērķis izvirzāms 12 gadu periodam.

Piemineklim ir divi īpašnieki – VAS „LVM” un Kokneses pagasta padome. Situāciju sarežģī, ka uz VAS „LVM” zemes vienības atrodas Kokneses pagasta infrastruktūras objekts – estrāde. LVM nav nostiprinājis īpašumtiesības zemesgrāmatā, līdz ar to kavējas estrādes īpašumtiesību sakārtošana. (Vēlāk sarunā no pašvaldības tika piedāvāts viens risinājums – apspriest iespēju apmainīt zemes platības).

Jāprecizē dabas pieminekļa platība! Vairākos avotos minēti 16 ha, ar šo skaitli arī operē Kokneses pašvaldība. Saskaņā ar 2001.gada 20.marta noteikumiem Nr. 131 „Noteikumi par aizsargājamiem dendroloģiskajiem stādījumiem”, dabas pieminekļa platība ir 11,4 ha. Platība, kas minēta zemes grāmatās, pareiza.

Apmeklētāju skaits pēc tūrisma centra ziņām, kas iegūts no pārdotajām biļetēm, ir 25 tūkstoši. Tas tiek fiksēts, ieejot pilsdrupās. Daudz apmeklē pašu parku – it īpaši māmiņas ar bērniem, skolēni, vecāki cilvēki pastaigām. Kopā ar parka apmeklētājiem 2005. gadā skaits ir ap 50 tūkstoši.

Meža eksperts min 13 introducētās koku sugas (dendroloģiskie stādījumi); Botāniskā dārza rīcībā ir 1991.gada pētījums, kurā minēti 16-17 svešzemju taksoni. Varbūt dažas sugas iznīkušas, varbūt speciālists atpazinis vairāk sugu (runa par vilkābeli).

Sindra Elksne iepazīstina ar dabas aizsardzības plāna izstrādes procedūru. Jautājums par 415. noteikumiem, jo tos grūti attiecināt uz dabas pieminekļiem. Atbilde – tikai 8. nodaļa. Savā laikā ar dabas pieminekļu, īpaši ar veco muižas parku aizsardzības statusa noteikšanu bija divdomīga situācija, vai tos pievienot kultūrvēsturiskajiem objektiem, vai dabas. VKPAI atsacījās ņemt savā pārziņā. Saskaņā ar Aizsargjoslu likumu, abiem kultūras pieminekļiem ir spēkā 500 metru aizsargjosla. Teritorijas plānojuma grozījumu ietvaros tiek risināts jautājums par individuālās aizsardzības zonas noteikšanu. Sagatavots individuālās aizsardzības zonas projekts, kas iesniegts VKPAI saskaņošanai (plāna izstrādātājiem iedota kopija). Tiek gatavots arī projekts arheoloģijas piemineklim.

Pašvaldībai Kokneses parks pirmām kārtām ir publiskā zona, atpūtai; šeit blakus ir vidusskola, tiek izmantota estrāde; pašvaldībai ir vēlmes parku labiekārtot.

Vēl plāna izstrādātājiem būtu jākonsultējas ar:

2. SIA „Vides projekti”, kas sagatavojis Pērses un Daugavas krasta erozijas procesa monitoringa projektu. Krastā ir izteikti erozijas procesi (Pērses krastā arī sastopama raudene)
3. Arhitekts Ilgonis Stukmanis;
4. Vita Rinkēviča.

Koki parkā ir vecāki par 130 gadiem. Pašvaldība kopj parku, pēc iespējas „atdodot” materiālus parkam koka solu veidā. Ar katru gadu vērojama intensīvāka koku bojā iešana, kalšana (plāna izstrādē tiek pievērsta uzmanība ieteicamām sugām, kas ir izturīgas pret ūdens līmeņa svārstībām). Apmeklētājus apdraud ne tik daudz nokaltušie koki, cik zari. Zinot, ka vētru biežums un stiprs vējš Latvijā pēdējos gados ir aizvien biežāka parādība, parkā aktuāla ir vēja norauto zaru vākšana un apmeklētāju drošība. Tūrisma centrā tiek algots sētnieks, kas rūpējas par zaru vākšanu, par atkritumu savākšanu un parka teritorijas kopšanu, ne tikai pašvaldības zemes gabalā, bet dara to arī LVM teritorijas daļā. Pēc 2005.gada janvāra vētras ap 100 skolēni piedalījās parka attīrīšanā no zariem. Nepieciešamas atkritumu urnas. Sētniekam jāiznes atkritumi no parka teritorijas. Pateicoties Pērses ūdens svārstībām, Pērses krastos sakrājas daudz atkritumu.

Jārēķinās, ka šādā vecā parkā zari vienmēr kritīs. Plāna izstrādes ietvaros var pārdomāt sekojošu risinājumu: kādā laucē var paredzēt ugunsgrābi vietās, uz kuriem tad nes zarus, bet nodedzina estrādes pasākumu laikā, piemēram, pļaviņā pie estrādes.

2005.gadā apmeklētāju skaits bija 50 tūkstoši, un var prognozēt tā pieaugumu. Var rēķināties, ka apmeklētāju skaits sasniegs 100 tūkstošus. Galvenās intereses no pašvaldības puses – labiekārtot tās teritorijas un takas, kuras apmeklē iedzīvotāji, uzstādīt tualetes. Pašlaik parka teritorijā ir tikai sausās tualetes pie estrādes (ļoti nepievilcīgas). Uz pasākumiem tiek atvestas arī pārvietojamās tualetes. Bet tādām apmeklētāju skaitam neviens no risinājumiem nav pieņemams, pārnēsājamās arī nav estētiskas. Tuvākās tualetes ir skolas sporta hallē, nav piemērots risinājums padarīt to publiski pieejamu. Kad apstājas autobuss, cilvēki izklīst pa tuvējiem veikaliem un objektiem, meklējot tualetes. Tā ir nenormāla situācija, kurai risinājums nepieciešams jau pie esošā apmeklētāju skaita, nemaz nedomājot par tā pieaugumu. Kur būtu piemērotākā vieta? Jādomā. Iespējams pie autobusu pieturas.

Tālāka laika attīstības iecere ir izveidot velo, pastaigu taku no Pērses līdz Krievkalnu salai (šeit būs „Dvēseļu dārzs”), kas šķērso parka teritoriju; nepieciešams pastaigu tiltiņš līdz salai; taka būtu apgaismota. Pašvaldības ieceres saistās arī ar „jauno pilsdrupu” sakopšanu, kas atrodas starp skolu un LVM zemes gabala robežu. Šeit būtu jāparedz jaunu ēku būvniecība. Nekonkrētējot, ēkas būtu izmantojamas sabiedriskiem, informatīviem, pakalpojumu sniegšanas mērķiem, varbūt šeit tiktu izvietota pašvaldības administrācija. Teritorijas plānojumā parka teritorija iezīmēta sabiedriskiem mērķiem.

Diskutabla ir dolomīta akmeņu izmantošana celiņu iesegumam. Piemērotāks ir grants – mazo olīšu segums. Būtu jāatsakās no dolomīta materiāliem, ko izmanto plaši, jo tie ir labi pieejami (no Vietalvas), bet ir ar sliktām īpašībām (uz tiem slīd kājas). Pašlaik parks ir kā „caurskrienamais” objekts ar mērķi nonākt pilsdrupās. Pašvaldības koncepcija ir padarīt to pievilcīgu, organizējot apmeklētāju plūsmu. Piemēram, maršruta sākums pie Pērses tilta, kur autobuss izlaiž cilvēkus, viņi iziet pa parku, un tad sakāpj autobusā otrpus parkam. Kopā ar Latvenergo realizēts projekts par estrādes apgaismošanu.

Rajona padome: Kokneses parks ir otrais objekts, kam Aizkraukles rajonā tiek izstrādāts dabas aizsardzības plāns, pirmais dabas parkam „Daugavas ieleja”²⁷. Šis ir daudz konkrētāks, jo teritorija un apsaimniekotāji ir konkrēti salīdzinājumā ar Daugavas ieleju, un zinot, kā pašvaldība rūpējas par šo teritoriju, mums nav šaubu, ka plāns izdosies.

TIC ir pašvaldības iestāde ar informācijas centru, kurā strādā viens cilvēks un sētnieku (0,5 slodze). TIC pārdod biļetes Kokneses pilsdrupās. Centrs atrodas LVM telpās, īri LVM neprasa. Jau pašlaik ir laba sadarbība starp parka abiem īpašniekiem, plāns palīdzēs to stiprināt.

Šogad no 1.-6.jūnijam Koknesei tiek svinēta 730-gade kopš piešķirtas pilsētas tiesības, uz šo laiku pašvaldība iecerējusi veikt virkni labiekārtošanas darbu, tai skaitā Kokneses parkā. Viena no iecerēm ir sakārtot 2 dīķu apkārtni un izbūvēt strūklaku ar moru galviņu skulptūrām, kāda bijusi pie muižas vēl 19.gs. Ūdens tiks pievadīts no skolas. Pārliecināties, vai tas ir piemērojama teritorijā! Dīķi aizaug, jo tajos saplūst Kokneses lietus kanalizācijas ūdeņi (kalpo kā lietus ūdeņu nosēdakas pirms ieplūšanas Daugavā). Jāatceras padomāt, vai Daugavas baseina apsaimniekošanas labā šeit neparedzēt attīrīšanas pasākumu (vēl vienu nosēddīķi / grāvi / niedres pirms ieplūšanas Daugavā)!

Vai pašvaldība drīkst šos dīķus labiekārtot! Atbilde – jā, saskaņojot ar RVP.

²⁷ Dati no DAP mājas lapas: dabas aizsardzības plāns ir arī Skrīveru dendrārijam.

Labiekārtojot dabas takas, pie kokiem var pielikt uzrakstus. Bet uzmanīgi, daži cilvēki to izmanto ļaunprātīgi. TIC jautā, vai to drīkstam darīt. Jo, piedaloties piļu un muižu akcijā, izjuta, cik liela nozīme ir apmeklētāju organizētībai un informētībai.

Takas sastāv no dažādiem objektiem – dabas, kultūras, atpūtas, izziņas, ja tas, piemēram, ir iepriekš pieminētais gadījums ar attīrīšanas tehnoloģiju. Ir labi piemēri arī no ārzemēm, konkrēti no Vācijas ekskursijas par veidu, kā tiek pasniegta informācija pie objektiem. Dabas aizsardzības pārvalde ir izstrādājusi metodiku vai vadlīnijas, kā tiek labiekārtoti objekti īpaši aizsargājamās dabas teritorijās. Vadlīnijas ir atrodamas mājas lapā (http://www.dap.gov.lv/public/files_uploaded/iadtstils.pdf). Skaidrs, ka parka teritorijā jābūt vienotam stilam mazo arhitektūras formu izvēlē.

Pašvaldība ikdienā „karo” ar autobraucējiem parkā, kur nereti notiek ātra braukšana. Pašlaik ceļi ved tā, ka var izbraukt ar auto cauri visam parkam. Ir likti betona norobežojumi u.c. Bet šī problēma pastāv vēl aizvien.

Vai plāns būs saistošs? Atbilde – saistoši ir Ministru kabineta apstiprinātie individuālie izmantošanas un aizsardzības noteikumi, plānam ir rekomendējošs raksturs. Prasības, kas izvirzītas apsaimniekošanai sugu un biotopu aizsardzībai ir saistošas, jo plānu apstiprina vides ministrs, bet prognozētie ieguldījumi ir kā vadlīnijas, cik līdzekļu ir nepieciešams ieguldīt teritorijā.

Kokneses pagasts jau veicis daudz ieguldījumu, piemēram, finansējis Kokneses pilsdrupu pamatu nostiprināšanu. Iespējams, plāna izstrādē jāpieaicina arī arheologs. Jāapsver nepieciešamība norobežot arheoloģiskos atsegumus. Citu gadu pati Pērse veica arheoloģisko izpēti, atsedzot krastā līķi.

Dabas aizsardzības plānu paredzēts sagatavot līdz 2006.gada 30.jūlijam. Ja būs nepieciešams, no izpētes veikšanas viedokļa, plāna izstrādes laiku pagarināsim. LVM un pašvaldība ir ieinteresētas, lai sākumā tiktu apzināti un uzlikti uz kartes visi vēlāmie labiekārtojuma un infrastruktūras darbi. Kad būs pieejams dabas ekspertu slēdziens par teritoriju, tad pārskatīsim un meklēsim izsvērtu risinājumu

Tiek izveidota plāna izstrādes uzraudzības grupa.

Zinātnisko pamatojumu dabas pieminekļa izveidei jāmeklē RVP vai ViM bibliotēkā. Nevienam no dalībniekiem nav informācijas, kā tika pamatots Kokneses dendroloģisko stādījumu īpaši aizsargājamās teritorijas statuss. LVM un pašvaldība ir veikušas teritorijas uzmērīšanu mērogā 1 : 500. plāna izstrādes ietvaros tiks piedāvāti ainavu arhitekta risinājumi labiekārtojumam. Par nākamo tikšanās reizi plāna izstrādātāji paziņos atsevišķi, jo jā sagaida dabas ekspertu slēdzieni, kas nebūs ātrāk par maija sākumu, pat vēlāk.

Sanāksmi beidz 12.40

Līga Ozoliņa _____

6.pielikums. “Kokneses pilsdrupas Kokneses viduslaiku pils un senpilsēta” aizsardzības zonas robežas apraksts

6.1. tabula. Aizsargjoslas ap kultūrvēsturiskiem objektiem

Valsts uzskaites nr.	Nosaukums	Aizsargjoslas vai aizsargzonas raksturojums
6160 118	Kokneses pilsdrupas Kokneses viduslaiku pils un senpilsēta	<p>Tiek noteikta individuālā aizsardzības zona-</p> <p>Teritorijas robežas apraksts:</p> <p>a – b robeža vilkta no Pērses upes labā krasta pāri Pērses upei līdz kreisajam krastam (gravas vieta) - 135 m;</p> <p>b –c robeža vilkta no Pērses upes labā krasta Z-ZA virzienā līdz krustojumam ar Kokneses parka Z robežas aleju - 50 m;</p> <p>c – d robeža vilkta pa taku gar Kokneses parka Z robežu – 250 m;</p> <p>d – e robeža vilkta uz D–DA paralēli Kokneses parka A robežas alejai 100 m attālumā no alejas ass līdz Daugavas upes (Pļaviņu ūdenskrātuves) labajam krastam – 740 m;</p> <p>e – f robeža sakrīt ar Pļaviņu ūdenskrātuves labā krasta līniju līdz Kokneses pilsdrupu nocietinājumu sākumam –500 m;</p> <p>f – g robeža vilkta no Kokneses pilsdrupu nocietinājuma sākuma punkta līdz galējam D punktam – 100 m;</p> <p>g – h robeža vilkta pāri Pērses upei līdz pussalas galējam A punktam– 235 m;</p> <p>h – i robeža vilkta pa pussalas krasta līniju līdz līča galējam punktam - 330 m;</p> <p>i – j robeža vilkta gar pussalas R robežu – 75 m;</p> <p>j – a robeža vilkta paralēli Pļaviņu ūdenskrātuves un Pērses upes labā krasta līnijai pa tauvas joslas robežu 100m attālumā no krasta – 710 m.</p> <p>Piezīme: attālumi metros uzrādīti ar pieļaujamo kļūdu +/- 10 m.</p> <p>Precizēšana dabā nav veikta.</p>

7. pielikums. Kartogrāfiskais materiāls par dabas pieminekli „Kokneses parks”

Dabas pieminekļa dabas aizsardzības plāna izstrādei bija pieejams sekojošs kartogrāfiskais materiāls:

N.p.k.	Kartes nosaukums	Mērogs	Formāts	Atrašanās
1.	Ortofoto karte	1 : 2000	Izdruka, rastra dati, vektordati	Kokneses pagasta padome
2.	Kokneses pagasta teritorijas plānojums. Kokneses ciema esošās izmantošanas karte. Kokneses ciema plānotās (atļautās) izmantošanas karte.	1: 2000	Izdruka, rastra dati, vektordati	Kokneses pagasta padome
3.	VAS „Latvijas valsts meži” Vidusdaugavas MS valdījumā esošās zemes vienības (kadastra Nr. 326001130490) topogrāfiskais plāns	1: 500	Izdruka, rastra dati, vektordati (dgn*)	VAS „Latvijas valsts meži” Vidusdaugavas MS
4.	Kokneses pagasta padomes īpašumā esošās zemes vienības topogrāfiskais plāns	1: 500	Izdruka, rastra dati, vektordati (dgn*)	Kokneses pagasta padome
5.	VAS „Latvijas valsts meži” Vidusdaugavas MS meža nogabalu plāns	1 50 000	rastra dati, vektordati (dgn*)	VAS „Latvijas valsts meži” Vidusdaugavas MS

Dabas pieminekļa dabas aizsardzības plānā sagatavotas šādas kartes:

N.p.k.	Kartes nosaukums	Mērogs	Formāts	Atrašanās
1.	Dabas vērtību karte un funkcionālais zonējums	1 : 500	Izdruka, rastra dati, vektordati	VAS „Latvijas valsts meži” Vidusdaugavas MS
2.	Apsaimniekošanas pasākumi	1 : 500	Izdruka, rastra dati, vektordati	VAS „Latvijas valsts meži” Vidusdaugavas MS
3.	Taku shēma	1 : 25000	Izdruka, rastra dati, vektordati	Dabas aizsardzības plāna 4.pielikums
4.	Zemes īpašumu karte	1 : 25000	Izdruka, rastra dati, vektordati	Dabas aizsardzības plāna 1.attēls

8. pielikums. Dabas pieminekļa „Kokneses parks” individuālo aizsardzības un izmantošanas noteikumu projekts

LATVIJAS REPUBLIKAS MINISTRU KABINETS

Noteikumi nr.

Rīgā

Dabas pieminekļa „Kokneses parks” individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi

Izdoti saskaņā ar likuma
"Par īpaši aizsargājamām
dabas teritorijām"
14.panta otro daļu, 17.panta pirmo
un otro daļu un 18.panta ceturto daļu

1. Noteikumi nosaka īpaši aizsargājamās dabas teritorijas dabas pieminekļa „Kokneses parks” individuālo aizsardzības un izmantošanas kārtību, teritorijas funkcionālo zonējumu un dabas pieminekļa apzīmēšanai dabā lietojamās speciālās informatīvās zīmes paraugu un minētās zīmes lietošanas kārtību.
2. Dabas pieminekļa teritorijā nav spēkā īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi. Dabas pieminekļa teritorijā ir spēkā citos normatīvajos aktos noteiktās vides aizsardzības prasības.
3. Dabas pieminekļa „Kokneses parks” teritorija ir 15,7 ha. Dabas pieminekļa funkcionālo zonu shēma pievienota šo noteikumu 1.pielikumā un funkcionālo zonu robežas – šo noteikumu 2.pielikumā.
4. Dabas pieminekļa teritorijā ir noteiktas šādas funkcionālās zonas:
 - 4.1. Dabas parka zona (4,6);
 - 4.2. Neitrālā zona (11,07 ha).
5. Dabas pieminekļa teritoriju dabā apzīmē ar speciālām informatīvām zīmēm, kuru paraugs un lietošanas kārtība noteikti šo noteikumu 3.pielikumā. Informatīvo zīmju izveidošanu (sagatavošanu) un izvietošana nodrošina Kokneses pagasta pašvaldība sadarbībā ar Dabas aizsardzības pārvaldi un valsts akciju sabiedrību „Latvijas valsts meži”.
6. Informāciju par īpaši aizsargājamo sugu dzīvotnēm un īpaši aizsargājamiem biotopiem drīkst izplatīt tikai ar Dabas aizsardzības pārvaldes rakstisku atļauju.
7. Visā dabas pieminekļa teritorijā aizliegts:
 - 7.1. ierīkot atkritumu izgāztuves;
 - 7.2. rīkot autosacensības, motosacensības, kā arī rallijus, treniņbraucienus un izmēģinājuma braucienus;

7.3. pārvietoties ar mehāniskajiem transportlīdzekļiem, mopēdiem, motorolleriem pa takām, nobraukt no ielas un laukuma, izņemot, ja tas nav saistīts ar dabas pieminekļa teritorijas apsaimniekošanu.

7.4. kurināt ugunsiskus ārpus speciāli ierīkotām vietām;

7.5. pieļaut suņu atrašanos parkā bez pavadas un uzpurņa.

8. Visā dabas pieminekļa teritorijā bez saskaņošanas ar Madonas reģionālo vides pārvaldi, aizliegts:

8.1. veikt darbības, kas izraisa gruntsūdeņu līmeņa maiņu;

8.2. atjaunot dendroloģiskos stādījumus un stādīt kokus, izņemot, ja tas ir paredzēts dabas aizsardzības plānā;

8.3. cirst šo noteikumu 4.pielikumā noteiktos aizsargājamus kokus, izņemot gadījumus, ja koks vai zars apdraud cilvēku dzīvību un veselību, tuvumā esošās ēkas vai infrastruktūras objektus un tā ciršanai (novākšanai) saņemta reģionālās vides pārvaldes rakstiska atļauja.

9. Visā dabas pieminekļa teritorijā bez saskaņošanas ar Madonas reģionālo vides pārvaldi un Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekciju:

9.1. veikt arheoloģiskās izpētes darbus;

9.2. veikt rakšanas darbus, kas pārsniedz 0,5 metru dziļumu;

9.3. izbūvēt jaunus atpūtas un apskates objektus un ēkas.

10. Ja Madonas reģionālā vides pārvalde atbilstoši tās kompetencei pieņem lēmumu, ka kādai darbībai ir vai var būt būtiska negatīva ietekme uz aizsargājamo teritoriju, tās ekosistēmām vai dabas procesiem tajā, vai darbība ir pretrunā ar aizsargājamās teritorijas izveidošanas un aizsardzības mērķiem un uzdevumiem, šo darbību veikt aizliegts.

11. Dabas parka zonā aizliegts:

11.1. cirst pamežu un jebkuru koku, izņemot šādos gadījumos:

11.1.1. ja koks vai zars apdraud apmeklētājus dabas takā un slēpošanas trasē,

11.1.2. ja zaru ciršana nepieciešama ainavas skata atvēršanai dabas aizsardzības plānā norādītajās vietās.

11.2. izvākt kritušos kokus un zarus, pļaut zāli, izņemot metru no dabas takas un slēpošanas trases ass un ap labiekārtojuma infrastruktūras objektiem;

11.3. pārkārtot zemes īpašumu robežas tā, ka tiek veidotas jaunas zemes vienības dabas parka zonā;

11.4. ierīkot takas, ceļus un laukumus, izņemot vietas, kuras ir norādītas dabas aizsardzības plāna kartē „Apsaimniekošanas pasākumi”;

11.5. paplašināt takas aizsargājamo koku virzienā ārpus tūrisma infrastruktūras objektiem, izņemot ja pielietots veids, kas nemaina dabisko zemsedzi (laipa, pāreja),

11.5. veikt būvniecību, ja tas nav noteikts dabas aizsardzības plānā.

12. Desmit metru rādiusā **ap aizsargājamiem kokiem** (mērot no aizsargājamā koka vainaga projekcijas ārējās malas) aizliegts veikt darbības, kuru rezultātā tiek vai var tikt bojāts aizsargājamais koks vai negatīvi ietekmēta tā augšana un dabiskā attīstība.

Informatīva atsauce uz Eiropas Savienības direktīvām

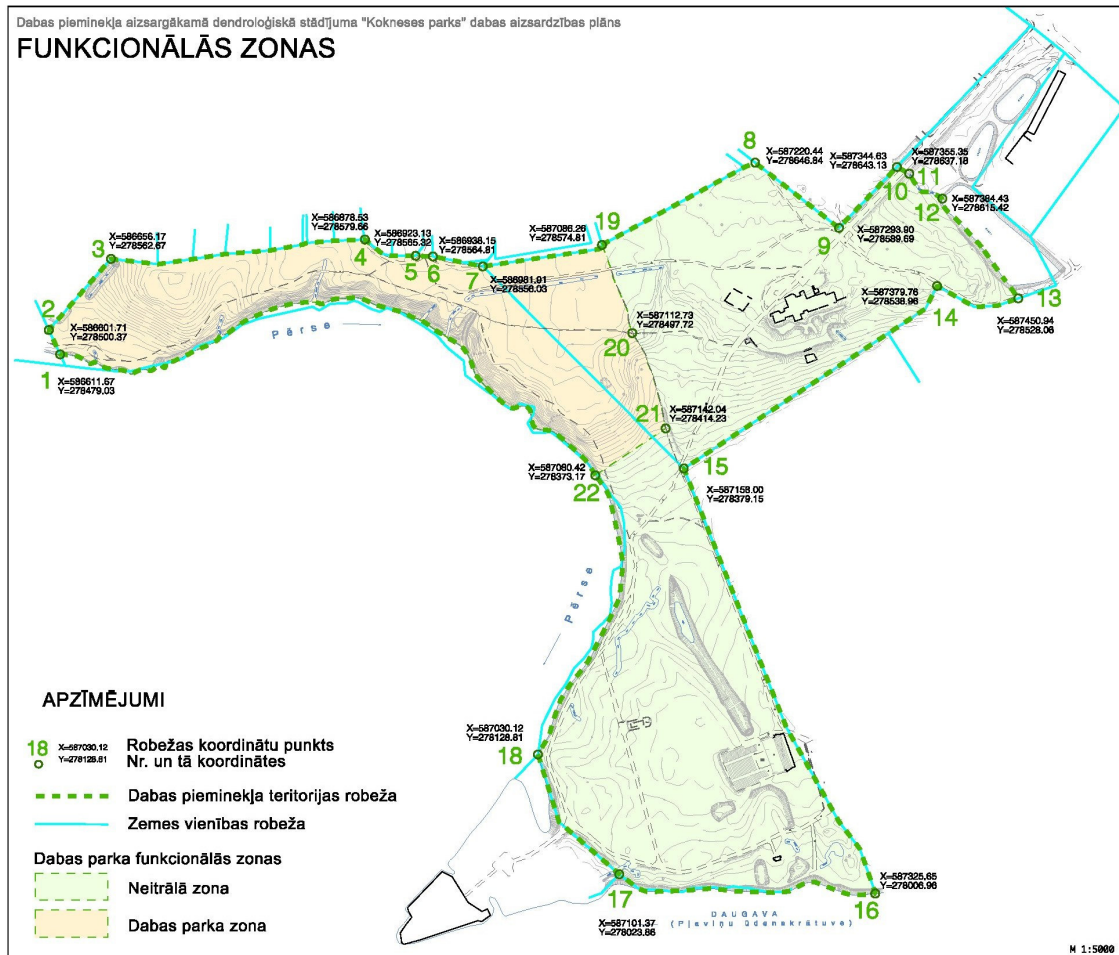
Noteikumos iekļautas tiesību normas, kas izriet no direktīvām [79/406/EEC](#) un [92/43/EEC](#).

Ministru prezidents

Vides ministrs

1.pielikums
Ministru kabineta
2007.gada
noteikumiem Nr.....

Dabas pieminekļa „Kokneses parks” funkcionālo zonu shēma

Vides ministrs

Dabas pieminekļa „Kokneses parks” funkcionālo zonu robežu apraksts

I.Dabas parka zona

Robežpunkts	X koordināta	Y koordināta
1	X=586611.67	Y=278479.03
2	X=586601.71	Y=278500.37
3	X=586656.17	Y=278562.67
4	X=586878.53	Y=278579.66
5	X=586923.13	Y=278565.32
6	X=586938.15	Y=278564.81
7	X=586981.91	Y=278556.03

II. Neitrālā zona

Neitrālajā zonā ietilpst visa tā dabas pieminekļa teritorija, kas neietilpst dabas parka zonā.
Vides ministrs

Informatīvā zīme dabas pieminekļa „Kokneses parks” dabas parka zonas apzīmēšanai un tās lietošanas kārtība

1. Informatīvā zīme ir zaļš kvadrātveida laukums baltā ietvarā ar stilizētu ozollapas piktogrammu.

2. Zīmes krāsas (krāsu standarti norādīti *PANTONE*, *CMYK* un *ORACAL* sistēmās) ir šādas:
2.1. kvadrātveida laukums (ozollapas piktogrammas fons) - gaiši zaļā krāsā (*PANTONE 362C* vai *C70 M0 Y100 K0*, vai *ORACAL ECONOMY 064 (yellow green)*);
2.2. ozollapas piktogramma - baltā krāsā;
2.3. ozollapas piktogrammas kontūra un ozollapas dzīslējums - tumši zaļā krāsā (*PANTONE 3425C* vai *C100 M0 Y78 K42*, vai *ORACAL ECONOMY 060 (dark green)*);
2.4. zīmes ietvars - baltā krāsā.

3. Zīmes lietošanas kārtība:

3.1. uzstādot zīmi dabā, izvēlas vienu no šādiem izmēriem:

3.1.1. 300 x 300 mm;

3.1.2. 150 x 150 mm;

3.1.3. 75 x 75 mm;

3.2. poligrāfiskajos izdevumos zīmes izmēru, saglabājot kvadrāta proporcijas, izvēlas atbilstoši lietotajam mērogam, bet ne mazāku kā 5 x 5 mm;

3.3. pārējos gadījumos, kas nav minēti šī pielikuma 3.1. un 3.2.apakšpunktā, var lietot dažādu izmēru zīmes, saglabājot kvadrāta proporcijas;

3.4. zīme ir uzstādāma [uz takām](#).

Vides ministrs

Aizsargājамie koki dabas pieminekļa „Kokneses parks” teritorijā

Nr. p.k.	Suga	Apkārtmērs 1,3 metru augstumā (metros)	Augstums (metros)
1	2	3	4
I. Vietējās sugas			
1.	Apse (<i>Populus tremula</i> L.)	3,5	35
2.	Baltalksnis (<i>Alnus incana</i> (L.) Moench)	1,6	25
3.	Āra bērzs (<i>Betula pendula</i> Roth)	3,0	33
4.	Egle (<i>Picea abies</i> (L.) Karst.)	3,0	37
8.	Parastā goba (<i>Ulmus glabra</i> Huds.)	4,0	28
9.	Parastā ieva (<i>Padus avium</i> Mill.)	1,7	22
10.	Parastā kļava (<i>Acer platanoides</i> L.)	3,5	27
11.	Parastā liepa (<i>Tilia cordata</i> Mill.)	4,0	33
12.	Parastā vīksna (<i>Ulmus laevis</i> Pall.)	4,0	30
13.	Melnalksnis (<i>Alnus glutinosa</i> (L.) Gaertn.)	3,0	30
14.	Parastais osis (<i>Fraxinus excelsior</i> L.)	4,0	34
15.	Parastais ozols (<i>Quercus robur</i> L.)	5,0	32
17.	Parastais pīlādzis (<i>Sorbus aucuparia</i> L.)	1,7	21
18.	Parastā priede (<i>Pinus sylvestris</i> L.)	3,0	38
19.	Šķetra (<i>Salix pentandra</i> L.)	1,6	22
II. Svešzemju sugas			
21.	Skujkoki		
21.1.	Balzama baltegle (<i>Abies balsamea</i> (L.) Mill.)	1,5	24

21.2.	Eiropas baltegle (<i>Abies alba</i> Mill.)	2,7	32
21.4.	Eiropas lapegle (<i>Larix decidua</i> Mill.)	3,2	39
21.8.	Menzīsa duglāzija (<i>Pseudotsuga menziesii</i> (Mirb.) Franco)	2,4	-
21.9.	Rietumu tūja (<i>Thuja occidentalis</i> L.)	1,4	16
21.10.	Sibīrijas baltegle (<i>Abies sibirica</i> Ledeb.)	1,8	30
21.13.	Vienkrāsas baltegle (<i>Abies concolor</i> (Gord. & Glend) Lindl. ex Hildebr.)	1,7	32
22.	Lapu koki		
22.4.	Baltais vītols (<i>Salix alba</i> L.)	4,5	20
22.9.	Holandes liepa (<i>Tilia x europaea</i> L.)	2,8	26
22.10.	Kalnu kļava (<i>Acer pseudoplatanus</i> L.)	2,2	20
22.12.	Lauku kļava (<i>Acer campestre</i> L.)	1,5	18
22.13.	Mandžūrijas riekstkoks (<i>Juglans mandshurica</i> Maxim.)	1,6	18
22.14.	Papeles un to hibrīdi (<i>Populus</i> ģints)	5,0	35
22.16.	Parastais dižskābardis (<i>Fagus sylvatica</i> L.)	3,8	-
22.20.	Parastā zirgkastaņa (<i>Aesculus hippocastanum</i> L.)	3,0	23
22.21.	Pelēkais riekstkoks (<i>Juglans cinerea</i> L.)	2,8	20
22.23.	Platlapu liepa (<i>Tilia platyphyllos</i> Scop.)	3,1	27
22.26.	Sarkanais ozols (<i>Quercus rubra</i> L.)	1,9	27
22.29.	Sudraba kļava (<i>Acer saccharinum</i> L.)	3,2	26
22.30.	Sudrabvītols (<i>Salix alba</i> 'Sericea')	4,5	20
22.31.	Vācijas krustābele (<i>Crataegus alemanniensis</i> Cin.)	0,7	10

Vides ministrs

9. pielikums. Uzraudzības grupas sanāksmes protokols. Plāna nodošana sabiedriskajai apspriešanai

Dabas pieminekļa „Kokneses parks” dabas aizsardzības plāna uzraudzības grupas sanāksme

PTOTOKOLS

2006.gada 19.septembrī

**Koknese, Blaumaņu iela 3
VAS „Latvijas valsts meži” Vidusdaugavas mežsaimniecībā**

Piedalās uzraudzības grupas dalībnieki:

- Sindra Elksne, Dabas aizsardzības pārvaldes Sugu un biotopu daļas vadītāja vietniece
- Daina Liepiņa, Kokneses tūrisma centra direktore;
- Jāzeps Baltmanis, Kokneses pagasta padomes izpilddirektors;
- Lauris Stepe, Valsts meža dienesta Kokneses mežniecība, mežziņa vietnieks.

Piedalās:

- Sandra Ikauniece, meža biotopu eksperts;
- Guna Baltiņa, Valsts akciju sabiedrības „Latvijas valsts meži” Vidusdaugavas mežsaimniecības vides speciāliste;
- Viesturs Cīrulis, Kokneses pagasta padomes priekšsēdētājs;
- Jānis Zvaigzne, Valsts akciju sabiedrības „Latvijas valsts meži” Vidusdaugavas mežsaimniecības iecirkņa vadītājs;
- Uldis Ļoļāns, Madonas reģionālā vides pārvalde.

Nepiedalās uzraudzības grupas dalībnieki:

- Elvīra Mantrova, Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas Aizkraukles rajona nodaļas inspektore.
- Jānis Bergmanis, Valsts vides dienesta Madonas reģionālās vides pārvaldes vecākais inspektors;
- Tamāra Baltmane, Kokneses pagasta padomes pārstāve.

Sanāksmi vada:

Līga Ozoliņa, dabas aizsardzības plāna koordinatore, „Grupa 93” SIA

Sanāksmes mērķis – iepazīstināt ar izstrādāto dabas aizsardzības plāna variantu, apspriest apsaimniekošanas pasākumus un vienoties par plāna sabiedriskās apspriešanas uzsākšanu.

Sanāksmi sāk plkst. 10.00

Līga Ozoliņa iepazīstina ar dabas aizsardzības plāna izstrādē paveikto un dienas kārtību.

Eksperti iepazīstina ar dabas pieminekļa teritorijā konstatētajām aizsargājamām sugām, dabisko meža biotopu, un plānā ieteiktajiem pasākumiem tā aizsardzībai.

Uzraudzības grupa papildina ar saviem novērojumiem – parka teritorijā mīt arī caunas, zalkši, ūdri.

Zviedru kapu vārtu ieeju visā plānā jānomaina ar Jāņu kapu vārtiem. Tas ir mūra fragments, kas iežogojā pils teritoriju.

Precizējumi nekustamo īpašumu struktūrai dabas pieminekļa teritorijā:

- 1) lai arī Kokneses pagasta padome iesniegusi Zemkopības ministrijai iesniegumu, piesakot interesi iegūt īpašumtiesības uz zemi zem un ap estrādi, un VAS „Latvijas valsts meži” piekrīt „atdot” estrādes zemi apmaiņā pret citu platību Kokneses parkā, - kamēr risinās īpašumtiesības plānā tiek attēlota pašreizējā NĪ piederība un zemes gabalu platības (norādot, ka šī ir situācija uz 01.01.2006);
- 2) jāprecizē dabas pieminekļa teritorija gar dīķa malu.
- 3) papildināt topogrāfisko plānu ar kultūras pieminekļa „Kokneses pilsdrupas”, kas pašlaik nebija plāna izstrādātāju rīcībā. Zemes vienība tiek attēlota M 1: 500, izmantojot M 1: 2000 kartes pamatni. Šī zemes vienība pieder pašvaldībai.
- 4) ņemot vērā robežu precizējumu un kultūras pieminekļu teritoriju, vēlreiz precizēt dabas pieminekļa teritorijas platības skaitli plānā.

Ilgtermiņa mērķim visi uzraudzības grupas dalībnieki piekrīt.

Īstermiņa mērķus iesaka papildināt:

4.mērķis. Nodrošināt kultūrvēsturisko vērtību aizsardzību

Kā apsaimniekošanas pasākumi minami (precizējot nosaukumu) 1) pašvaldības sagatavotais projekts par konservēšanas darbiem (sniegts uz PHARE finansējumu, tiks sniegts atkārtoti ERAF), 2) tūrisma infrastruktūras attīstības projekts.

5.mērķis. Erozijas procesu novēršana.

Kā apsaimniekošanas pasākumi minami (precizējot nosaukumu) krastu erozijas problēmu apzināšanu, izpēti, novēršanas programmas izstrādē un nostiprināšanas darbu, Pērses krastu nostiprināšanas projekts.

1., 2. un 3.mērķim uzraudzības grupa piekrīt un iesaka veikt sekojošus papildinājumus un labojumus:

1.mērķī „Uzlabot dabas pieminekļa administrēšanas kapacitāti” veikt šādas izmaiņas:

- neparedzēt atsevišķa fonda izveidi;
- vienoties par dabas pieminekļa finansēšanas kārtību, slēdzot sadarbības līgumu starp VAS „LVM” un Kokneses pagasta padomi, ņemot vērā apsaimniekojamās teritorijas (pēc īpašumtiesību precizēšanas);
- kā juridisko personu finansu darbībām izmantot pastāvošo biedrību „Koknesei”.

2.mērķī „Organizēt apmeklētāju plūsmu, uzlabojot parka infrastruktūru” veikt šādas izmaiņas:

- paredzēt apgaismojuma ierīkošanu alejā jeb posmā no koka skulptūras līdz estrādei (sadarbībā ar „Latvenergo”);
- mainīt taku uzlabošanai ieteicamo segumu no atsiņām uz skaloto rupjo granti (no Vietalvas);
- no trijiem uzraudzības grupai piedāvātajiem variantiem par tualeti ((a)publiskā pie estrādes, (b)ĪA dabas teritorijās piemēroto tehnoloģiju tualete (pēc Valsts SIA „Vides projekti” projekta materiāliem un Somijas pieredzes) pie Pērses ūdenskrituma piemiņas akmens un (c) pārvietojamās tualetes) plānā tiek iekļauts tualetes risinājums šādā redakcijā:

„Divu jaunu sabiedrisko tuaļu būvniecība, kas apkalpo Kokneses parka apmeklētājus (gan pastāvīgos Kokneses iedzīvotājus ikdienā, gan tūristus, gan estrādes pasākumu apmeklētājus). Viena no tualetēm atradīsies pie estrādes, otra –, ieejot parkā no Parka ielas, laukumā, kur pašlaik novietots atkritumu kontainers (kādreiz - kiosks).

Esošās sausās tualetes likvidēšana.”

Perspektīvē, atjaunojot Kokneses muižas drupas un uz tām iekārtojot sabiedrisku objektu, - pastāv vēl viena iespēja piedāvāt tualetes, (tomēr jāņem vērā, ka tās tiks projektētas atbilstoši objekta būvnormatīviem un apkalpos šeit strādājošos un objekta apmeklētājus. *Piezīme – L.O.*)

Attiecībā par būvniecību uz Kokneses muižas pamatiem, nepieciešams konsultēties ar VKPAI. Plāna projektā jāparedz, ka, „lai Kokneses drupas veidotu par apskates objektu, tās ir atļauts „atsegt”, izvēcot tur sakritušos kokus, izcērtot krūmus un attīrot mūrus no veģetācijas.”

Priekšlikums „Lai aizliegtu iebraukšanu parka teritorijā ar automašīnām, novietot akmeņus, barjeru vai citus priekšmetus, kas norobežo iebraukšanu” netiek iekļauts, jo pašlaik pie estrādes jau atrodas slēdzama barjera. Autotransporta braukšana atļauta ar atļaujām. Aizlieguma zīmes ir izvietotas pie estrādes un pie ieejas no Parka ielas. Iebraukšanas iespēju atstāj, lai līdz pilsdrupām piekļūtu apkalpojošais transports, arī invalīdi.

Diskusija notika par taku segumu uzlabošanas materiālu dabas takās. Starp piedāvātajiem variantiem – pakāpienu nostiprināšana, seguma uzlabošana ar atsijām, mulča. Plānā segumam ieteikt skaloto rupjo granti, bet nepieļaut dabas takas platuma paplašināšanu un seguma ieklāšanu dabas takā tikai atsevišķās vietās. Veidojot labiekārtotas takas profilu dabas takā, papildus tiek veicināta apmeklētāju plūsma, mazināti takas „dabiskie” apstākļi un tēls. Dabas taka paliek „nepieejama” apmeklētājiem riteņkrēslos, māmiņām ar bērniem ratiņos. Tā piemērota braukšanai ar velosipēdu. Tas neizslēdz pašvaldības ieceri par maršrutu no Rīgas-Daugavpils tilta pār Pērsi, gar Pērses krastu līdz Krievkalnu salai.

Lai risinātu izskalojumus takās, tiek ieteikts lietus ūdeņu novadīšanas risinājums ar slīpu dēli takas malā vietās, kur lietus ūdens dabiski meklē noteci. Šis risinājums jau ir mēģināts Kokneses parkā, nav devis pilnīgus rezultātus.

Plāna projektā iekļauto risinājumu pie Jāņukapu vārtu (UG izsūtītajā variantā - Zviedru kapu vārtu ieejas) objekta pasākuma „pārvietot Zviedru laika kapu krustus pie vārtiem” svītrot. Krusti atstājami to pašreizējā vietā, bet sakopjami (apkārtni apļauj, krustus atbrīvo no apauguma, u.tml.).

Pie galvenās takas un dabas takas krustojuma Lielgabalu objekta sakārtošana jau uzsākta. Papildināt plāna projektu atbilstoši Kokneses pagasta padomes uzsāktajām sakopšanas rīcībām, ka liелgabali tiek novietoti uz ozolkoka paliktņiem (kas jau pasūtīti).

Daina Liepiņa iepazīstina ar fotogrāfijām, kur redzamas tējas lapenes, kādas atradušās Kokneses parkā un pie baznīcas. Ņemot vērā vēsturiskos arhitektoniskos risinājumus, tālākā nākotnē pie dabas takas tiek veidots objekts „Katrīnas tējas namiņš”. Būvei maksimāli jāiekļaujas parka ainavā, pēc iespējas samazinot būvapjomu, lai tās būvniecība prasītu pēc iespējas mazāk izmaiņas reljefā (ja tā ir sešstūru celtnē, vienas malas garums nepārsniedz 3 m). Tējas namiņu izbūvē tālākā nākotnē, pirmkārt iekārto skatu vietu (sols, nožogojums ar plāksnīšu vai bruģa priekšlaukumu, skats uz pilsdrupām atbrīvots no zariem, atkritumu urna, informācijas plāksne par tējas namiņu, par dabas taku).

Paredzami labdarības līdzekļi 2.pasaules karā kritušo kapu sakopšanai. Plānu papildināt ar norādēm uz „Brāļu kapiem”, kuras novieto uz galvenās takas.

Precizējot dabas pieminekļa teritoriju līdz dīķim, jāpārskata pasākumi, kas attiecas uz dīķiem, strūklaku „fauna galva” – tie jāatstāj aprakstošajās nodaļās, jo raksturo parku kopumā. Flīzētais celiņš, kas iet gar dīķiem, gar „fauna galvu”, tiks turpināts. Uz kartes izdrukas precīzē celiņa trasi (tā atrodas dabas pieminekļa teritorijā).

Jautājums, vai plānā paredzēt pasākumu par vides izglītību, vides gidiem. Atsevišķi šāds pasākums nav; plāna materiālus gidi var izmantot savā darbā.

Pamatojoties uz profesionālu orientieristu un vidusskolas interesēm, tiek piedāvāts iekļaut plānā slēpošanas trases iezīmēšanu. Trases iezīmēšana ļautu ziemas sezonā iekārtot trasi atbilstošā platumā, nost no esošajām takām (jo apmeklētāji ar kājām izbradā slēpju slīdes) un vajadzības gadījumā izņemt traucējošu koku, krūmu. Uzraudzības grupa vienojas, ka slēpošana tiek minēta plānā kā parka izmantošanas veids ziemā, bet trase kartē netiek iezīmēta un tās iekārtošana netiek uzsvērtā kā atsevišķs pasākums, pamatojoties uz to, ka jau pašlaik parkā ir blīvs taku tīkls, teritorija ir maza. Slēpošanai

izmanto esošās takas, sliedes „iebraucot” tām paralēli. Dēļ tā gājēju takas arī ziemā ir jātīra un savlaicīgi jau rudenī jāizkopj taku malas, atbrīvojot no krūmiem. Vēl viens pasākums, kas prasītu koku izņemšanu, noraidīts, ievērojot arī piesardzības principu, jo esošie pasākumi lielā mērā pieļauj potenciālu slodzes palielināšanos uz Pērses krasta nogāzi, kur ļoti šaurā zemes gabalā vēl pastāv dabiskais meža biotops.

Vietām parkā (neitrālajā zonā) būtu nepieciešams papildināt ar kokiem. Daudzkārt uzdotais jautājums par koku kalšanas iemesliem. Tiek minēts, ka pierādīts ir, ka ozoli ir jūtīgi pret gruntsūdeņu līmeņu straujām svārstībām (un tas ir visā Latvijā, ne tikai Kokneses parkā). Citām koku sugām nav pierādīti to kalšanas patiesie iemesli un turpinās pētījumi. Profesors Laiviņš veic monitoringu ošu parauglaukumos. Kalšanas iemesli var būt arī slimības (piemēram, gobām vadaudu mikoze). Plānā pie 3.mērķa „Nodrošināt aizsargājamo sugu un biotopu saglabāšanu” tiek ieteikts pasākums par jaunu koku stādīšanu. Ieteicams stādīt Latvijai raksturīgās sugas (ozoli, liepas). Tas veicinās putnu dzīves apstākļus parkā.

Pameža tīrīšana neitrālā zonā un īpaši pievēršot uzmanību pīlādžlapu sorbārijas izplatības ierobežošanai, kas rada estētisku baudījumu, bet strauji izplatās, ar laiku nomāc citas sugas. Tas aug arī iepretī pilsdrupām.

Papildinājumi no Dabas aizsardzības pārvaldes: kā pareizi plānā noformēt uzraudzības un darba grupas, jāpievieno mežaudžu plāns, jāpievieno ortofoto karte, jāpievieno ĪADT novietojuma Latvijā shēma.

Sanāksmes noslēgumā Uzraudzības grupas locekļi vienojas, ka plāna projekts tiek papildināts divu nedēļu laikā un atkārtoti izsūtīts uzraudzības grupas dalībniekiem. Triju nedēļu laikā var tikt uzsākta sabiedriskā apspriešana. Līdz ar to piedāvātie datumi ir orientējoši no 11.-25.oktobrim. Laikā no 23.-25.oktobrim rīko apspriešanas sanāksmi (Kokneses pagasta padomē). Sabiedriskās apspriešanas laikā plāna materiāli tiek izvietoti Kokneses pagasta padomē (Koknesē, Melioratoru ielā1) 1.stāva zālē, un ir apskatāmi no 9.00-16.00. Pusdienlaiks no 13-14. Ierasts, ka Kokneses pagastā iedzīvotājiem tiek piedāvāts izteikt priekšlikumu, ierakstot *priekšlikumu žurnālā*. Divas nedēļas pirms sanāksmes tiek ievietotas publikācijas laikrakstos „Latvijas Vēstnesis” un „Staburags”.

Sanāksmi beidz plkst. 12.40

Līga Ozoliņa

10. pielikums. Metodes un procedūra

Plāns izstrāde uzsākta saskaņā ar Vides ministra 04.07.2002 rīkojumu Nr.120 „Par ieteikumiem dabas aizsardzības plānu izstrādāšanai” un no 2006.gada 31.marta turpināta, - saskaņā ar Ministru kabineta 2006.gada 28.marta noteikumiem Nr. 234 „Noteikumi par īpaši aizsargājamās dabas teritorijas dabas aizsardzības plāna izstrādes saturu un kārtību”.

Dabas aizsardzības plānā tika apkopota informācija no iepriekšējiem pētījumiem:
Svešzemju stādījumi...

Plāna izstrādes grafiks

Pasākums	Laiks
Pirmā informatīvā sanāksme	19.01.2006
Saņemta topogrāfiskā karte M 1: 500 no pašvaldības un VAS „Latvijas valsts meži”	2006.gada janvāris
Iepriekšējo pētījumu apkopošana (Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas arhīvs,...)	2006.gada februāris – augusts
Apsekojumi: Putni Meži, aizsargājamie augi Parka labiekārtojums	2006.gada aprīlis, jūnijs 2006.gada jūlijs 2006.gada aprīlis, septembris
Dabas aizsardzības plāna darba versija nosūtīta Uzraudzības grupas dalībniekiem	15.09.2006
Uzraudzības grupas sanāksme, kurā vienojas par plāna projekta nodošanu sabiedriskajai apspriešanai	19.09.2006
Protokola izsūtīšana Uzraudzības grupas dalībniekiem	20.09.2006
Publikācija par sabiedrisko apspriešanu: laikrakstā „Latvijas Vēstnesis” laikrakstā „Staburags” informācijas nosūtīšana DAP ievietošanai internetā	
Plāna materiālu izstāde Kokneses pagasta padomē	No 11.10.2006 – 07.11.2006
Sabiedriskās apspriešanas sanāksme	26.10.2006
Protokola sagatavošana (ievietošana mājas lapā un izsūtīšana Uzraudzības grupas dalībniekiem (iesniegumi))	05.11.2006
Pārskata par sabiedrisko apspriešanu sagatavošana	23.11.2006
Plāna projekts nosūtīts Kokneses pagasta padomei atzinuma sniegšanai	11.12.2006
Uzraudzības grupas sanāksme, kurā vienojas par plāna apstiprināšanu	19.12.2006
Plāna iesniegšana DAP	08.01.2007
Plāna iesniegšana VidM	14.02.2007

11. pielikums. Pārskats par dabas pieminekļa „Kokneses parks” dabas aizsardzības plāna sabiedrisko apspriešanu

Dabas pieminekļa “Kokneses parks” dabas aizsardzības plāna sabiedriskā apspriešana notika no 2006.gada 11. līdz 26.oktobrim.

Par sabiedrisko apspriešanu ievietoti paziņojumi laikrakstos “Latvijas Vēstnesis” (11.10.2006.) un “Staburags” (24.10.2006.). Informācija par sludinājumiem pievienota šim pārskatam. Tā kā Aizkraukles rajona laikraksts „Staburags” ievietoja publikāciju tikai divas dienas pirms sanāksmes, tika saskaņots ar Kokneses pagasta padomi un Dabas aizsardzības pārvaldi, ka sabiedriskās apspriešana pagarināma līdz 07.11.2006. Par to informēti iedzīvotāji sabiedriskās apspriešanas sanāksmes laikā.

Paziņojums par sabiedrisko apspriešanu izvietots Kokneses pagasta padomē, Melioratoru ielā 1, Koknesē, Aizkraukles rajonā.

Dabas aizsardzības pārvaldes paziņojums par šā plāna sabiedrisko apspriešanu ievietots mājas lapā <http://www.dap.gov.lv>.

Īss pārskats par plānu, sagatavotais dabas aizsardzības plāns, dabas vērtību, funkcionālā zonējuma un apsaimniekošanas pasākumu kartes un priekšlikumu reģistrācijas žurnāls no 2006.gada 11.oktobra līdz 7.novembrim bija izstādīti Kokneses pagasta padomes 1.stāva zālē (Melioratoru ielā 1, Koknesē, Aizkraukles rajonā).

Plāna sabiedriskās apspriešanas laikā saņemts vienpadsmit rakstiski priekšlikumi (pievienoti šim pārskatam.) un sabiedriskās apspriešanas sanāksmē izteikti priekšlikumi par nepieciešamajiem precizējumiem plānā.

Dabas pieminekļa “Kokneses parks” dabas aizsardzības plāna sabiedriskajā apspriešanā iesniegtie ierosinājumi apkopoti 1.tabulā. Pēc priekšlikumu apkopošanas plāna projektā nav veikti papildinājumi attiecībā uz aizsargājamo sugu un biotopa aizsardzības pasākumiem. Plāna projekts papildināts ar (1) apgaismojuma starp koka skulptūru un estrādi ikdienas uzturēšanas pasākumu, (2) paskaidrojumu par plānoto slēpošanas maršrutu un (3) paskaidrojumu par taku uzlabošanas veidiem, tiem pievienojot pārejas, tiltiņus un tamlīdzīga veida labiekārtojumu jau bez iepriekš paredzētā seguma ieklāšanu un pakāpienu nostiprināšanu.

9.tabula. Ierosinājumi par nepieciešamajiem precizējumiem dabas pieminekļa “Kokneses parks” dabas aizsardzības plāna projektā

Nr.	Ierosinātājs	Ierosinājums	Plāna izstrādātāju komentārs	Plānā iekļautais risinājums
1.	Rasma Mozga, Kokneses pagasta zemes ierīkotāja	Parka teritorijā sakārtot esošos gājēju celiņus, izvietot jaunus. Izveidot skatu laukumu, kas būtu droši apmeklētājiem. Pie piemiņas akmens (Pērses ūdenskritums) izveidot atpūtas vietu un informācijas stendu. Atjaunot soliņus taku malās. Labiekārtot zviedru kapus, lai būtu saprotama kapakmeņu esamība. Nodrošināt gājējiem drošu pārvietošanos, parka teritorijā pa gājēju	Visi pasākumi jau iekļauti plānā, izņemot nav uzsvērts par skatu laukumu drošību.	Jau bija iekļauts plāna projektā. Tā kā skatu laukumu ierīkošana ir būvniecība, būvobjektam ir noteiktas drošības prasības.

Nr.	Ierosinātais	Ierosinājums	Plāna izstrādātāju komentārs	Plānā iekļautais risinājums
		celiņiem. Labiekārtot sabiedriskās tualetes.		
2.	Dace Stankeviča, Kokneses pagasta zemes ierīkotāja	Ievērojami palielināt atpūtas soliņu skaitu gar takām. Nodrošināt atkritumu tvertņu izvietošanu un iztīrīšanu atpūtas zonās. Noliegt jebkura motorizēta transportlīdzekļa braukšanu parka teritorijā, izņemot parka sakopšanas vajadzībām. Ugunsкура vieta atjaunojama tikai pļaviņā aiz estrādes. Taciņas jānoklāj ar gājēju slodzi izturošu materiālu. Varētu izvietot kādu koka skulptūru, atbilstošu parka videi (koka putns u.tml.)	Plānā paredzēts uzstādīt jaunus 45 solus. Jau pašlaik parkā ir vairāk kā 10 dažāda izmēra un materiāla soli (neskaitot tos, kas uzstādīti pie Fauna galvas skulptūras). Skat. plāna 2.7.1.nodaļu un 2.6. pasākumu) Katrā vietā, kur plānoti soli, plānota arī atkritumu urna (2.4.pasākums). Atkritumu transportēšana jārisina sadarbības līguma (1.2.pasākuma) ietvaros un kārtībā, kāda noteikta Kokneses pagastā (Kokneses pagasta 26.10.2005 saistošie noteikumi Nr.9). Jautājums diskutēts 19.09.2006 UG sanāksmē (skat. Protokolu). „Priekšlikums „Lai aizliegtu iebraukšanu parka teritorijā ar automašīnām, novietot akmeņus, barjeru vai citus priekšmetus, kas norobežo iebraukšanu” netiek iekļauts, jo pašlaik pie estrādes jau atrodas slēdzama barjera. Autotransporta braukšana atļauta ar atļaujām. Aizlieguma zīmes ir izvietotas pie estrādes un pie ieejas no Parka ielas. Iebraukšanas iespēju atstāj, lai līdz pilsdrupām piekļūtu apkalpojošais transports, arī invalīdi”. Tieši tā ir paredzēts plānā (2.5.pasākums) Skat. 2.1.pasākumu Tas nav aizliegts.	Jau bija iekļauts plāna projektā. Jau bija iekļauts plāna projektā. Jau bija iekļauts plāna projektā. Jau bija iekļauts plāna projektā. 5.nodaļas „Apsaimniekošanas pasākumi” ievads papildināts ar paskaidrojumu par jaunu, šajā plānā neiekļautu labiekārtojuma darbu veikšanu neitrālajā zonā. Visi iespējamie

Nr.	Ierosinātājs	Ierosinājums	Plāna izstrādātāju komentārs	Plānā iekļautais risinājums
				labiekārtojumi nevar tikt plānā uzskaitīti.
3.	Janīna Zune, Kokneses pagasta sociālās palīdzības organizatore	Parka teritorijā sakārtot gājēju takas un izbūvēt tiltiņus pāri gravām, taku malās ierīkot soliņus	Par takām iekļauts plāna 2.1. pasākumā. Pašlaik parkā ir viens tilts pāri gravai uz takas gar Pērsi.	Plāna pasākums Nr. 2.1 papildināts ar paskaidrojumu, ka, uzlabojot taku segumu, atļauts ierīkot pārejas, tiltiņus.
4.	Silvija Vēze, Kokneses pagasta pagasttiesas priekšsēdētāja	Labierīcību sakārtošana (tualetes!!!). Gājēju ceļu apgaismošana tumšajās stundās, vismaz pasākumu laikā. Estrādes skatuves dēļu grīda ļoti nekvalitatīva!	Tualetes iekļautas 2.2.pasākumā. Jauna apgaismojuma izbūve paredzēta no koka skulptūras līdz estrādei. Plānā nebija iekļautas apgaismojuma (ikdienas uzturēšanas) izmaksas. 2.3.7.pasākumā jau ir iekļauts	Jau bija iekļauts plāna projektā. Papildināts ar pasākumu 2.8., „Parka izgaismošana diennakts tumšajās stundās”. Jau bija iekļauts plāna projektā.
5.	Zaiga Reinsone	Taku izveidošana, esošo sakārtošana. Labiekārtot apskates objektus. Sakārtot labierīcības. Izveidot skatu laukumus, nodrošināt aizsargājamo augu un putnu saglabāšanu Kokneses parkā	Pasākumi jau ir iekļauti plāna projektā	Netiek papildināts.
6.	Daiga Paeglīte	Gājēju taciņu izgaismošana, taku uzlabošana, estrādes laukuma sakārtošana, labierīcību uzlabošana	Pasākumi jau ir iekļauti plāna projektā	Netiek papildināts
7.	Viesturs Cīrulis, Kokneses pagasta padomes priekšsēdētājs	1. Visā parka teritorijā sakārtot gājēju takas ar atsijām vai citu materiālu. 2. Izbūvēt tiliņus pāri gravām. 3. Izbūvēt skatu laukumu un terases (lapenes). 4. Taku malās ierīkot atpūtas laukumus tūristiem (soli, galdi).	Taku sakārtošanas pasākumi iekļauti plāna 2.1.pasākumā. Apspriešanās apspriestie skatu laukumi un Katrīnas tējas namiņš. Pasākumi jau ir iekļauti plāna projektā.	Jau bija iekļauts plāna projektā. Plāna pasākums Nr. 2.1 papildināts ar paskaidrojumu, ka, uzlabojot taku segu- mu, atļauts ierīkot pārejas, tiliņus. Divas vietas norādītas arī apsaimniekošanas kartē, bet tās ir precizējamas, atbilstoši reljefam un takas situācijai. Netiek papildināts. Netiek papildināts.

Nr.	Ierosinātājs	Ierosinājums	Plāna izstrādātāju komentārs	Plānā iekļautais risinājums
		<p>5.Sakārtot akmens kāpnes uz upi.</p> <p>6.Kraujā gar Pērses upi atjaunot gājēju taku un koka kāpnes (ierīkot no jauna)</p> <p>7.Parka teritorijā ierīkot (iezīmēt) slēpošanas trasi</p> <p>8.Uz jauno pilsdrupu pamatiem perspektīvā paredzēt būvniecības darbus.</p> <p>9.Taku malās izvietot informatīvos stendus par parka augu valsti un putniem.</p> <p>10.Ierīkot ierobežojumus autotransporta kustībai cauri parkam.</p> <p>11.Paredzēt koka vai akmens skulptūru veidojumu izvietojumu parka teritorijā</p>	<p>Skat. plāna projekta apsaimniekošanas pasākumu 2.3.3.</p> <p>Šeit domāta taciņa starp ūdensmalu un dabas taku. Tā ir vietējas nozīmes taka. Plānā netiek uzrādīta, nav ieteicams to popularizēt, jo nevar nodrošināt drošību uz tās. Bet tā arī netiek slēgta.</p> <p>Slēpošanas trases jautājums apspriests uzraudzības grupā un noraidīts, jo iecere tika saistīta ar infrastruktūru, kas varētu ietekmēt jau tā mazajā platībā esošo biotopu. Apspriešanās jautājums tika pacelts vēlreiz un panākts kompromiss par trases grafisku attēlošanu, un vienlaikus par nepieciešamo minimālo labiekārtojuma līmeni.</p> <p>Informatīvas plāksnes ir paredzēts izvietot (skat. 2.4.1.pasākums 46.lpp.).</p> <p>Ierobežojumi ir noteikti jau pašlaik. Citus ierobežojumus uzraudzības grupā un apspriešanas sanāksmē neatbalstīja.</p> <p>Vides dizaina objektu izvietojuma nav aizliegta neitrālajā zonā. Dabas parka zonā tos jāizvieto plānoto apskates objektu tuvumā vai taku malās.</p>	<p>Netiek papildināts.</p> <p>Papildināts ar paskaidrojumu pie 2.13. Vietējās takas.</p> <p>Slēpošanas trase iekļauta kartē „Apsaimniekošanas pasākumi” un plāna 2.1.pasākumā – kā viens no taku veidiem.</p> <p>Papildināts 2.4.1.pasākuma apraksts 46.lappusē ar informācijas izvietojumu pie aizsargājamiem augiem.</p> <p>Netiek papildināts.</p> <p>Papildināts ar paskaidrojumu pie 2.3.pasākuma (45.lpp.)</p>
8.	Valda Leitāne, Dzimtsarakstu nodaļas vadītāja, „Kokneses vēstis” redaktore	Sakārtot zviedru kapu pieminekļus, lai taka tiem neietu pāri. Parka teritoriju regulāri izplaut no nezālēm, ierīkot kādu puķu dobi vai akmens dārzu. Sakārtot Brāļu kapus	Pēc diskusijām sabiedriskās apspriešanas un uzraudzības grupām pieņemts lēmums, Zviedru kapu sakārtošanu noteikt turpmākajā plānošanas gaitā. Pļaušana ir jāveic neitrālajā zonā, dabas parka zonā – jā saglabā koki un dabiskā zemsedze; šeit pļaušana nepieciešama taku un apskates objektu uzturēšanai.	Netiek papildināts

Nr.	Ierosinātais	Ierosinājums	Plāna izstrādātāju komentārs	Plānā iekļautais risinājums
9.	Indulis Asarītis, VAS Latvijas valsts meži autovadītājs	<p>Parkā izgaismot gājēju taciņas, uzlabot to kvalitāti, lai blakus takām varētu ierīkot trasi aktīvai atpūtai, t.i. vasaras periodā skriešanai, pastaigai ar nūjām, ziemas periodā slēpošanai.</p> <p>Trase slēpošanai darbojusies vairākus gadus pie labiem sniega apstākļiem, gatavota ar sniega motociklu un ir guvusi atsaucību pagasta iedzīvotājos. Trases izveidošanai jāizcērt pamežā augošie krūmi, trases shēma ir pievienota kartē.</p> <p>Parkā ir izveidota orientēšanās karte, kuru izmantojuši vidusskolas audzēkņi. Papildus jāierīko labierīcības un jāatjauno vecās. Parka teritoriju un gājēju taciņas izmanto vidusskolas audzēkņi sporta stundās skrienot krosu. Ierīkojot blakus gājēju celiņiem speciālu celiņu skriešanai, netiktu traucēti gājēji.</p> <p>Parkā uzstādīt zīmes, kas ierobežo patvaļīgas suņu pastaigas</p>	<p>Gājēju takas var izgaismot. Pašlaik plānā iekļauta apgaismojuma ierīkošana no koka skulptūras līdz estrādei. Ja līdzekļi atļauj, apgaismojumu ierīko arī uz citām takām, pirmkārt parka neitrālajā zonā.</p> <p>Plānotais taku platums no 2 metriem dabas parka zonā un bez ierobežojumiem neitrālajā zonā ir pietiekams, lai neplānotu takām paralēlu skriešanas celiņu un netraucētu gājējus.</p> <p>Tualešu iekārtošanu paredz plāna 2.2.pasākums.</p> <p>Kamēr Kokneses pagasta padome nav ierīkojusi atsevišķas suņu pastaigas vietu Kokneses ciemā, ierobežot suņu atrašanos parkā varētu būt pretrunā ar daudzu iedzīvotāju interesēm. Nepieciešama sabiedriska aptauja. Papildus zīmes uzstādīt ir atļauts.</p>	<p>Netiek papildināts.</p> <p>Trases grafiski attēlota uz kartes „Apsaimniekošanas pasākumi” un iekļauta pasākuma 2.1. kompleksā.</p> <p>Netiek papildināts.</p> <p>Netiek papildināts.</p> <p>Norma aizliegt suņu atrašanos parkā bez pavadas un uzpurņa iekļauta plāna 8.pielikumā - Individuālo aizsardzības noteikumu 7.5.punktā.</p>
10.	Dzintra Krišāne, Kokneses pagasta padomes sekretāre	<p>Veidojot Koknese dabas parka aizsardzības plānu, neaizmirst, ka parks ir cilvēkiem, nevis tikai dabas pētniekiem un botāniķiem.</p> <p>Daudz svarīgāk par dzeņu ligzdošanas vietu aizsardzību ir normāla gājēju taku ierīkošana. Jāparedz atpūtas vietas ne tikai centrālajā daļā, bet</p>	<p>No parka teritorijas kopējās platības 15,7 ha, dabas parka zonā iekļauti 4,6 ha, kas ir 29%. Tomēr arī šeit ir plānoti labiekārtošanas pasākumi.</p> <p>Plāns paredz plašu taku tīkla labiekārtošanu. Skat.2.1 pasākumu.</p>	<p>Netiek papildināts.</p> <p>Netiek papildināts.</p>

Nr.	Ierosinātais	Ierosinājums	Plāna izstrādātāju komentārs	Plānā iekļautais risinājums
		<p>arī gar taku uz appludināto ūdenskritumu.</p> <p>Noteikti jāatrod un jāparedz vieta bērnu rotaļām, tomēr rīkiem nevajadzētu būt no plastmasas, bet gan no dabīga materiāla.</p> <p>Teritorijai zem lielajiem kokiem jābūt pļaujamai, jo tikai sakārtota vide rosina apmeklētājus ievērot tīrību un kārtību.</p> <p>Taku malās ir jābūt norādēm uz apskatāmajām vietām.</p> <p>Noteikti jārisina jautājums par sabiedriskajām tualetēm. Tās varētu būt arī maksas.</p> <p>Celiņu noklāšanai varētu izmantot arī bruģi, jo šis taču ir muižas parks.</p> <p>Jāizveido skatu laukumi un lapenes.</p> <p>Noteikti vasaras laikā jāparedz tirdzniecības vietas saldējuma u.c. atspirdzinājumu tirdzniecībai.</p> <p>Varētu paredzēt taku, lai pa to var izbraukt ar zirgu.</p>	<p>Bērnu rotaļu laukuma ierīkošana nav aizliegta. Tā kā iecerēto apskates un atpūtas objektu klāsts ir ļoti apjomīgs, papildus netiek uzsvērts rotaļu laukums. Par tā ierīkošanu jālemj turpmākajā plānošanas gaitā, iekārtojot atpūtas vietas parka neitrālajā zonā.</p> <p>Pameža tīrīšana neitrālajā zonā nav ierobežota.</p> <p>Pasākums jau bija iekļauts plānā (skat. 2.4.3.apsaimniekošanas pasākuma aprakstu 46.lpp.)</p> <p>Tualešu iekārtošanu paredz plāna 2.2.pasākums.</p> <p>Plāna projekts paredz bruģa atjaunošanu starp Kokneses muižas drupām un jauno pili (2.1.5.pasākuma apraksts), kā arī bruģētu noeju pie Pērses.</p> <p>Bija iekļauts.</p> <p>Tirdzniecības vietas var noteikt pašvaldība. Ja tirdzniecībai ar pārtikas precēm atbilst kāda no esošajām vai plānotajām ēkām, tā ir atļauta.</p> <p>Ja iespējams nodrošināt takas seguma uzturēšanu kārtībā, ar zirgu un zirga pajūgu izbraukšanai piemērotas galvenās takas.</p>	<p>Netiek papildināts.</p> <p>Netiek papildināts.</p> <p>Netiek papildināts.</p> <p>Netiek papildināts.</p> <p>Netiek papildināts.</p> <p>Netiek papildināts.</p> <p>Netiek papildināts.</p>
11.	Daina Liepiņa, Kokneses tūrisma centrs	<p>Labojumi un ieteikumi izdarīti Sabiedriskās apspriešanas variants, 18.10.2006.</p> <p>2.4. Sadala Teritorijas kultūrvēsturiskais mantojums. 22.lpp. II rindkopa no apakšas objekta nosaukums pareizi</p>		<p>Labots.</p> <p>Papildināts 4.mērķis ar pasākumu „4.4. Kultūrvēsturisko vērtību izpēte un saglabāšana”</p>

Nr.	Ierosinātais	Ierosinājums	Plāna izstrādātāju komentārs	Plānā iekļautais risinājums
		<p>ir “ Koka skulptūra”.</p> <p>4. Sadaļa Īstermiņa mērķi, p.4. , apsaimniekošanas pasākumi: papildināt “4.4. Lielgabalu, krustu, piemiņas akmens “Pērses meitene” saglabāšanu”.</p> <p>5. Sadaļa. p.1.3., 2.rinda pareizi ir : Atsevišķa Biedrība “Koknesei” jau izveidota Kokneses kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšanai .</p> <p>p. 2.1.2. , II rindkopu papildināt ar teikumu: Vietās, kur taciņas virspusē ir koku sakņu sistēma izveidot koka segumu, lai neveicinātu tūristus novirzīties no takas un saglabātu koku sakņu sistēmu.</p> <p>p. 2.2. pēdējo teikumu papildināt “ pēc jaunu tualešu uzbūvēšanas”.</p> <p>p. 2.3. rindkopā : Pie jau esošajiem objektiem nepieciešamie uzlabojumi: 2. Lielgabali: papildināt “izvietot informācijas standu”.</p> <p>Tabulas: 2.mērķis Nr. 2.1.3. Izpildes termiņš , mainīt uz “2007.g.”</p>		<p>Papildināts.</p> <p>Papildināts.</p> <p>Papildināts.</p> <p>Papildināts.</p> <p>Papildināts.</p> <p>Mainīts</p>

12. pielikums. Kokneses pagasta padomes atzinums

K O K N E S E S P A G A S T A P A D O M E

Melioratoru iela 1, Koknese, LV5113, Latvija. Tālrunis +371 5133630, fakss +371 5133631, e-pasts: pp@koknese.apollo.lv
Reg. Nr. 90000043494

Aizkraukles rajona, KOKNESES pagastā

2006.gada 19.decembrī
Nr.1-13/501
Uz 11.12.2006. Nr.06/527

SIA „Grupa 93”

ATZINUMS

Esam izskatījuši dabas pieminekļa aizsargājamā dendroloģiskā stādījuma „Kokneses parks” dabas aizsardzības plānu un piekritam plāna izstrādātajai redakcijai.

Padomes priekšsēdētājs

V.Čirulis

Čirulis 5161555

13. pielikums. Uzraudzības grupas sanāksmes protokols. Plāna apstiprināšana

Pielikums dabas aizsardzības plāna izstrādes uzraudzības grupas pēdējās sēdes protokolam.

Dabas aizsardzības plāns izstrādāts īpaši aizsargājamai dabas teritorijai dabas piemineklim „Kokneses parks”

Uzraudzības grupas sēde notiek 2006.gada 19.decembrī.

Sēdē piedalās sekojoši uzraudzības grupas locekļi:

1. Sindra Elksne, Dabas aizsardzības pārvaldes Sugu un biotopu daļas vadītājas vietniece;
2. Jānis Bergmanis, Valsts vides dienesta Madonas reģionālās vides pārvaldes vecākais inspektors;
3. Lauris Stepe, Valsts meža dienesta Kokneses mežniecības mežziņa vietnieks;
4. Guna Guna Baltiņa, Valsts akciju sabiedrības „Latvijas valsts meži” Vidusdaugavas mežsaimniecības vides speciāliste;
5. Jāzeps Baltmanis, Kokneses pagasta padomes izpilddirektors;
6. Tamāra Baltmane, Kokneses pagasta padomes pārstāve;
7. Daina Liepiņa, Kokneses tūrisma centra direktore;
8. Elvīra Mantrova, Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas Aizkraukles rajona nodaļas inspektore.

Ar šo uzraudzības grupas locekļi apstiprina, ka tikuši iesaistīti dabas aizsardzības plāna izstrādē, regulāri informēti par plāna izstrādes gaitu un uzklausi sakarā ar ieteikumiem dabas aizsardzības plānam.

Apstiprinu, ka dabas aizsardzības plāns izstrādāts saskaņā ar Ministru Kabineta 2006.gada 28.marta noteikumiem Nr.234 “Noteikumi par īpaši aizsargājamās dabas teritorijas dabas aizsardzības plāna saturu un izstrādes kārtību”.

1. *Daina Liepiņa*(paraksts)

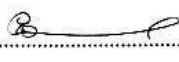
Komentāri (ja tādi ir).....

2. *Tamāra Baltmane*(paraksts)

Komentāri (ja tādi ir).....

3. *Mestars Cirulis*(paraksts)

Komentāri (ja tādi ir).....

4. Līga Baltmane (paraksts)

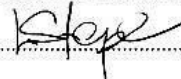
Komentāri (ja tādi ir).....

5. Jānis BERLINDS (paraksts)

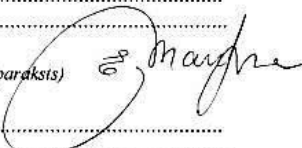
Komentāri (ja tādi ir).....

6. Jūlija Baltiņa (paraksts)

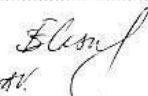
Komentāri (ja tādi ir).....

7. Lauris Stepe (paraksts)

Komentāri (ja tādi ir).....

8. Elvira Mandra (paraksts)

Komentāri (ja tādi ir).....

9. SINDRA ELKSNE
KOMENTĀRI NAV

Plāna izstrādes vadītājs Līga Ozoliņa, SIA „Grupa 93”